سلسلة مطبوعات المكتب بغير اللغة العربية رقم (٤٢)

HAFİFE ALINAN

HARAMLAR

Muhammed Sâlih El-Müneccid

Tercüme: Fikri Göncü

İnceleyen ve Bazı Eklemelerde Bulunan:

Şeyh Abdulaziz Bin Abdullah Bin Bâz

(Rahimehullah)

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات في الشفا - الرياض

هاتف ٤٢٠٠٦٢٠ - ٤٢٢٢٦٢٦ ص ب (٣١٧١٧) الرياض ١٤١٨

HAFİFE ALINAN
HARAMLAR

Muhammed Sâlih El-Müneccid

Tercüme: Fikri Göncü

İnceleyen ve Bazı Eklemelerde Bulunan:
Şeyh Abdulaziz Bin Abdullah Bin Bâz

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

المنجد ، محمد بن صالح

محرمات أستهان بها الناس .- الرياض.

١٢٨ ص ؛ ١٢×١٧

ردمك : ١ - ٢١ - ٨٤٣ - ٩٩٦٠

(النص باللغة التركية)

١- الحلال والحرام أ- العنوان

ديوي ٢٥٩ ٢٢/٣٥٤٦

رقم الإيداع : ٢٢/٣٥٤٦

ردمك : ١ - ٢١ - ٨٤٣ - ٩٩٦٠

الطبعة الأولى

١٤٢٢هـ - ٢٠٠١م

Önsöz

Hamd Allah içindir, O'na hamd eder, sadece ondan yardım ve mağfiret dileriz! Nefsimizin ve amellerimizin kötülüklerinden O'na sığınırız! Allah kime hidâyet ederse onu saptıracak hiçbir kimse olamaz, yine O, kimi sapıklığa düşürürse artık ona hidâyet edecek hiçbir kimse yoktur. Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka hak ilah yoktur, O'nun hiçbir ortağı da yoktur. Yine şehâdet ederim ki, Hz. Muhammed O'nun kulu ve resûlüdür.

Allahu Subhânehu ve Teâlâ kullarını imtihan etmek için çeşitli helaller ve haramlar koymuştur. İnsanların, bu haramları değiştirmesi, bozması ve önemsememesi kesinlikle câiz değildir.

Allah'ın Resulü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((مَا أَحَلَّ اللهُ فِي كِتَابِهِ فَهُوَ حَلاَلٌ، وَمَا حَرَّمَ فَهُوَ حَرَامٌ، وَمَا سَكَتَ عَنْهُ فَهُوَ عَافِيَةٌ فَاقْبَلُوا مِنَ اللهِ الْعَافِيَةَ، فَإِنَّ اللهَ لَمْ يَكُنْ نَسِيًّا، ثُمَّ تَلاَ هَذِهِ الآيَةَ : ﴿ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴾))

"Allahu Teâlâ kitabında neyi helal kılmışsa o helaldir, neyi haram kılmışsa o haramdır, neyi hiç zikretmemişse o âfiyettir (af edilmiştir). Allah'tan bu âfiyeti kabul ediniz. Muhakkak ki Allah unutkan değildir. Daha sonra Allah'ın Resulü şu âyeti okudu: *"Rabbin unutkan değildir"* [1]

Haramlar, Allah (azze ve celle)'nin çizmiş olduğu sınırlardır. Allah Teâlâ şöyle buyurur:

---

[1] **Hâkim rivâyet etmiştir.2/375. Elbâni "Gâyetü'l- Merâm" adlı kitabında bu hadisin Hasen olduğunu zikretmiştir. Sh.14**

﴿ تِلْكَ حُدُودُ الله فَلاَ تَقْرَبُوهَا ﴾

"İşte bunlar Allah'ın sınırlarıdır, bunlara yaklaşmayın." (Bakara:187).

Allahu Teâlâ bu sınırları aşanları şöyle uyarıyor:

﴿ وَ مَنْ يَعْصِ الله وَ رَسُولَهُ وَ يَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَ لَـهُ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴾

"Kim ki Allah ve Resûlü'ne isyan eder, O'nun koymuş olduğu sınırları aşarsa Allah onu, orada ebedî kalmak üzere cehennem ateşine sokacaktır, onun için orada ihânet edici bir azab vardır." (Nisâ:14).

Şu hadiste haramlardan sakınmanın farz olduğu belirtilmektedir:

«وَمَا نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ فَاجْتَنِبُوهُ وَمَا أَمَرْتُكُمْ بِهِ فَافْعَلُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ»

"Size neyi yasakladıysam ondan sakının, neyi de emrettiysem gücünüzün yettiği kadar onu yapın."[2]

Mâlesef toplumda hevâ ve hevesine kanmış, nefislerine aldanmış, zayıf kişilikli, ilimsiz öyle insanlar var ki kendilerine bir kaç haram söylediğinizde oflayıp puflayarak şöyle derler: "Her şey haram, haram olmayan bir şey bırakmıyorsunuz, bizi hayatımızdan bezdirdiniz, içimizi darlattınız, işiniz gücünüz haram saymak veya haram kılmak, din kolaylık dinidir, Allah affedicidir ve merhametlidir, neden böyle yapıyorsunuz?!"

Onlara cevâben şöyle deriz:

Allah (subhânehü ve teâlâ) dilediği gibi hüküm koyar, O'nun hükmünün herhangi bir takipçisi de olamaz, O her şeye hâkimdir, O'nun her şeyden haberi vardır,O dilediği şeyi haram, dilediği şeyi helal kılar. O'nu tesbih ederiz.

---

[2] **Müslim. Faziletler kitabı, no:130. Abdulbakî Baskısı.**

O'na hakkıyla kulluk etmenin kuralı; O'nun hükmüne râzı olmak ve tam bir teslimiyet göstermektir.

Allah'ın hükümleri, O'nun ilminden, adlinden ve hikmetinden sâdır olmuş olup, kesinlikle bunlar abes ve oyun olarak görülemez. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿وَتَمتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقاً وَعَدْلاً، لاَ مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

"Rabbinin kelimeleri doğruluk ve adâletle tamam olmuştur. O'nun kelimelerini hiç kimse değiştiremez, O her şeyi duyan ve bilendir" (En-âm:115).

Allahu Teâlâ, helal ve haram kılmadaki ölçüyü şöyle beyan etmiştir:

﴿ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ ﴾

"O, sizlere güzel ve temiz şeyleri helal, kötü ve pis şeyleri haram kılar." (Â'raf:157).

İyi ve güzel şeyler helal, kötü ve pis şeyler haramdır. Helal ve haram kılmak sadece Allah'ın hakkıdır. Şâyet biri çıkar da bu hakkı kendinde veya başka birinde görürse, o kişi büyük küfre düşmüş olur ve böylece İslam dininden çıkmış olur. Allahu Teâlâ şöyle buyuruyor:

﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللهُ ......﴾

"Yoksa onların ortakları olup, bunlar dinde Allah'ın izin vermediği şeylere mi cevaz veriyorlar." (Şûra:21)

Helaller ve haramlar konusunda ancak kitabı ve sünneti iyi bilen, ilim sahibi alimler konuşabilir. Allahu Teâlâ şu ayetinde, ilimsiz fetvâ verenleri şiddetle uyarmaktadır:

﴿ وَلاَ تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلاَلٌ وَهَـــذَا حَـــرَامٌ لِتَفْتَرُوا عَلَى اللهِ الْكَذِبَ ....﴾

"Dilinize geldiği şekilde, yalan söyleyerek, bu helaldir şu haramdır demek suretiyle yalanlarınızı Allah'a isnat ederek O'na iftira etmeyin." (En-âm:116)

Haram olan şeyler Kur'an ve sünnet ile belirlenmiştir. Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿قُلْ تَعَالَوا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلاَّ تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلاَ تَقْتُلُوا أَوْلاَدَكُمْ مِنْ إِمْلاَقٍ﴾

"(Ya Muhammed onlara) de ki: Gelin Allah'ın size haram kıldığı şeyleri okuyayım: Allah'a şirk koşmayın, anne-babaya iyilikte bulunun, evlatlarınızı açlık korkusuyla öldürmeyin." (En'âm:151).

Peygamberimizin sünnetinde de bir çok haramlar beyan edilmiştir.Örnek olarak şu hadisleri zikredelim:

«إِنَّ اللهَ حَرَّمَ بَيْعَ الْخَمْرِ وَالْمَيْتَةِ وَالْخِنْزِيرِ وَالأَصْنَامِ»

"Allahu Teâlâ şarap (alkol içeren içecekleri), ölü eti (leş), domuz ve put satımını haram kılmıştır."[3]

﴿إِنَّ اللهَ إِذَا حَرَّمَ شَيْئًا حَرَّمَ ثَمَنَهُ﴾

"Allahu Teâlâ bir şeyi haram kılmışsa o şeyi satarak ondan alınan kıymeti de haram kılmıştır."[4]

Bazen naslar (ayet ve hadisler) belli bazı konulardaki haramları dile getirir. Örneğin Allahu Teâlâ şu âyetinde yiyecek ile ilgili bazı haramları belirtmektedir:

---

[3] **Ebu Dâvud rivâyet etmiştir: 3486 . Bu hadis Ebu Dâvud'un sahihinde 977 rakamıyla yer almaktadır. Hadisin sahih olduğu konusunda ittifak vardır.**

[4] **Dar-u Gutnî rivâyet etmiştir. 3/7 , hadis sahihtir.**

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلاَّ مَاذَكَّيْتُمْ وَمَاذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالأَزْلاَمِ... ﴾

"Sizlere leş, kan, domuz eti, Allah'tan başkasının adı anılarak kesilenler, boğularak öldürülen (hayvanlar), (taş, odun vb. İle) öldürülmüş, yukarıdan aşağıya yuvarlanarak ölmüş, boynuzlanarak ölmüş (hayvanlar ile) yırtıcı hayvanlar (ölmeden yetişip kestikleriniz müstesna), dikili taşlar (putlar) için boğazlanmış hayvanlar ve fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılındı." (Mâide:3)

Şu ayette de Allahu Teâlâ nikahlanması haram olanları saymıştır:

﴿ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالاَتُكُمْ وَبَنَاتُ الأَخِ وَبَنَاتُ الأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللاَّتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ مِنَ الرَّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ... ﴾

"Analarınız, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, kardeş kızları, kız kardeş kızları, sizi emziren analarınız, süt kardeşleriniz, eşlerinizin anaları, kendileri ile birleştiğiniz eşlerinizden olup evinizde bulunan üvey kızlarınız size haram kılındı." (Nisâ:23).

Allahu Teâlâ bizlere temiz ve güzel şeyleri helal kılmıştır. Allahu Teâlâ'nın bizim için yaratmış olduğu temiz ve güzel şeyler o kadar çeşitli ve çoktur ki bunları saymakla bitiremeyiz. Allahu Teâlâ bize mübah kıldığı şeyleri ayrı ayrı saymamıştır, zîra bunlar sayılamayacak kadar çoktur. Fakat haramları saymıştır, zîra bunlar sınırlıdır. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَاحَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلاَّ مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ ... ﴾

"Allah size haram kıldığı şeyleri (açık ve) tafsilatlı bir şekilde açıklamıştır..." (En-âm:119)

Güzel ve temiz olan şeylere gelince; Allahu Teâlâ onları genel olarak helal kılmıştır. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الأَرْضِ حَلاَلاً طَيِّبًا ... ﴾

"Ey insanlar yeryüzünde (iyi ve temiz) olan şeylerden yeyiniz, onlar size helal kılınmıştır." (Bakara:168)

Haramlığına dâir delil bulunmayan her şey helâldir. İslamda bu genel bir kaidedir. Bu durum Yüce Allah'ın kullarına olan eşsiz ve sonsuz merhametinin bir görüntüsüdür. Öyleyse bize düşen O'na dâima iteat ve hamd etmektir.

Bazı insanlar, Allah'ın koymuş olduğu haramları peşpeşe saydığınız zaman içlerine darlık girer. Bu da o insanların cahilliklerinden ve imanlarının zayıflığından kaynaklanmaktadır. Acaba bu insanlara İslam dininin kolaylığını anlatabilmek için kendilerine bütün helalleri peşpeşe sıralamak mı gerekir?! Acaba bu insanları, temiz ve güzel şeyleri peşpeşe sıralayarak mı İslamın, insanın hayatını daraltmadığı, bilakis insanları dünya ve âhirette saâdete kavuşturacak unsurları ihtiva eden tek ve kesin çözüm olduğu konusunda iknâ edeceğiz?!

Yoksa onlar, kendilerine kanı akıtılmış; deve, inek, koyun, tavşan, ceylan, dağ keçisi, tavuk, güvercin, ördek, kaz, deve kuşu etinin, çekirge ve balığın ölüsünün helal olduğunun söylenmesini mi istiyorlar?!

Sebzelerin, baklaların, faydalı tahılların ve meyvelerin helal olduğunun söylenmesini mi istiyorlar?!

Suyun, sütün, balın, yağın, sirkenin, tuzun, kahvaltılıkların ve baharatların helal olduğunu söylenmesini mi istiyorlar?!

Tahta, demir, kum, taş, plastik, cam v.s. malzemelerin, klima, buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, süpürge makinesi, mikser, v.s. elektirikli eşyaların kullanılmasının helal olduğunun söylenmesini mi istiyorlar?!

Tıp, mühendislik, muhasebe, iktisat, jeoloji, astronomi, biyoloji v.s. ilimleri öğrenmenin ve bu ilimlerden faydalanmanın, iş makinalarının, maden arama ve çıkarma makinalarının, bilgisayar v.s elektronik cihazların kullanılmasının helal olduğunun söylenmesini mi istiyorlar?!

Binek hayvanlarına, araba, tren, gemi, uçak v.s. binek taşıtlarının kullanılmasının helal olduğunun söylenmesini mi istiyorlar?!

Pamuk, keten, yün, deri, naylon, polyester v.s. maddelerden yapılmış olan giysilerin giyilmesinin helal olduğunun söylenmesini mi istiyorlar?!

Nikâhın, alış-verişin, kefaletin, vekâletin, havalenin, kiraya vermenin, marangozluk, demircilik, tamircilik v.s. meslek ve zanaatların helal olduğunun söylenmesini mi istiyorlar?!

Bu helalleri saymakla bitirebilir miyiz?! Böyle insanlara ne oluyor da gerçekleri görmek istemiyorlar?!

"Din kolaylık dinidir" sözüne gelince.. Bu söz doğru bir sözdür, fakat bu sözü söyleyen söz konusu kesimin bu sözden kastı bâtıldır. Bu dinin kolaylığı, getirmiş olduğu kuralların bazı insanların hevâ ve hevesine uygun olup olmamasıyla ilgili olmayıp, İslam şeriatının getirmiş olduğu esaslarla ilgilidir. Din kolaylık dinidir deyip haramları işlemek farklı, dinde var olan ruhsatlardan faydalanmak farklıdır. Bu ruhsatlardan bazıları şunlardır: İki namazı bazı durumlarda birleştirmek, yolculukta namazları kısaltmak, yolcunun oruç tutmayabilmesi, ayakların mesh edilebilmesi –mukîm (yolculukta olmayan)

için gecesiyle beraber bir gün, yolcu için geceleriyle beraber üç gün-, su kullanımından korkulması durumunda teyemmüm yapılabilmesi, kişinin evleneceği kıza veya kadına bakabilmesi, yemin kefâretinde; köle âzât etme, on fakiri doyurmak veya onları giyindirme gibi üç seçeneğin olması ve zorunlu durumlarda ölü etinin yenilebilmesi v.s.

İzâfe olarak şunu da söyleyelim; her müslüman bilmelidir ki haram kılınan şeylerin haram kılınmasının bazı hikmetleri vardır. Allahu Teâlâ bu haramlarla kullarını imtihan etmekte, cennete girecekleri, diğerlerinden ayırmaktadır. Cehennem ehli, cehennemi kuşatan hevâ hevese, şehvete uygun şeylere dalıp gitmekte iken cennet ehli ise cenneti çevreleyen nefsin hoşuna gitmeyen şeylere sabır etmektedir. Şâyet böyle şeylerle insanlar denenmeseydi günahkâr ile iteatkâr birbirinden ayrılamazdı. İman ehli kendine yüklenen mükellefiyetlere Allah'ın rızasını ve sevap kazanma aracı olarak bakarken, nifak ehli bu mükellefiyetlere zorluk ve acı verme aracı olarak bakmaktadır. Bu sebeble nifak ehline Allah'a boyun bükmek, O'na iteat etmek çok zor gelmektedir. Buna karşılık iteatkâr insanlar Allah'a haramlara yaklaşmamanın vermiş olduğu güzel ve tatlı duygular içinde olurlar. Çünkü kim ki bir şeyi Allah rızası için bırakırsa Allah ona bıraktığı şeyden daha hayırlısını verir ve bu kişi iman lezzetini kalbinde hisseder.

Bu risalede okuyucumuz İslam dininde haram kılınan bazı haramları, Kur'an ve sünnetten[5] delilleri ile birlikte bulacaktır. Söz konusu bu haramlar toplumda çokça

---

[5] İslamda haramlar konusunda yeni bir takım kitaplar basılmıştır. İbn en-Nahhas ed-Dimeşkî'nin"Tenbîhü'l-Gâfilîn an Â'mâli'l-Câhilîn" adlı eseri bunlardan biridir.

rastlanan haramlardır. Bu eseri kaleme almamdaki gâyem bu haramları açıklamak ve bu konular ile ilgili nasihatlerde bulunmaktır.

Allahu Teâlâ'dan bana ve bütün müslüman kardeşlerime hidâyet vermesini, bizleri kulluğunda muvaffak kılmasını ve bizleri kendi hükümlerini çiğnemekten beri eylemesini niyaz ederim! Allah en hayırlı koruyucudur ve merhamet edicilerin en merhametlisidir![6]

---

[6] **Bu kitabı bir kaç ülema incelemiştir. Kitabı inceleyenlerden biri de Şeyh Abdulaziz Bin Abdullah Bin Bâz'dır.(r.h.).Yapmış olduğu eklere (z) harfi ile sayfanın altındaki notlar bölümünde işâret edilmiştir.**

İÇİNDEKİLER

ALLAH'A ŞİRK KOŞMAK

Haramların en büyüğü Allah'a ortak koşmaktır. Ebu Bekre'nin (r.a.) rivâyet ettiği hadiste Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

((ألاَ أُنَبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ (ثلاثًا) قَالُوا قُلْنَا بَلَى يَـا رَسُـولَ اللهِ، قَـالَ: الإِشْرَاكُ بِاللهِ))

"Sizlere büyük günahların en büyüğünü haber vereyim mi? (üç defa) Dediler ki: Haber ver Ey Allah'ın Resulü. Dedi ki: Allah'a ortak koşmaktır."[7]

Allahu Teâlâ kendisine şirk koşmak hariç bütün günahları tevbe ile bağışlar. Şirkin bağışlanması için özel bir tevbe gerekir. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ إِنَّ اللهَ لاَ يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ﴾

"Allah kendisine şirk koşulmasını asla af etmez, fakat bunun haricinde diğer günahları dilediği için bağışlar." (Nisâ:48)

Şirkin bazıları büyük şirktir. Büyük şirk sahibini İslam dininden çıkartarak –şâyet şirki üzerine ölürse devamlı kalmak suretiyle- ateşe sokar. Mâlesef bir çok islâm beldesinde bu çeşit şirkler görülmektedir.

KABİRLERE İBÂDET

Kabirlere ibâdet etmek, onlardan yardım dilemek, onların insanların dünya ve âhiretteki ihtiyaçlarını, sıkıntılarıını giderebileceğini düşünmek, onlardan medet

---

[7]**Buhari ve Müslim rivayet etmiştir. S.Buhârî No:2511. Baskı:Bağa.**

ummak şeklinde cereyan etmektedir. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ وَقَضَى رَبُّكَ أَلاَّ تَعْبُدُوا إلاَّ إيَّاهُ ﴾

"Allah sadece kendisine ibâdet etmenizi emretmiştir." (İsrâ:23).

Ölmüş olan peygamberleden, salih kullardan ve diğer kullardan şefaat dilemek, sıkıntılardan kurtulmak için onlardan yardım beklemek bu çeşit şirkler arasında yer almaktadır. Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الأَرْضِ أَ إلَهٌ مَعَ اللهِ ﴾

"Başı sıkıntıya girip çaresiz kalmış birinin duâsına kim icâbet eder, onun başındaki kötülüğü kim uzaklaştırır ve sizi yeryüzünün halifeleri (sahipleri) kim kılar, Allah ile birlikte başka ilahlar mı vardır?!" (Neml:62).

Bazı insanlar herhangi bir şeyhin veya veli bir kulun ismini zikretmeyi âdet haline getirmişlerdir. Bu insanlar otursalar, kalksalar, ayakları kaysa hemen bu isimleri zikrederler. Ne zaman bir hata etseler veya başlarına bir musîbet gelse, kimileri; Ya Muhammed, Kimileri; Ya Ali, kimileri; Ya Hüseyin, kimileri; Ya Bedevî, kimileri; Ya Ceylânî, kimileri; Ya Şâzilî, kimileri; Ya Rufâî, kimileri; Ya Aydoros, kimileri; Ya Seyyide Zeynep, kimileri; Ya İbn-i Ulvan diye nidâ ederler. Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿ إنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ ﴾

"Sizin Allah'tan başka duâ ettiğiniz şeyler sizin gibi kullardır." (Ârâf:194).

Kabre tapanlardan bazıları kabirler etrafında tavaf edip kabre ellerini ve yüzlerini sürmekte, kabirlerin kapılarını öpmekte ve kabirlere secde etmektedirler. Yine

bu kişiler kabirlerin önünde korkarak, boyun bükerek, zelil bir şekilde durup isteklerini sıralamaktadırlar. Bu insanlardan bazıları çocuk, bazıları şifa v.s. şeyler istemektedirler. Ve belki de bazıları: "Ey Seyyidim çok uzaklardan geldim, duâmı geri çevirme ." demektedirler?! Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللهِ مَنْ لاَ يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ ﴾

"Allah'ı bırakıp kıyâmet gününe kadar kendilerine cevap vermeyecek olan şeylere tapanlardan daha sapık kim olabilir? (Oysa) onlar, bunların duâlarından (tapınmalarından) habersizdirler." (Ahkâf:5).

Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللهِ نِدًّا دَخَلَ النَّارَ))

"Kim ki Allah'tan başkalarına duâ eder de bu hal üzerine ölürse ateşe (cehenneme) girer."[8]

Bazı insanlar kabirlerin yanında tıraş dahi olmaktadırlar. Hatta bazılarının elinde "Türbe ve Yatır Hac Rehberi" isimli kitapçıklar dahi vardır. Bu insanlardan bazıları evliyaların kâinatta meydana gelen olaylarda rol sahibi olduklarını, evliyâların insanlara zarar veya kâr verebileceklerini düşünmektedirler. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

«وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللهُ بِضُرٍّ فَلاَ كَاشِفَ لَهُ إِلاَّ هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلاَ رَادَّ لِفَضْلِهِ»

"Allah sana bir zarar verecek olursa onu senin üzerinden O'ndan başkası kaldıramaz, yine Allah senin

---

[8]Buhârî rivâyet etmiştir.Feth:8/176

için bir hayır dilerse, onu senden kimse geri çeviremez." (Yunus:107).

Allah'tan başkaları adına adak adamak ta şirkin çeşitlerindendir. Meselâ bazı insanların kabirlere mum ve ışık adağında bulunmaları bu çeşit bir şirktir.

ALLAH'TAN BAŞKASINA KURBAN KESMEK

Allah'tan başkalarına kurban kesmek büyük şirktir. Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴾

"Rabbin için namaz kıl ve O'nun için kurban kes." (Kevser:2).

Burada sadece Allah için ve Allah'ın adı anılarak kurban kesilebileceği beyan edilmektedir. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((لَعَنَ اللهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللهِ))

"Allah kendisinden başkasına kurban kesenlere lânet etmiştir."[9]

Kurban kesmede iki haram işlenebilir: Birincisi; Allah'tan başkası için kesilmesi, İkincisi; kesim yapılırken Allah'tan başkasının isminin anılması. Bu sebeblerden her ikisi de kesilen hayvanın etini haram kılar. Cahiliyye devrinden günümüze kalan başka bir kurban da cinlere kesilen kurbanlardır. Cahiliyye devrinde insanlar bir ev satın aldıklarında veya bina ettiklerinde veya bir su kuyusu kazdıklarında hemen veya daha sonra, cinler

---

[9] **İmam Müslim rivâyet etmiştir. Sahihi Müslim No:1978. Abdulbâkî baskısı.**

adına onların zararından emin olmak için kurban keserlerdi.[10]

ALLAH'IN HARAM KILDIĞINI HELAL, HELAL KILDIĞINI HARAM KILMAK

Büyük şirk çeşitlerinden biri de Allah'ın helal kıldığını haram, haram kıldığını helal kılmaktır. Allah'tan başka birinin bu hakka sahip olabileceğini düşünmek de büyük şirktir. Bir insanın, razı olarak cahiliyye kanunları ve mahkemeleri ile yargılanması, bunun câiz olduğunu düşünmesi büyük küfürdür. Buna delil ise Allah'ın şu âyetidir:

﴿ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللهِ ﴾

"Allah'ı bırakıp hahamlarını ve ruhbanlarını dostlar ve terbiye ediciler olarak gördüler." (Tevbe:31).

Âdiyy Bin Hâtim Peygamberimizden bu ayeti duyunca şöyle dedi:

-Onlar onlara tapmıyorlar ki!

Peygamberimiz şöyle dedi:

((أَجَلْ، وَلَكِن يُحِلُّونَ لَهُمْ مَا حَرَّمَ اللهُ فَيَسْتَحِلُّونَهُ وَيُحَرِّمُونَ عَلَيْهِمْ مَـــا أَحَلَّ اللهُ فَيُحَرِّمُونَهُ فَتِلْكَ عِبَادَتُهُمْ لَهُمْ))

-Ya ne yapıyorlar?! (Hahamlar ve Ruhbanlar) Allah'ın haram kıldığını helal kılıyor onlar da bunu helal olarak kabul ediyorlar, yine onlar Allah'ın helal kıldığını

---

[10] Teysir'l-Azîzi'l-Hamîd adlı esere bk. Darul-İfta baskısı. Sh:158

haram kılıyor onlar da haram olarak kabul ediyorlar. İşte bu, onların onlara ibâdet etmesi demektir." [11]

Allahu Teâlâ müşrikleri şöyle vasfediyor:

﴿ لا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللهُ وَرَسُولُهُ وَلا يَدِينُونَ دِينَ الحَقِّ ﴾

"Onlar Allah'ın ve Resûlü'nün haram saydıklarını haram saymıyor, hak dini kabul etmiyorlar." (Tevbe:29).

Yine başka bir âyette onlar şöyle vasfediliyor:

﴿ قُلْ أَرَأَيْتُم مَا أَنْزَلَ اللهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلالاً قُلْ ءآللهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللهِ تَفْتَرُونَ ﴾

"(Ey Muhammed) de ki: Bana haber verin (doğruyu kabul edin), Allah'ın size vermiş olduğu rızıklardan -kafanıza göre- bazılarını haram, bazılarını helal kıldınız. De ki: Siz bunu yaparken size Allah mı izin verdi, yoksa Allah'a iftira mı ediyorsunuz"?! (Yunus:59)

SİHİR, KEHÂNET, MÜNECCİMLİK

Sihir insanı helak eden yedi önemli konudan en büyüğüdür ve insana zarar vermekten başka bir şeye yaramaz. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلاَ يَنْفَعُهُمْ ﴾

"Kendilerine zarar vereni, fayda vermeyeni (sihri) öğreniyorlar." (Bakara:102).

﴿ وَلاَ يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى ﴾

---

[11] **Bu hadisi Beyhakî Es-Sünenü'l- Kübrâ adlı eserde rivâyet etmiştir.c.10 , sh.116. Aynı hadis Tirmizide 3095 rakamıyla yer almaktadır. Elbânî "Gâyetü'l- Merâm" adlı eserinde bu hadisin hasen hadis olduğunu söylemiştir.**

"Büyücü ne yaparsa yapsın iflah olmaz." (Tâhâ:69).

Sihir yapan insan hiç şüphesiz kâfir olur. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولاَ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلاَ تَكْفُرْ ﴾

"Halbuki Süleyman büyü yapıp kâfir olmadı. Lakin şeytanlar kâfir oldular. Çünkü insanlara sihri ve Babil'de Harut ve Marut isimli iki meleğe indirileni öğretiyorlardı. Halbuki o iki melek, herkese: Biz ancak imtihan için gönderildik, sakın yanlış inanıp ta kâfir olmayınız, demeden hiç kimseye (sihir ilmini) öğretmezlerdi." (Bakara:102).

Sihir yapanın cezâsı ölümdür, sihirbazın kazancı da pis ve haramdır. Câhil, zâlim ve zayıf imanlı kişiler sihri başkalarına düşmanlık etmek, onlardan intikâm almak için kullanırken, diğer bazıları da yapılan bu sihirden kurtulmak için sihire başvurarak haram işlemektedirler. Bu yapılan doğru değildir. Sihirden kurtulmak için Allah'a, O'nun kelâmı Kur'ana (Nâs, Felak ve diğer sûrelere) başvurulup şifâ Allah'tan beklenmelidir.

Kâhinler ve müneccimler de kâfirdirler. Çünkü onlar geleceği bildiklerini iddia etmektedirler. Halbu ki geleceği Allah'tan başkası bilemez. Bu insanlar uyduruk sözlerle insanların mallarını almaktadırlar. Bu insanların kullandıkları birçok vesile ve yöntemler vardır: Kuma çizgiler çizme, eskiden ayakkabı dikiminde kullanılan, vudu adı verilen yuvarlak bir aleti yere atma, el içine, fincana, camdan yapılmış yuvarlak bir topa bakarak onlardan birşeyler okuma v.s. vesile ve yöntemleri vardır. Kâhin ve müneccimlerin şâyet dediklerinden biri doğru çıkarsa yüzü yanlıştır. Fakat gâfil insanlar onların

ağzından rastlantıyla çıkan bir doğruya bakarak, onlara inanırlar da onların ağızlarından çıkan doksan dokuz yanlışa bakarak onların yalancılar olduklarını anlayamazlar. Dolayısıyla bu insanlar geleceği öğrenebilmek, bir evliliğin sonunun mutlu olup olmayacağını bilebilmek, yapacakları bir ticâret veya yatırımın kazançlı olup olmayacağını bilebilmek, kaybettikleri bir eşyayı bulabilmek hevesi ile bu gibi kâhinlere gitmektedirler. Bu insanlara giden bir insan şâyet onların söylediklerini doğrularsa İslamdan çıkarak kâfir olur. Peygamberimizin şu hadisi buna delildir:

((مَنْ أَتَى كَاهِنًا أَوْ عَرَّافًا فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ))

"Kim ki bir kâhin (falcı) veya müneccime giderek onun söylediklerine inanırsa, Muhammed'e indirileni inkâr etmiştir." [12]

Fakat bir müslüman onların geleceği bilemeyeceklerine tamâmen inanarak sırf tecrübe etmek kastıyla onlara giderse bu kişi kâfir olmaz, ama bu kişinin kırk gün kıldığı namaz kabul olmaz. Buna delil ise şu hadistir:

((مَنْ أَتَى عَرَّافًا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاَةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً))

"Kim ki bir müneccime gider de (ondan kayıp ve gelecek ile ilgili) bir şey öğrenmek isterse o kişinin kırk gece kıldığı namaz kabul edilmez." [13]

Bu hataya düşmüş biri buna rağmen namazını kılmalı ve tevbe etmelidir.

---

[12] İmam-ı Ahmed rivâyet etmiştir. c.2 sh.429. Bu hadis Sahihu'l-Câmî'de 5939 numarasıyla yer almaktadır.
[13] Sahihi Müslim, 4/1751.

İNSANLARIN HAYATINDA MEYDANA GELEN OLAYLARDA GEZEGENLERİN VE YILDIZLARIN ETKİLİ OLDUĞUNA İNANMAK

Zeyd ibn Halid El-Cüheni'den şöyle rivâyet edilir:

Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bizimle Hudeybiye'de sabah namazı kıldı. Yerde gece düşen yağmurun izleri vardı. Namazı bitirip kalkınca insanlara dönüp şöyle dedi:

((هَلْ تَدْرُونَ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ؟ قَالُوا: اللهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، قَالَ: "أَصْبَحَ مِنْ عِبَادِي مُؤْمِنٌ بِي وَكَافِرٌ، فَأَمَّا مَنْ قَالَ مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللهِ وَرَحْمَتِهِ فَذَلِكَ مُؤْمِنٌ بِي كَافِرٌ بِالْكَوَاكِبِ. وَأَمَّا مَنْ قَالَ بِنَوْءِ كَذَا وَكَذَا فَذَلِكَ كَافِرٌ بِي وَمُؤْمِنٌ بِالْكَوَاكِبِ))

"Rabbiniz ne buyurdu biliyor musunuz? Dediler ki: Allah ve Resûllü daha iyi bilir. Dedi ki: Kullarımdan bir kısmı mü'min, bir kısmı kâfir olarak sabahladı; Allah'ın fazlı ve rahmeti ile yağmur yağdı diyenler bana iman edip gezegenleri inkâr etmiştir, filan fülan gezegenler yağmur indirmiştir diyenler gezegenlere iman edip beni inkâr etmiştir."[14]

Gazete ve dergilerde yer alan fallar ve burçlara inanmak ta şirktir. Şâyet bu vb. şeylere inanmadan sadece teselli bulmak için okunursa Allah'a âsî olunmuş, günah işlenmiştir. Çünkü şirk olan bir şeyle teselli bulmak câiz değildir. Ayrıca okuyucu, zamanla böyle şeyleri okudukça şeytanın vereceği vesvese ile onlara inanmaya başlayıp şirke düşebilir.

---

[14] **Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bâri'ye bkz. 2/333**

BAZI EŞYALARIN YARATILIŞ GÂYELERİ DIŞINDA İNSANLARA MÂNEVİ YÖNDEN FAYDA VERECEĞİNE İNANMAK

Bazı insanların nazarlıklardan, sabırlıklardan, nakışlardan ve diğer bazı âlet ve eşyalardan fayda umması da şirk çeşitlerindendir. İnsanlar bu gibi şeyleri kâhinlerin, sihirbazların dediklerine uyarak veya atalarından kalma kötü mirasın etkisinde kalarak nazardan koruması kastıyla çocuklarına, evlerine, arabalarına v.s. asmaktadırlar. Bazı insanlar da kıymetli taşlardan yapılmış yüzükler takınarak, bunların insanların başından belâları kaldıracağına inanmaktadırlar. Hİç şüphe yok ki bu vb. düşünceler Allah'a tevekkül etme esasına ters düşen şeylerdir. Bu düşünceler insanı zayıf ve güçsüz düşürmekten başka bir işe yaramaz. Böyle şeylerle tedavi olmaya çalışmakta haram yoldan tedâvi olmaya çalışmaktır. Nazarlık takmak, açık bir şirk olup bu iş, Allah'tan başkasından yardım dilemek, cin ve şeytanlardan, anlaşılmaz karışık şekil, yazı ve resimlerden yardım beklemek manasına gelmektedir. Sihirbazlar, kâhinler, fal bakanlar bu işleri yaparken Kur'an-ı Kerimden aldıkları bazı ayetleri başka saçma ve şirkî sözlerle karıştırarak okumaktadırlar. Bu başlık altında saymış olduğumuz bütün düşüncelere inanmak ve adı geçen eşyaları bazı yerlere asmak şirk ve haramdır. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)in şu sözü buna delildir:

((مَنْ عَلَّقَ تَمِيمَةً فَقَدْ أشْرَكَ))

"Kim ki nazarlık (veya uğur taşları) takarsa şirke düşmüştür."[15]

Bu v.b. olayları yapanlar –Allaah'ın bir etkisi olmadan fayda veya zarar verebileceğine inanırsalar– büyük şirke düşmüş olurlar. Şâyet bu yapılanların sadece bir sebeb veya vesile olduğu düşünülürse –ki Allah Teâlâ böyle şeyleri bir vesile olarak kılmamıştır- küçük şirke düşülmüş olunur. Bu durum sebeb kılma şirkidir.

İBÂDETLERDE RİYÂ

Yapılan bir amelin Allah rızası için yapılması ve amelin sünnete uygun olması, amellerin Allah indinde kabul olunması için gerekli olan iki önemli şarttır. Kim gösteriş için bir ibâdet yaparsa küçük şirk işlemiş olur ve o kişinin yapmış olduğu amel de boşuna gider. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلاَةِ قَامُوا
كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلاَ يَذْكُرُونَ اللهَ إِلاَّ قَلِيلاً ﴾

"Şüphesiz münâfıklar, Allah'a oyun etmeye kalkışıyorlar; halbuki Allah onların oyunlarını kendi başlarına çevirmektedir. Onlar namaza kalktıkları zaman üşenerek kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar, Allah'ı da pek az hatıra getirirler." (Nisâ:142).

Bir insan yapmış olduğu bir ameli insanlar duysunlar da kendini hayırla ansınlar diye yaparsa yine şirke düşmüş olur. Bu tür insanlar kötü bir cezâ ile cezalanacaklardır. Peygamberimiz İbn-i Abbas'tan rivâyet edilen bir hadiste şöyle buyurur:

---

[15]İmam Ahmed rivâyet etmiştir. C.4 sh.156. Bu hadis Silsiletü's-Sahih'te 492 rakamıyla yer almaktadır.

((مَنْ سَمَّعَ سَمَّعَ اللهُ بِهِ وَمَنْ رَاءَى رَاءَى اللهُ بِهِ))

"Kim ki duyulup şöhret olmak için bir amel yaparsa Allah onu isteğine kavuşturur, kim de gösteriş için bir amel yaparsa Allah onu isteğine kavuşturur." [16]

Her kim de yapmış olduğu ameli hem Allah için hem de insanlar için yaparsa şu kudsi hadiste buyurulduğu gibi onun ameli boşa çıkacaktır:

((أَنَا أَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ، وَمَنْ عَمِلَ عَمَلاً أَشْرَكَ فِيهِ مَعِي غَيْرِي تَرَكْتُهُ وَشِرْكَهُ))

"Ben şirkten (ortaklıktan) beri tutulanların en beri olanıyım, kim ki, bir amel yapar da, o amelinde benimle beraber başkalarını ortak koşarsa onu ve şirkini terk ederim." [17]

Kim ki, Allah için bir amele başlar da daha sonra riyâ meydana gelirse, o kişi de bu riyâyı kerih görüp bundan kurtulmaya çalışırsa, o kişinin ameli doğrudur. Fakat kişi bu riyâyı hoş görüp onu kabul ederse ilim ehlinin çoğuna göre ameli bâtıl olur.

TİYARA (TEŞÂUM, KUŞLARI UĞURLU VEYA UĞURSUZ SAYMAK)

Tiyara, teşâumla mânâ olarak aynıdır. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَى وَمَنْ مَعَهُ﴾

[16]Müslim rivâyet etmiştir.4/2289 .

[17] Müslim rivâyet etmiştir. No: 2985.

"Onlara bir iyilik (bolluk) gelince, "Bu bizim hakkımızdır" derler, eğer kendilerine bir fenalık geldiğinde Musa ve onunla beraber olanları uğursuz sayarlardı." (Ârâf:131)

Eskiden Araplar yolculuğa çıkmak gibi herhangi bir işe kalkıştıklarında önce bir kuş uçururlardı. Şâyet kuş sağ tarafa yönelirse bunu hayra yorarlar ve o işi yapmaya koyulurlar, eğer kuş sol tarafa yönelirse bu işi şerre yorup, o işi yapmazlardı. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bu yapılan işin hükmünü şu hadisinde şöyle beyan ediyor:

((الطِّيَرَةُ شِرْكٌ))

"Uğursuzluğa inanmak şirktir."[18]

Tevhidin kemâle ermesini engelleyen bu haram inanca, şu bâtıl inançlar da girmektedir: Aylarda teşâum; safer ayında nikah yapmayı yanlış görmek gibi. Günlerde teşâum; her ayın son çarşambasını hayırsız, uğursuz görmek gibi. Rakamlarda teşâum; 13 rakamını uğursuz görmek gibi. İsimlerde, sakat veya engelli insanlarda teşâum; bir insanın iş yerine giderken yolda tek gözü kör birini gördüğü için geri dönmesi gibi. Bütün bu düşüncelerin hepsi haramdır ve şirk çeşitlerindendir. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) böyle şeylere inanan insanlardan beri olduğunu Umman bin Husayn'dan merfû olarak gelen şu hadisinde şöyle ifâde etmektedir:

((لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَطَيَّرَ وَلاَ تُطُيِّرَ لَهُ، وَلاَ تَكَهَّنَ وَلاَ تُكُهِّنَ لَهُ، (وأَظُنُّهُ قَـــالَ:) أَوْ سَحَرَ أَوْ سُحِرَ لَهُ))

---

[18]**İmam Ahmed rivâyet etmiştir. 1/389. Bu hadis "Sahihı'l-Câmî"de 3955 rakamıyla yer almaktadır.**

"Uğura bakan da baktıran da, kehânet yapan da yaptıran da bizden değildir. (Zannederim şunu da dedi): Sihir yapan da yaptıran da (bizden değildir)."[19]

Kim ki böyle bir fiile teşebbüs etmiş ise yapmış olduğu bu günahın kefâreti Abdullah Bin Amru'nun rivâyet ettiği hadiste şöyle açıklanmaktadır: Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

((مَنْ رَدَّتْهُ الطِّيَرَةُ مِنْ حَاجَةٍ فَقَدْ أَشْرَكَ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ، مَا كَفَّارَةُ ذَلِكَ؟ قَالَ أَنْ يَقُولَ أَحَدُهُمْ: "اللَّهُمَّ لاَ خَيْرَ إلاَّ خَيْرُكَ ولاَ طَيْرَ إلاَّ طَيْرُكَ وَلاَ إلَهَ غَيْرُكَ"))

"Kim ki uğursuz saydığı birşeyle karşılaşıp yapması gereken bir işten geri durursa şirke düşmüştür. Dediler ki: Ya Resûlüllallah, bunun kefâreti nedir? Buyurdu ki: Şöyle demendir; Allahım! Senin hayrından başka hayır yoktur, Senin verdiğin uğurdan başka uğur olmaz. Senin gücün, kudretin, rahmetin ve yardımından başka güç, kudret, rahmet ve yardım yoktur. Senden başka hakkıyla ibâdete lâyık ilah yoktur."[20]

Teşâum her insanda az veya çok bulunabilir. Bu hastalığın ilacı -İbni Mesud'un sözünden de anlaşılacağı gibi- Allah'a tevekkül etmektir. İbni Mes'ûd şöyle der:

((وَمَا مِنَّا إلاَّ (أي: إلاَّ وَيَقَعُ فِي نَفْسِهِ شَيْءٌ مِنْ ذَلِكَ) وَلَكِنَّ اللهَ يُذْهِبُهُ بِالتَّوَكُّلِ))

---

[19] **Bu hadisi Tabarânî "El-Kebir"de zikretmiştir. 18/162. "Sahihu'l-Câmî"ye bak.No:5435.**

[20] **İmam Ahmed rivâyet etmiştir. 2/220. Es-Silsiletü's-Sahiha:1065. Bu hadiste zayıflık vardır, zayıflık ifâdesi ile zikredilmesi iyi olur.(z).**

" Bizden hiç bir kimse yoktur ki kalbine az da olsa böyle bir şeyler gelmesin, fakat Allah onu tevekkül ile giderir."[21]

ALLAH'TAN BAŞKASI ADINA YEMİN ETMEK

Allahu Teâlâ yaratmış olduğu mahluklardan istediği adına yemin edebilir, fakat O'nun yarattığı kulların O'nun adından başkasıyla yemin etmeleri câiz değildir. Mâlesef günümüzde bir çok insan Allah'tan başkaları adına yemin etmektedir. Bir şeyin adına yemin etmek o şeyi aşırı bir şekilde büyütmek ve ona hürmet göstermektir. Bu durum ise Allah'tan başkaları için uygun değildir. İbni Ömer merfû olarak şu hadisi rivâyet ediyor:

((أَلاَ إِنَّ اللهَ يَنْهَاكُمْ أَنْ تَحْلِفُوا بِآبَائِكُم مَنْ كَانَ حَالِفًا فَلْيَحْلِفْ بِاللهِ أَوْلِيَصْمُتْ))

"Dikkat edin! Allah atalarınız adına yemin etmenizi yasaklamıştır. Kim yemin ederse Allah adına yemin etsin ya da sussun."[22]

İbn-i Ömer'den merfû olarak rivâyet edilen başka bir hadis şöyledir:

((مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللهِ فَقَدْ أَشْرَكَ))

"Kim ki Allah'tan başkası adına yemin ederse şirke düşmüş olur."[23]

---

[21]**Ebu Dâvud rivâyet etmiştir. No:3910. Bu hadis aynı zamanda "Silsiletü's-Sahih" de de yer almaktadır. No:430.**

[22]**Buhârî rivâyet etmiştir. "Fethu'l-Bârî"ye bak. 11/530.**

[23]**İmamı Ahmed rivâyet etmiştir. 2/125. Sahihu'l- Câmi'ye bak. 6204.**

Başka bir hadiste Peygamberimiz şöyle buyurur:

((مَنْ حَلَفَ بِالأَمَانَةِ فَلَيْسَ مِنَّا))

"Kim ki emâneti (güveninirliği) üzerine yemin ederse bizden değildir."[24]

Aynı zamanda Kâbe adına, emânet adına, şeref, lânet, bereket, birinin hatırı, Peygamberin hatırı, baba veya ana hatırı, çocukların hatırı v.b. şeyler üzerine yemin etmek câiz değildir. Kim ki böyle bir yemin etmişse günahının kefâreti "Lâ İlahe İllallah" demesidir.[25]

Yine bu konuyla ilgili halkın kullandığı bazı şirkî sözler vardır. Örnek olarak şunları sayalım: "Allah'a ve sana sığınırım", "Ben Allah'a ve sana tevekkül ediyorum", "Bu Allah'tan ve sendendir", "Benim için bir Allah bir de sen varsın", "Benim için gökte Allah, yerde sen varsın", "Şâyet Allah ve felanca olmasaydı şöyle şöyle olurdu",[26] "Ben İslamdan beriyim", "Ey zamanın uğursuzu" gibi sözler şirkî sözlerdir. İçinde zamana, (dehre) sövüş bulunan bütün ibâreler de hüküm olarak yukarıdakilerle aynıdır. Çünkü bunun mânâsı bunları yaratan Allah'a sövmektir. Bir olay için "Tabiat böyle istedi" demek te yanlıştır. Mesih'in kulu, Peygamber'in kulu, Resûl'ün kulu, Hüseyin'in kulu gibi ibâreler kullanmak da kesinlikle doğru olmayıp bu ibârelerin insanı harama ve şirke düşüreceği âşikârdır.

---

[24]Ebu Dâvud rivâyet etmiştir. Hadis Silsiletü's-Sahih'de yer almaktadır. No: 94.

[25]Buhârî, Feth :11/536

[26]Doğrusu bu ibâreyi (sonra) lafzının kullanarak söylemektir. "Allah'tan sonra sana güveniyorum" ibâresi doğrudur. Bunun gibi diğer kelimelerde de uygun ölçüler kullanılmalıdır.

Yine "İslam sosyalizmi", "İslam demokrasisi", "Halkın irâdesi Allah'ın irâdesidir", "Din, Allah için, vatan herkes içindir", "Araplık namına", "uyanış namına", "Reformistlik namına" gibi ibâreler de harama ve şirke düşüren ibârelerdir. Herhangi birine "Melikül Mülûk"(Kralların Kralı), "Hakimlerin Hakimi" demek, bir münâfık veya kâfir için; seyyid (efendi) demek veya bu mânâya gelecek kelimeler kullanmak ta şirke düşüren ibârelerdir. Pişmanlık, hasret, ifâde eden; (şâyet), (eğer) gibi kelimeleri kullanmak ta şeytana kapı aralayacağından söylenmesi caiz değildir. Meselâ: "Allah'ım şâyet istersen beni af et" demek gibi.[27]

MÜNÂFIK VE FÂSIK KİMSELERLE ARKADAŞLIK YAPMAK, ONLARLA DOSTÂNE BİR ŞEKİLDE OTURUP- KALKMAK

İmanın tam olarak kalplerine yerleşmediği bir çok insan fâsık ve fâcir kimselerle oturup kalkmaktadır. Hatta bu kimselerden bazıları islam şeriatına laf atan Allah'ın diniyle, veli kullarıyla alay eden bazı insanlarla oturup kalkmaktadırlar. Hiç şüphe yoktur ki bu davranış haramdır, inancımıza aykırıdır. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرَى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴾

---

[27]**Geniş bilgi için bak. "Mu'cemi'l-Menâhiyel-Lafziyye". Şeyh Ebu Bekir Ebu Zeyd.**

"Âyetlerimiz hakkında ileri geri konuşmaya dalanları gördüğünde, onlar başka bir söze geçinceye kadar onlardan uzak dur. Eğer şeytan sana unutturursa hatırladıktan sonra artık o zâlimler topluluğu ile oturma." (En'âm :68).

Fâsık ve Fâcir kimseler ne kadar yakınımız, akrabamız olursalar olsunlar onlara güler yüz göstermek, onlarla oturup-kalkmak câiz değildir. Onlarla ancak onların bâtıl hareketlerini kendilerine belirtmek ve onları hakka çağırmak niyetiyle oturulabilir. Onlardan râzı olmak, onların ağızlarından çıkan bâtıl sözler karşısında susmak câiz değildir. Allahu Teâlâ şöyle buyuruyor:

﴿ فَإِنْ تَرْضَوا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللهَ لاَ يَرْضَى عَنِ القَوْمِ الفَاسِقِينَ ﴾

"Şâyet siz onlardan râzı olsanız da Allah fâsık bir kavimden asla râzı olmaz." (Tevbe:96).

NAMAZDA TÂDİLİ ERKÂNA UYMAMAK

En büyük hırsızlık namazdan çalmaktır. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((أَسْوَأُ النَّاسِ سَرِقَةً الَّذِي يَسْرِقُ مِنْ صَلاَتِهِ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ، وَكَيْفَ يَسْرِقُ مِنْ صَلاَتِهِ؟ قَالَ: لاَ يُتِمُّ رُكُوعَهَا وَلاَ سُجُودَهَا))

"Hırsızın en kötüsü namazından çalandır. Dediler ki: İnsan namazından nasıl çalar? Dedi ki Rukûsünü, secdesini tam yapmayarak."[28]

Mâlesef hemen hemen her câmide tâdili erkâna uymadan namaz kılan insanları görmek mümkündür.

---

[28]**"İmam Ahmed rivâyet etmiştir. 5/310 . Sahihu'l-Câmî:997.**

Sırtın rukû ve secdelerde düzgün durmaması, rukûdan kalkınca belin tam doğrulmaması, iki secde arasında tam oturulmaması; mâlesef çokça görülen hatalardır. Tâdili erkâna uymak namazın rükünlerinden olup buna uyulmadan kılınan namaz doğru olmaz. İşin tehlikeli yanı ise namazında tâdili erkana uymayan bir kişinin namazını edâ etmiş sayılmayacağıdır. Peygamberimiz şöyle buyurmuştur:

((لاَ تُجْزِئُ صَلاَةُ الرَّجُلِ حَتَّى يُقِيمَ ظَهْرَهُ فِي الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ))

"(Namaz kılan bir) kişi rukû ve secdeden kalkarken belini tam bir şekilde doğrultmadıkça o kişinin kıldığı namaz doğru ve geçerli olmaz."[29]

Hiç şüphe yok ki bu durum münker bir durumdur ve bu hataları işleyen insanlar uyarılmalıdır. Ebu Abdullah El-Eş'arî şöyle söyler: Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) sahabesiyle birlikte namaz kıldıktan sonra onlardan bir gurubun yanına oturdu. Sonra adamın biri mescide girdi ve namaz kılmaya başladı. Rukûya eğildi ve tavuğun yem toplaması gibi hızlı secde etmeye başladı. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

((أَتَرَوْنَ هَذَا؟ مَنْ مَاتَ عَلَى هَذَا مَاتَ عَلَى غَيْرِ مِلَّةِ مُحَمَّدٍ يَنْقُرُ صَلاَتَهُ كَمَا يَنْقُرُ الْغُرَابُ الدَّمَ، إِنَّمَا مَثَلُ الَّذِي يَرْكَعُ وَيَنْقُرُ فِي سُجُودِهِ كَالْجَائِعِ لاَ يَأْكُلُ إِلاَّ التَّمْرَةَ وَالتَّمْرَتَيْنِ فَمَاذَا تُغْنِيَانِ عَنْهُ))

"Bunu görüyor musunuz? Kim ki bu hal üzerine ölürse Muhammed'in milleti (dini) üzerine ölmemiştir, namazını bir karganın kanı gagalaması gibi kılıyor. Bu

---

[29] **Ebu Dâvud rivâyet etmiştir. 1/533. Bu hadis "Sahihı'l-Câmî"de 7224 numarasıyla mevcuttur.**

kişi gibi rukû ve secdeyi hızlı yapanlar karnı aç olduğu halde sadece bir-iki tane hurma yemekle yetinene benzerler. Hiç bir iki hurma aç bir insanın karnını doyurur mu!"[30]

Zeyd Bin Vehb'in şöyle dediği rivâyet edilir:

Huzeyfe rukû ve secdesini tam olarak yapmayan bir kişi gördü ve ona şöyle dedi:

((مَا صَلَّيْتَ وَلَوْ مُتَّ مُتَّ عَلَى غَيْرِ الفِطْرَةِ الَّتِي فَطَرَ اللهُ مُحَمَّدًا ﷺ))

"Namaz kılmadın, şâyet ölsen Allah'ın Muhammed'e vermiş olduğu islam fıtratı dışında (başka bir fıtrat üzerine) öleceksin."[31]

Namazda tâdili erkânı bırakan bir kişi bunun hükmünü öğrendiği andan itibâren içinde bulunduğu vaktin, tâdili erkâna uyulmadan kılınan o namazını iâde eder ve bu şekilde kılınmış olur geçmiş namazları içinse Allah'a tevbe eder. Bu hükme şu hadisin şu bölümü delil olmaktadır:

((ارْجِعْ فَصَلِّ فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ))

"... geri dön namazını tekrar kıl, zîrâ sen namaz kılmadın."

NAMAZDA ABESLE İŞTİĞAL VE ÇOK HARAKETLİLİK

Bu durum namaz kılanların bir çoğunun kurtulamadığı bir âfettir. Zira bu insanlar Allah'ın :

﴿ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴾

---

[30]Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bârî'ye bkz. :2/274.
[31]Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bârî'ye bkz. 2/274.

"Allah'a saygı ve bağlılık içinde namaz kılın" (Bakara:238) *emrini yerine getirmemektedirler.* Yine Allah'ın:

﴿ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ، الَّذِينَ هُمْ فِي صَلاَتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴾

"Gerçekten mü'minler kurtuluşa ermiştir, onlar ki namazlarında huşû içindedirler" (Mu'minun:1-2) sözünü düşünmemektedirler. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) secde ederken secde yerini düzlemenin hükmü konusunda kendisine soru sorulduğunda şöyle cevap verdi :

((لاَ تَمْسَحْ وَأَنْتَ تُصَلِّي فَإِنْ كُنْتَ لاَبُدَّ فَاعِلاً فَوَاحِدَةً تَسْوِيَةَ الْحَصَى))

"Secde yaparken secde yerini silmeyin, şâyet illaki yapmak durumunda kalırsan küçük taşları düzeltmek (uzaklaştırmak) için bir defaya mahsus olmak üzere yapabilirsin."[32]

Alimler namazda ihtiyaç yok iken peş peşe hareketler yapmanın namazı bozduğunu belirtmişlerdir. Çok hareket etmenin hükmü buysa namazda abesle iştiğal etmenin namazı bozması daha evlâdır. Bazı insanlar namazda Allah'ın önünde durup ya saate bakar, ya elbisesini düzeltir, ya parmağını, ya da boynunu çıtlatırlar. Bazı insanlar da namazda sağa sola bakarlar. Bu insanlar gözlerinin çıkartılmasından, şeytanın namazlarını bozmasından korkmazlar mı?!

---

[32]**Ebu Dâvud rivâyet etmiştir. 1/581. Bu hadis "Sahihu'l-Câmî'de 7452 rakamıyla mevcuttur. Bu hadisin aslını Muaysib Sahihi Müslim'de rivâyet ediyor. (z).**

NAMAZDA CEMAATİN BİLEREK İMAMI GEÇMESİ

İnsanoğlunun tabiatında acelecilik vardır. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ وَكَانَ الإنسَانُ عَجُولاً ﴾

"İnsanoğlu çok acelecidir." (İsrâ:11).

Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((التَّأَنِّي مِنَ اللهِ وَالْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ))

"Acele etmemek Allah'tan, acele etmek şeytandandır." [33] Sağımızdaki, solumuzdaki cemaatin, bazen de kendimizin namazda imamı geçtiğimizi farkederiz. Fakat bir çoğumuz bunu önemsemeyiz. Halbuki Peygamberimiz namazda imamı geçenlerin şiddetli cezâsını şöyle açıklıyor:

((أمَا يَخْشَى الَّذِي يَرْفَعُ رَأْسَهُ قَبْلَ الإمَامِ أنْ يُحَوِّلَ اللهُ رَأسَهُ رَأسَ حِمَارٍ))

"İmamdan önce başlarını secdeden kaldıranlar Allah'ın o kimselerin kafalarını eşşek kafasına çevirmesinden korkmazlar mı?" [34]

Şâyet bir müslümanın, namaza gelirken sukûnet ve vakar içinde olması gerekiyorsa acaba bu müslümanın namazda ki hali nasıl olmalıdır?! İnsanlardan bazıları da namazda iken imamdan bayağı geç kalmak suretiyle imamı geçmiş olurlar. Eski fıkıhçılar (Allah onlara rahmet eylesin) bu konuda çok güzel bir ölçü koymuşlardır. Bu ölçü şudur: Cemaat, imam tekbiri bitirdikten sonra

---

[33] Beyhâki "Sünen'i-Kübra"da rivâyet etmiştir.10/104. Aynı hadis "Silsilede 1795 numarasıyla yer almaktadır.

[34] Müslim rivâyet etmiştir. 1/320-321.

harekete geçerek tekbir getirmelidir. İmam "Allahu Ekber" lafzının resini nutkettikten sonra, cemaat tekbir almaya başlamalıdır. Şâyet böyle yapılırsa hatalı bir hareket yapılmamış olacaktır. Sahabe (Allah onlardan râzı olsun) namazda Peygamberimizi geçmemek için çok dikkat ederdi. Sahabelerden El-Berâ ibni Âzib şöyle der: "Onlar (Sahabeler) Peygamberimizin arkasında namaz kılarken, peygamberimiz rükûsundan kalkıp secde için alnını yere koyana kadar sahabeden hiç birinin beli (secde etmek için) eğilmezdi, (O alnını yere koyduktan sonra) arkasındaki ashabı secde ederdi." [35]

Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) yaşlanınca hareketlerinde biraz yavaşlama belirdi ve bunun üzerine arkasındaki namaz kılanları şöylece uyardı:

((يَاأَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي قَدْ بَدَّنْتُ فَلاَ تَسْبِقُونِي بِالرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ ...))

"Ey insanlar, ben artık yaşlandım, beni rukû ve secdelerde sakın olaki geçmeyesiniz." [36]

Her imam aşağıdaki hadiste belirtilen sünneti uygulaması gerekir. Ebu Hureyre'nin (Allah ondan râzı olsun) rivâyet etmiş olduğu hadiste şöyle beyan buyurulur:

«كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، إِذَا قَامَ إِلَى الصَّلاَةِ يُكَبِّرُ حِينَ يَقُومُ ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَرْكَعُ.. ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَهْوِي ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَرْفَعُ رَأْسَهُ ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَسْجُدُ ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَرْفَعُ رَأْسَهُ، ثُمَّ يَفْعَلُ ذَلِكَ فِي الصَّلاَةِ كُلِّهَا حَتَّى يَقْضِيهَا، وَيُكَبِّرُ حِينَ يَقُومُ مِنْ الثِّنْتَيْنِ بَعْدَ الْجُلُوسِ»

---

[35] **Müslim rivâyet etmiştir.No:474. Abdulbâkî baskısı.**

[36] **Beyhakî rivâyet etmiştir. 2/93 . "İrvâi'l-Galîl" adlı eserde bu hadise hasen hadis denmiştir.**

"Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) namaza başlarken tekbir alarak başlardı. Sonra rukûya giderken de tekbir getirirdi. Sonra secdeye giderken ve secdeden başını kaldırırken tekbir getirirdi. Sonra (ikinci) secdeye giderken ve secdeden kalkarken (ayrı ayrı, birer) tekbir getirirdi. Sonra bu yaptığını namazı bitirinede kadar devam ettirirdi. İkinci rekâttan sonraki oturuştan sonra kalkarken de tekbir getirirdi."[37]

Şâyet imam tekbirlerini hareketleri ile beraber getirir de cemaatte –daha önce belirtmiş olduğumuz gibi- biraz gecikmeli hareket ederse namaz doğru bir şekilde edâ edilmiş olacaktır.

SOĞAN VE SARIMSAK GİBİ KOKUSU KÖTÜ OLAN ŞEYLERİ YEYİP CÂMİYE NAMAZA GELMEK

Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ ... ﴾

"Ey Ademoğulları her mescide gelişinizde güzel giysilerinizi giyiniz." (Â'raf:31).

Câbir'den (Allah ondan râzı olsun) şöyle rivâyet ediliyor:

Allah'ın Resûlü şöyle dedi:

((مَنْ أَكَلَ ثَوْمًا أَوْ بَصَلاً فَلْيَعْتَزِلْنَا أَوْ قَالَ: فَلْيَعْتَزِلْ مَسْجِدَنَا وَلْيَقْعُدْ فِي بَيْتِهِ))

"Kim ki soğan veya sarımsak yemişse bizden uzak dursun, mescidimize gelmesin evinde otursun."[38]

Müslim'in rivâyetinde ise bu hadis şöyledir:

---

[37]**Buhârî rivâyet etmiştir. No:756. El-Bağa baskısı.**
[38]**Buhârî rivâyet etmiştir. Hadis no:756. El-Bağa baskısı.**

((مَنْ أكَلَ الْبَصَلَ وَالثّوْمَ وَالكُرَّاث فَلاَ يَقرَبَنَّ مَسْجِدَنَا فَــإِنَّ الْمَلاَئِكَــةَ تَتَأذّى مِمَّا يَتَأذّى مِنْهُ بَنُو آدَمَ))

"Kim ki soğan, sarımsak ve pırasa yemişse mescidimize yaklaşmasın. Çünkü melekler Ademoğlunun ezâ duyduğu şeylerden ezâ duyarlar."[39]

Ömer Bin Hattap bir cuma günü insanları toplatıp şöyle dedi:

"Sonra siz ey insanlar, iki ağaçtan yersiniz ki ben ikisini de pis olarak görüyorum; bunlar soğan ve sarımsaktır. Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) buları yeyip mescide gelmiş birini sezdiği zaman emrederek onu dışarı çıkarttırırdı. Kim ki bunları yiyecek olursa bunları iyice pişirerek kokusunu öldürsün."[40]

Bu durumdan daha kötüsü haram olan sigarayı içenlerin o kötü kokuları ile birlikte câmiye gelip Allah'ın namaz kılan kullarına ve meleklere eziyet etmeleridir.

ZİNÂ

İslam şeriatının hedeflerinden biri de ırzı ve nesli korumaktır. Bu nedenle zinâ islam şeriatında haram kılınmıştır. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ وَلاَ تَقْرَبُوا الزِّنَى إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلاً ﴾

"Zinâya yaklaşmayın, zîra o bir hayâsızlıktır ve çok kötü bir yoldur." (İsrâ:32).

Yine islam şeriatı örtüyü emredip harama bakmayı yasaklayarak ve birbirine nikahı düşenlerin başbaşa

[39]Müslim rivâyet etmiştir. 1/339.
[40]Müslim rivâyet etmiştir. 1/396.

kalmalarını yasaklayarak zinâya sebeb olan bütün yolları kapatmıştır.

Evli olupta veya daha önce en az bir kez evlenmiş olupta zinâ eden kişi cezaların en utanç vericisi ile cezalandırılır. Onun cezâsı ölene kadar taşlanmak suretiyle, nasıl zinâ yaparken haram bir zevk almışsa aynı şekilde, hasıl olacak azabı bütün vucudunun paylaşması şeklindedir. Daha önce sahih bir nikahla cimâ yapmamış biri zinâ yaparsa o kişinin cezâsı kendisine yüz deynek vurulmasıdır. Aynı zamanda bu cezâ tatbik edilirken mü'minlerden bir kısmı bu cezâyı, seyredecektir. Bu şekilde bu kişi rezil olmak sûretiyle ayrı bir şekilde cezâlandırılmış olacaktır. Daha hiç evlenmemiş bir kişi zinâ ederse hem kendisine yüz deynek vurulur hem de bu kişi zinâ ettiği şehirden bir yıl uzaklaştırılır.

Zinâ eden kadın veya erkeğin cehennemdeki cezâları ise çok şiddetli olacaktır. O kişiler orada, altında ateş yanan, ağzı dar, içi geniş bir kazana çırılçıplak bir halde atılırlar. Kazanın altında ki ateş alevlendirilince onlar çığlıklar atarlar ve (kaynamanın etkisi ile kazanın ağzına kadar) yükselirler ve tâki kazanın ağzından taşacak olurlar ki alevler söner, onlar da böylece kazanın dibine inerler. Bu iki durum kıyâmet saatine kadar devam eder.

İşin daha da kötüsü, herhangi bir kişinin yaşlanmasına, kabre tamamen yaklaşmasına, Allah'ın hâlâ kendisine yaşama hakkı vermesine rağmen zinâya devam etmesidir. Ebu Hureyre Peygaberimizden şöyle rivâyet eder:

((ثَلاَثَةٌ لاَ يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلاَ يُزَكِّيهِمْ وَلاَ يَنْظُـــرُ إِلَيْـــهِمْ وَلَـــهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ: شَيْخٌ زَانٍ وَمَلِكٌ كَذَّابٌ وَعَائِلٌ مُسْتَكْبِرٌ))

"Üç sınıf insan vardır ki Allah onlarla kıyâmet günü hiç konuşmaz, onları tezkiye de etmez, onlar için elem verici bir azap vardır: Yaşlı olmasına rağmen zinâ eden

kişi, yalancı kral (devlet başkanı), çok fakir olmasına rağmen büyüklenen kişi."[41]

Fâhişe bir kadının zinâ karşılığı kazandığı para en şerli kazançlardandır. Gece yarısı gökyüzünün kapıları açılıp duâların kabul edildiği o zamanda zinâkar kadının duâsı kabul edilmez.[42]

Fakirlik Allah'ın koyduğu hudutları çiğnemek için bir sebeb değildir. Eskiler şöyle demiştir: "Kedi acıkır da göğüslerini satarak dahi yiyecek kazanmaz, nasıl olurda ferci (dişilik organı) ile kazansın."

Mâlesef şu asır fâhişeliğe bütün kapılarını açmış, şeytan ve adamları değişik desise ve hilelerle yollarını kolaylaştırmışlardır. Fâcirler ve günahkârlar şeytana tâbi olmuşlardır. Açıklık-saçıklık ve süslenerek, çekici kokular sürünerek çarşıya-pazara çıkmak bir âdet haline gelmiştir. Harama bakmak, karma yaşam tarzı (birbirine zıt cinslerin karışık yaşamaları), müstehcen neşriyat, pornomatik filimler tamâmen etrafı sarmış bir haldedir. Daha fazla fâcirlik isteyen insanların fâcirlikte zirveye ulaşmış değişik ülkelere seyahatleri de artmıştır. Çarşılar, pazarlar, meydanlar, oteller ve daha nice yerler kadın pazarı haline gelmiştir. Irza tecâvüz olayları, haram ilişkilerden doğan gayri meşrû çocuklar, çocukları düşürüp kâtil olma olayları tamâmen artmıştır. Bütün bunlara rağmen sözde kadın hakları savunucuları bu manzarayı tehlikeli ve aleyhte görecekleri yerde bu gidişata yardımcı olarak kadınlara hizmet ettiklerini büyük bir pişkinlikle iddia etme cüretini gösterebilmektedirler.

---

[41]Müslim rivâyet etmiştir.1/102-103.

[42]Bu konuyla ilgili hadis Sahihu'l-Câmî adlı hadis kitabında 2971 numarasıyla mevcuttur.

Allahım! Rahmetini, lutfunu, hıfzını, merhametini bizlerden esirgeme..! Ayıplarımızı ört, bizi fahişelikten koru..! Namusumuzu koru..! Kalplerimizi nifaktan temizle..! Haramlar ve bizim aramıza büyük engeller koy..!

LİVÂTA

Lût kavminin cürümü kadınları bırakıp cinsi yönden erkeklere yaklaşmaktı. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ. أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ ﴾

"Lût'u da gönderdik. O, kavmine demişti ki: Gerçekten siz, daha önce hiç bir milletin yapmadığı hayâsızlığı yapıyorsunuz! (Bu ilahi ikazdan sonra hâlâ) siz, illede erkeklere yaklaşacak, yol kesecek ve kulüplerinizde bu münker edepsizliği yapacakmısınız!" (Ankebût:28-29)

Bu cürümün çok kötü bir cürüm olmasından dolayı Allah bu cürümü işleyen bu kavmi, daha önce hiç bir kavme vermediği dört büyük cezâyla cezalandırmıştır. Bu cezâlar; gözlerinin kör edilmesi, şehirlerinin alt-üst edilmesi, üzerlerine sıkıştırılmış balçıktan yapılmış taşların yağdırılması ve son olarak üzerlerine çığlık sesleri gönderilmesidir.

Bu cürümü karşılıklı rızâ ile yapanın ve yaptıranın islam şeriatındaki cezâsı kılıçla boyunlarının uçurulmasıdır. İbn-i Abbas'ın merfû olarak rivâyet ettiği hadiste şöyle buyurulur:

((مَنْ وَجَدْتُمُوهُ يَعْمَلُ عَمَلَ قَوْمِ لُوطٍ فَاقْتُلُوا الْفَاعِلَ وَالْمَفْعُولَ بِهِ))

"Şâyet Lût'un kavminin amelini yapanları bu ameli yaparken bulursanız, yapanı da yaptıranı da öldürünüz."[43]

Zamanımızda AIDS gibi ölümcül hastalıkların çıkması bu asrın homoseksüellerine ve zinâkârlarına bir cezâdır. AIDS v.b. hastalıkların hepsi bir hikmete binâen gelmektedir.

ŞER'Î BİR SEBEB OLMADAN BİR KADININ KOCASINA YATAĞINDA İCÂBET GÖSTERMEMESİ

Ebu Hureyre Peygamberimizin şöyle dediğini rivâyet eder:

((إذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إلَى فِرَاشِهِ فَأَبَتْ فَبَاتَ غَضْبَانَ عَلَيْهَا لَعَنَتْهَا الْمَلاَئِكَةُ حَتَّى تَصْبَحُ.))

"Bir adam hanımını yatağına çağırır da hanımı ona icâbet etmez ve dolayısı ile koca da ona kızıp bu şekilde sabahlarsa o kadına melekler, sabahlayana kadar lânet ederler."[44]

Günümüzde bir çok kadın ufak bir münâkaşa sonucu kocasına kızarsa kocasının yataktaki hakkını vermeyerek kendi zannıyla onu cezâlandırma yoluna gider. Bu durum bir kocanın harama düşmesine sebeb olabilir. Bazen ise erkek ciddi ciddi ikinci evliliği düşünmeye başlar ve böylece kadının da olmasını istemediği bir sonuç ortaya çıkmış olur.

---

[43] "İmam Ahmed rivâyet etmiştir.1/300. Hadis Sahihu'l-Câmî'de:6565 numarasıyla mevcuttur.

[44] Buhârî . El-Feth.6/314.

Bütün hanımlar kocaları kendilerini arzuladıkları zaman bir mâni yoksa Peygamberimizin şu hadisine uyarak kocalarına icâbet etmelidirler:

((إذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إلَى فِرَاشِهِ فَلْتُجِبْ وَإِنْ كَانَتْ عَلَى ظَهْرِ قَتَبٍ))

"Bir koca hanımını yatağına çağırdığı zaman hanımı (etrafı örtülü büyük) deve semeri üzerinde de olsa icâbet etsin."[45]

Tabîki kocaya düşen de hanımı hasta iken, hamile iken veya cimâdan acı duyacak şekilde rahatsız iken hanımına yaklaşmamaktır. Bu anlayış karşılıklı sevgi ve saygının devamı için şarttır.

BİR KADININ, ŞER'Î BİR SEBEB OLMAMASINA RAĞMEN BOŞANMA TALEBİNDE BULUNMASI

Bir çok kadın kocasıyla kendi arasında meydana gelen en ufak bir tartışmada dâhi hemen boşanma talebinde bulunur. Bazen en ufak maddi taleplerin yerine getirilememesi böyle bir talebin gelmesine sebeb olabilmektedir. Bazen de kadın fırsatçı, hasetçi akraba ve komşuların kışkırtmaları sonucu böyle bir şeye teşebbüs etmektedir. Bazı kadınlar "Erkeksen beni boşarsın" gibi kışkırtıcı laflarla erkeği böyle bir fiile zorlarlar. Mâlum olduğu üzere boşanma olayları bir çok çocuğu yetim bırakmakta ve ailevî, sosyolojik, psikolojik, ahlaksal bir takım sorunlara sebeb olmaktadır. Çoğunlukla bu işten zararlı çıkan taraf

---

[45]Zevâid-i Bezzâr'a bak. 2/181. Bu hadis Sahihul-Câmî'de 547 rakamıyla yer almaktadır. Semer(gatep): Devenin sırtına konan semer. (Bu semer genelde büyük ve etrafı örtülü olur, genelde kadınlar için kullanılır.)Mütercim.

kadın tarafı olmaktadır. Sûban (r.a.)'ın Peygamberimize atfederek rivâyet ettiği hadis şöyledir:

((أَيُّمَا امْرَأَةٍ سَأَلَتْ زَوْجَهَا الطَّلاَقَ مِنْ غَيْرِ بَأْسٍ فَحَرَامٌ عَلَيْهَا رَائِحَةُ الْجَنَّةِ))

"Herhangi bir kadın geçerli bir sebeb olmadan kocasından kendini boşamasını isterse, ona cennetin kokusu haram olur."[46]

Ukbe Bin Âmir'in Peygamberimiz'e atfederek rivâyet etmiş olduğu hadis ise şöyledir:

((إِنَّ الْمُخْتَلِعَاتِ وَالْمُنْتَزِعَاتِ هُنَّ الْمُنَافِقَاتُ))

"(Geçerli bir sebeb olmadan) kocalarını terkeden veya (sebebsiz) boşanma talebinde bulunan kadınlar münafık kadınlardır."[47]

Şâyet ortada şer'i bir sebeb olursa kadın kocasından boşanma talebinde bulunabilir. Örneğin koca namazını terketmiş ise veya alkol veya uyuşturucu kullanıyorsa veya eşini haram olan bazı işleri yapmaya zorluyor, ona azap ve zulüm ediyorsa, ona şer'i haklarını vermiyor bu hakları engelliyorsa ve bütün ıslah etme çalışmaları da fayda vermemişse, kadın kendisini kurtarmak için boşanma talebinde bulunabilir.

ZIHÂR

Zıhâr eski cahiliyye döneminden kalma bir âdettir. Zıhar bir kocanın kendi eşine: "Senin sırtın bana

---

[46]"İmam Ahmed rivâyet etmiştir.

[47]Tabarânî Kebir'de rivâyet etmiştir. 17/339 . Bu hadis Sahihul-Câmî'de 1934 rakamıyla zikredilmiştir.

annemin sırtı gibidir" veya "Sen bana, kızkardeşim nasıl haramsa öyle haramsın" v.b. islam şeriatının kadına zulüm olarak addedip yasakladığı sözleri söylemesidir. Allahu (Subhânehu ve Teâlâ) zıharı şöyle vasfetmektedir:

﴿الذِّينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلاَّ اللاَّئِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ القَوْلِ وَ زُورًا، وَإِنَّ اللهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ﴾

"İçinizden zıhâr yapanların kadınları, onların anaları değildir. Onların anaları ancak onları doğuran kadınlardır. Şüphesiz onlar çirkin bir laf ve yalan söylüyorlar. Kuşkusuz Allah afedicidir, bağışlayıcıdır." (Mücâdele:2).

İslam şeriatında bu büyük günahın kefâreti hata ile adam öldürmenin kefâretine benzer. Bu kefâret ramazan ayının gündüzünde cimâ yapmanın kefâretiyle aynıdır.

Hanımına zıhar yapan bir kişi bunun kefâretini yerine getirmedikçe hanımına cinsi yönden yaklaşamaz. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّا ذَلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ وَاللهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ. فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّا فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذَلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾

"Kadınlarına zıhâr yapıpta sonra bu söylediklerinden dönenlerin, hanımları ile temas etmeden önce bir köleyi hürriyetine kavuşturmaları

gerekir. Size öğütlenen budur. Allah yaptıklarınızdan haberi olandır. (Buna imkân) bulamayan kimse hanımıyla temas etmeden önce ardarda iki ay oruç tutar. Buna da gücü yetmeyen, altmış fakiri doyurur. Bu (hafifletme) Allah'a ve Resûlüne inanmanızdan dolayıdır. Bunlar Allah'ın hükümleridir. Kâfirler için acı bir azap vardır." (Mücâdele:3-4)

HAYIZLI İKEN HANIMLA CİNSİ İLİŞKİDE BULUNMAK

Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذًى فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلاَ تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّى يَطْهُرْنَ ﴾

"Sana kadınların ay halini sorarlar. De ki: O, bir rahatsızlıktır. Bu sebeble ay halinde olan kadınlardan uzak durun (cinsi münâsebet yapmayın). Temizleninceye kadar onlara (cinsi münâsebet için) yaklaşmayın." (Bakara:222). Kadının ay hali bittikten sonra yıkanmadıkça kendisine cimâ için yaklaşılmaz. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللهُ ... ﴾

"Temizlendikleri vakit Allah'ın size emrettiği yerden onlara yaklaşın." (Bakara:222).

Hayızlı bir kadına yaklaşmanın çirkinliğini Allah'ın Resulü şöyle belirtiyor:

((مَنْ أَتَى حَائِضًا أَوِ امْرَأَةً فِي دُبُرِهَا أَوْ كَاهِنًا فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ))

"Kimki eşine hayızlı iken yaklaşmışsa veya dübüründen yaklaşmışsa veya kâhine gitmişse Muhammed'e indirileni inkâr etmiştir."[48]

Şâyet bir kişi eşi hayızlı iken kendisiyle bilmeyerek veya hata ile cinsi münâsebette bulunursa kendisine bir şey gerekmez. Şâyet bilerek yaparsa konuyla ilgili zikri geçen hadisin sahih hadis olduğu sonucuna varan bazı ilim ehline göre kendisine kefâret gerekmektedir. Bu kefâretin miktarı bir veya yarım dinardır. Bazı alimler ise kişinin bir veya yarım dinar verme konusunda seçme hakkı olduğunu söylemişlerdir. Bazı alimler ise hayızın başında yaklaşmış ise bir, sonunda veya hanım gusul almadan yaklaşmış ise yarım dinar kefâret ödemesi gerektiğini söylemişlerdir. Bir dinarın şimdiki değeri 4.25 gr. altına denk gelmektedir. Kişi bu kadar altını veya karşılığı olan parayı sadaka olarak verebilir.[49]

KADINA DÜBÜRÜNDEN YAKLAŞMAK

İmanı zayıf, fıtratı ters dönmüş bazı kişiler hanımlarına dübüründen yaklaşmaktan sıkılmamaktadırlar. Halbuki bu iş büyük günahlardandır.

---

[48]Tirmizî Ebu Hureyre'den rivâyet etmiştir.1/243. Bu hadis Sahihu'l-Câmî'de 5918 numarası ile bulunmaktadır.

[49]Bu konudaki doğru hüküm şudur: Kişi bu işi hayızın başında da yapsa sonunda da yapsa bir veya yarım dinar vermekte hürdür. Bir dinar bir Suud cüneyhinin 7'de 4'ü dür, yarım dinar ise 7'de 2'sidir. Çünkü bir Suud cüneyhi 1.75 dinardır. (z). Cüneyh Suudi Arabistan'ın eski para birimidir. Müt.

Peygamberimiz bu işi yapana lânet etmiştir. Ebu Hureyre'nin Peygamberimize isnatla rivâyet ettiği hadis şöyledir.

((مَلْعُونٌ مَنْ أَتَى امْرَأَةً فِي دُبُرِهَا))

"Kadına dübüründen yaklaşanlar mel'undurlar (lânetlenmişlerdir)."[50]

Bu konuda başka bir hadis te şöyledir:

((مَنْ أَتَى حَائِضًا أَوِ امْرَأَةً فِي دُبُرِهَا أَوْ كَاهِنًا فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ))

"Kim ki hayızlı bir kadına yaklaşmışsa veya bir kadına dübüründen yaklaşmışsa veya kâhine gitmişse Muhammed'e indirileni inkâr etmiştir."[51]

Sağlam fıtratlı bir çok kadın, bu kötü fiili kabul etmemektedirler, fakat; eğer razı olmazlarsa kocaları tarafından boşanılmakla tehdit edilmektedirler. Bazı kocalar şu ayeti okuyarak hanımlarını kandırmaktalar ve dolayısıyla onları bu kötü fiile mecbur etmektedirler:

﴿ نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ ﴾

"Kadınlarınız sizin tarlanızdır, tarlanıza istediğiniz yerden geliniz." (Bakara:223).

Bilindiği gibi sünnet, Kur'an-ı Kerimi açıklamaktadır. Peygamberimiz (Sallalahu Aleyhi ve Sellem) bu ayeti açıklarken, nerden gelinirse gelinsin çocuğun doğduğu yere yaklaşmanın şart olduğunu beyan etmiştir. Bilindiği gibi dübür çocuğun geldiği yer

---

[50]İmam Ahmed rivâyet etmiştir.2/479. Sahihu'l-Câmî: 5865.

[51]Tirmizi rivâyet etmiştir. 1/243 . Sahihu'l- Câmî'de 5918.

değildir. Böyle kötü bir cürümü işlemeye sebeb olan önemli sebeblerden biri de evlilik önesi hayatta böyle cahiliyyeden kalma, pis ve kötü şeylere alışmış olmaktır. Gençlik döneminde seyredilen cinsel ve eşcinsel filimlerinin de bu hastalığın oluşmasında büyük rolü vardır. Bilinmelidir ki bu kötü fiil eşler arasında râzılık olsa da haramdır. Eşlerin karşılıklı râzı olmaları bir haramı helal kılamaz.

HANIMLAR ARASINDA ADALETSİZ DAVRANMAK

Allahu Teâlâ Kur'an-ı Kerimde bizlere zevcelerimiz arasında adâletli davranmayı emretmiştir:

﴿ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلاَ تَمِيلُوا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴾

"Üzerine düşüp uğraşsanız da kadınlar arasında adil davranmaya güç yetiremezsiniz; bâri birine tamamen kapılıp da diğerini askıya almış gibi bırakmayın. Eğer arayı düzeltir, günahtan sakınırsanız Allah şüphesiz çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir." (Nisâ:129). Eşler arasında adâletli olmaktan kasıt hepsinin yanında eşit bir şekilde gecelemek, onları nafakalarında, giysilerinde, yiyecek-içecekte eşit tutmaktır. Onların sevgide de eşit tutulmaları istenen bir şey olmakla beraber insanın bunu becermesi imkansız gibi bir şeydir. Zîrâ sevgi kalp işidir ve insan kalbinde meydana gelen duygulara hükmedemez. Dolayısıyla buradaki adâlet kavramına sevgi dâhil değildir. Bazı çok eşli kişiler eşleri arasında yukarıda bahsi geçen konularda adâletsiz davranmaktadırlar.

Eşlerden birinin yanında daha fazla gecelemekte veya eşlerden birine daha fazla harcama yapmaktadırlar. Bu adâletsizlikler islamda kesinlikle haram kılınmıştır. Ebu Hureyre'nin (Allah ondan râzı olsun) Peygamberimizden rivâyet ettiği bir hadiste bu gibi kimseler şöyle vasfedilmiştir:

«مَنْ كَانَتْ لَهُ امْرَأَتَانِ فَمَالَ إِلَى إِحْدَاهُمَا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَشِقُّهُ مَائِلٌ»

"Kim ki iki hanımla evli olur da birine daha fazla meyil ederse kıyamet günü bir tarafına eğik olarak haşredilir."[52]

NİKAHI DÜŞEN BİR KADINLA YALNIZ BİR YERDE BAŞ BAŞA KALMAK

Şeytan dâimâ insanları fitneye ve harama düşürmeye çalışır. Bu sebebten dolayı Allahu Teâlâ bizi bu konuda dâimâ uyarmaktadır:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ﴾

"Ey iman edenler! Şeytanın adımlarını takip etmeyin. Kim şeytanın adımlarını takip ederse muhakkak ki o edepsizliği, (yüz kızartıcı suçları) ve kötülüğü emreder." (Nur:21).

Şeytan insanın kan damarlarında gezer. Fahişeliğe sevkeden yollardan biri de yabancı (nikahı düşen) bir kadınla başbaşa kalmaktır. Bu sebeble islam şeriatı

---

[52] **Ebu Dâvud rivâyet etmiştir. 2/601 . Sahihu'l-Câmî: 6491.**

bunu yasaklayarak bu fitne kapısını kapamaya çalışmıştır. Allah'ın Resûlü şöyle buyurmaktadır:

((لاَ يَخْلُوَنَّ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إلاَّ كَانَ ثَالِثَهُمَا الشَّيْطَانُ))

"(Bir adam bir kadınla başbaşa kalmasın) şâyet kalırlarsa üçüncüleri mutlaka şeytan olacaktır."[53]

İbn-i Ömer (Allah her ikisinden de râzı olsun) Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'den şöyle rivâyet eder:

((لاَ يَدْخُلُ رَجُلٌ بَعْدَ يَوْمِي هَذَا عَلَى مُغِيبَةٍ إلاَّ وَمَعَهُ رَجُلٌ أواثْنَانِ))

"Bundan sonra hiç bir adam yanında başka bir adam veya iki kişi olmadıkça yalnız bir kadının yanına girmesin."[54]

Bir erkeğin bir kadınla baş başa bir evde veya bir arabada kalmaları câiz değildir. Bir kişinin kardeşinin hanımı ile veya kadın hizmetçisiyle veya bir doktorun karşı cinsten bir hastasıyla bir odada veya bir evde başbaşa kalmaları câiz değildir. Mâlesef bir çok insan ya kendisine ya da başkalarına güvenerek bu konuda vurdum duymazlık gösterip sonunda fuhuşa sürüklenmektedirler. Bu sebeblerden dolayı toplumda zinâ ve zinâ mahsulü çocuklar hızla artmakta ve nesepler birbirine karışmaktadır.

KİŞİNİN, KENDİSİNE NİKAHI DÜŞEN KADINLARLA TOKALAŞMASI

Mâlesef yabancı kadınlarla tokalaşmak islâm toplumlarında bir âdet halini almıştır. Şâyet yabancı kadınlarla tokalaşan bu insanlara bu yaptıkları fiilin

---

[53]**Müslim rivâyet etmiştir.**

[54]**Müslim rivâyet etmiştir.7/1711.**

dinimize aykırı olduğunu delilleri ile birlikte anlatırsanız hemen sizi gericilikle, aşırılıkla, zorlaştırıcı olmakla, akraba ziyâretine karşı olmakla, kötü kalplilikle suçlayacaklardır. Toplumumuzda amca kızının, dayı kızının, hâlâ kızının, teyze kızının yengelerin ellerini sıkmak su içmek gibi normal hâle gelmiştir. Şâyet bu insanlar bu işin islam şeriatındaki tehlikeli hükmünü bilselerdi böyle yapmazlardı. Peygamberimiz Hz. Muhammed (Sallallahu Aleyhi ve sellem) şöyle buyurmaktadır:

((لأَنْ يَطْعَنَ فِي رَأْسِ أحَدِكُمْ بِمُخَيَّطٍ مِنْ حَدِيْدٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أنْ يَمَسَّ امْرَأةً لاَ تَحِلُّ لَهُ))

"Sizden birinizin başına demir bir şişin sokulması onun kendi helali olmayan bir kadına dokunmasından daha hayırlıdır."[55]

Hiç şüphe yoktur ki yabancı bir kadının elini tokalamak el zinâsıdır. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmaktadır:

((العَيْنَانِ تَزْنِيَانِ وَالْيَدَانِ تَزْنِيَانِ وَالرِّجْلاَنِ تَزْنِيَانِ وَالفَرْجُ يَزْنِي))

"Gözler zinâ eder, eller zinâ eder, ayaklar zinâ eder, iki ayağın arasındaki zinâ eder."[56] Peygamberimizin kalbinden daha temiz kalp olabilir mi ?! O buna rağmen :

((إِنِّي لاَ أُصَافِحُ النِّسَاءَ))

---

[55]Tabârâni rivâyet etmiştir. 20/212. Sahihu'l-Câmî:4921.
[56]İmamı Ahmed rivâyet etmiştir.1/412 .Sahihu'l-Câmî: 4126.

"Ben kadınlarla musâfaha etmem (tokalaşmam)." [57] buyurmaktadır.

Yine başka bir hadisinde:

"Ben ellerimi kesinlikle kadınlara sürmem" buyurmaktadır.[58]

Hz. Aişe (Allah ondan râzı olsun) şöyle buyurur:

((وَلاَ وَاللهِ مَا مَسَّتْ يَدُ رَسُولِ اللهِ ﷺ يَدَ امْرَأَةٍ قَطُّ غَيْرَ أَنَّهُ يُبَايِعُهُنَّ بِالْكَلاَمِ))

"Hayır, Allah'a yemin olsun ki Allah'ın Resûlü'nün eli, kesinlikle bir kadının eline değmemiştir. Fakat kadınların biatlerini sözlü olarak kabul ederdi."[59]

Hanımları, kendi erkek kardeşleri ile toka yapmıyor diye onları boşamakla tehdit eden erkekler bu yaptıklarından utanmalı, bu konuda Allah'tan korkmalıdırlar.

Kadınlarla musâfaha yaparken araya eldiven gibi bir engel konulsa da bu iş câiz olmaz.

KADININ, ÇARŞIYA ÇIKARKEN KOKU SÜRÜNMESİ VEYA BU KOKU İLE ERKEKLERİN YANINDAN GEÇMESİ

Bu yanlış da, Peygamber efendimizin bu konuda yapmış olduğu bütün uyarılara rağmen, kadınlar

---

[57] **İmamı Ahmed rivâyet etmiştir. 2/357. Sahihu'l-Câmî: 2509.**

[58] **Tabârâni El-Kebir'de rivâyet etmiştir. 24/342. Sahihu'l-Câmî:7054. El-İsâbe'ye bkz:4/354 Dâru'l-Kitabi'l- Arabî.**

[59] **Müslim rivâyet etmiştir. 3/1489.**

arasında yaygınlaşmıştır. Peygamberimiz şöyle buyurmaktadır:

((أَيُّمَا امْرَأَةٍ اسْتَعْطَرَتْ ثُمَّ مَرَّتْ عَلَى الْقَوْمِ لِيَجِدُوا رِيحَهَا فَهِيَ زَانِيَةٌ))

"Bir kadın koku sürünür ve bu şekilde de erkeklerin yanından geçer de erkekler de onun kokusunu alırlarsa o kadın zinâ etmiştir."[60]

Günümüzde bir çok kadın bu konuyu önemsemeyip çarşıda, pazarda, yolculuk esnasında koku sürünüp gezmektedir. Halbuki islam şeriatı koku sürünen bir kadının çarşıya çıkabilmesi ve hatta mescide gidebilmesi için cünüplükten yıkanır gibi yıkanmasını gerekli kılmıştır. Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((أَيُّمَا امْرَأَةٍ تَطَيَّبَتْ ثُمَّ خَرَجَتْ إِلَى الْمَسْجِدِ لِيَجِدُوا رِيحَهَا لَمْ تُقْبَلْ مِنْهَا صَلاَةٌ حَتَّى تَغْتَسِلَ اغْتِسَالَهَا مِنَ الْجَنَابَةِ))

"Hangi kadın, erkeklere duyurmak için koku sürünüp mescide giderse, o kadının namazı cünüplükten abdest alana kadar kabul olmaz."[61]

Kadınların güzel kokular sürünerek çarşıya çıkmalarını, okula gitmelerini, kalabalıklara karışmalarını, Ramazan ayında bu şekilde câmilere gelmelerini Allah'a şikâyet ediyoruz.

İslam şeriatı, kadının kokusunu, rengi belli olup kokusu belli olmayan kokular olarak vasfetmiştir. Allah'tan içimizdeki sefih, gâfil erkek ve kadınların yaptıklarından dolayı sâlih erkek ve kadınları sorumlu

---

[60] İmam Ahmed rivâyet etmiştir. 4/418 . Sahihu'l-Câmî'ye bak. 105 .

[61] İmam Ahmed rivâyet etmiştir. 2/444. Sahihul- Câmî'ye bak.2703.

tutmamasını ve hepimizi doğru yoluna iletmesini niyaz ederiz.

KADINLARIN MAHREMSİZ YOLCULUĞA ÇIKMASI

Sahihi Buhârî ve Sahihi Müslim'de İbn-i Abbas'tan (Allah her ikisinden de razı olsun) rivâyet edilen hadiste Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((لاَ تُسَافِرُ الْمَرْأَةُ إلاّ مَعَ ذِي مَحْرَمٍ))

"Bir kadın mahremi olmadan sefere (yolculuğa) çıkmasın."

Bu hadis, hac yolculuğu dahil bütün yolculukları kapsamaktadır. Bir kadının mahremsiz yolculuğa çıkması bir takım fâsık kimselerin peşine düşmesine sebeb olacaktır. Böyle durumlarda cismi zayıf kalbi atıfı olan kadının ırzı ve şerefi yara alabilecektir. Uçak yolculuklarında dahi -kadını uçağa bindiren ve ineceği yerde onu karşılayacak olan mahremleri olsa da- durum tehlikelidir. Çünkü kadının yan koltuğuna kim oturacak, bu belli değildir. Uçakta bir ârıza meydana gelip uçağın başka havalimanlarında inmek zorunda kalması veya uçağın kaçırılması mümkündür. Bu v.b. durumlarda kadın zor durumda kalacaktır. Böyle durumlar bir çok kez meydana gelmiştir ve bu olaylarla ilgili çok acıklı hikâyeler dinlemek zorunda kalmışızdır.

Mahremde dört şart aranır: Müslüman olması, akıllı olması, baliğ olması, erkek olması. Allah'ın Resûlü kadının mahremlerini şöyle beyan eder:

((... أَبُوهَا أوِ ابْنُهَا أوْ زَوْجُهَا أوْ أَخُوهَا أوْ ذُو مَحْرَمٍ مِنْهَا))

"Babası veya oğlu veya kocası veya kardeşi veya nikâhı okadına düşmeyen herhangi biri."[62]

ERKEĞİN, KENDİSİNE NİKAHI DÜŞEN BİR KADINA BİLEREK BAKMASI

Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴾

"(Resûlüm) mümin erkeklere, gözlerini (harama) dikmemelerini, ırzlarını da korumalarını söyle. Çünkü bu kendileri için daha temiz bir davranıştır. Şüphesiz onların yapmakta olduklarından haberdardır."(Nur:30). Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

«فَزِنَا الْعَيْنِ النَّظَرُ» (أَيْ: إِلَى مَا حَرَّمَ اللهُ)

"Gözün zinâsı bakmaktır." [63]*(Yani Allah'ın haram kıldığına bakmak.)*

Bu bakışlardan bir doktorun hastasına zarûrî olarak bakması veya bir kızı veya kadını nişanlamak isteyen birinin bu kasıtla onlara bakması hariçtir. Bir kadının kendisine nikahı düşen bir erkeğe onu fitneye düşürecek bir şekilde bakması câiz değildir. Allahu Teâlâ şöyle buyuruyor:

﴿ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ ﴾

---

[62] **Müslim rivâyet etmiştir.2/977 .**

[63] **Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bâri'ye bak. 11/26 .**

"Mü'min kadınlara da söyle gözlerini (harama) bakmaktan korusunlar, namus ve iffetlerini korusunlar." (Nur:31).

Aynı zamanda sakal ve bıyıkları henüz bitmemiş yetişkin çocuklara şehvetle bakmak câiz değildir. Bir erkeğin, başka bir erkeğin avret mahalline, bir kadının da başka bir kadının avret mahalline bakması câiz değildir. Bakılması haram olan bütün avret bölgelerini elbisenin üstünden de olsa ellemek câiz değildir. Bazılarının gerçek görüntü olmadığı iddiasıyla gazete, dergi ve filimlerdeki haram resim ve görüntülere . bakmaları şeytanın kendileriyle oynamasından başka bir şey değildir. Halbuki bu v.b. şeylerin fitne ve fesada yol açtığı, şehveti uyardığı ortadır.

DEYYUSLUK

İbn-i Ömer'in (Allah her ikisinden de râzı olsun) Peygamberimize isnatla rivâyet etmiş olduğu hadiste Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((ثَلاثَةٌ قَدْ حَرَّمَ اللهُ عَلَيْهِمُ الْجَنَّةَ: مُدْمِنُ الْخَمْرِ وَ الْعَاقُ وَالدَّيُّوثُ الَّـــذِي يُقِرُّ فِي أَهْلِهِ الْخُبْثَ))

"Üç sınıf insan vardır ki Allah onlara cenneti haram kılmıştır: Alkol mübtelâsı olan kişi, anne-babasına karşı gelip onlara iteat etmeyen kişi, eşini kıskanmayıp onu kötü bir iş (namussuzluk) yaparken dahi yakalasa (ses çıkarmayıp) durumu kabul eden deyyuslar."[64]

Erkeğin kendi evinde meydana gelen yanlışlara göz yumması, eşinin nikâhı düşen erkeklerle telofonla cilveli

---

[64]**İmam Ahmed rivâyet etmiştir.2/69 . Sahihul- Câmî:3047 .**

konuşmasına veya onlarla telefon manyaklığı yapmasına müsâde etmesi, kendi evindeki kadınların kendilerine nikahı düşen erkeklerle yalnız kalmalarına göz yumması, evindeki kadınlardan birinin bir şöförle başbaşa yola veya çarşıya çıkmalarına göz yumması, evindeki kadınların şer'i hicâba bürünmeden çarşıya çıkmalarına göz yumması, kadının islâmî bir hicâba bürünmeden sokaklara, çarşılara çıkıp gelen gidenin kendisine bakmasına râzı olması, evine açık-saçık neşriyat veya diğer vesileleri sokması zamanımızdaki deyyusluk örneklerindendir.

ANNENİN KENDİ ÇOCUĞUNU GERÇEK BABASINA DEĞİL DE BAŞKASINA AİT OLDUĞUNU İDDİA ETMESİ VEYA BİR BABANIN KENDİNE AİT OLAN ÇOCUĞUNU BAŞKASINA İSNAT ETMESİ

Bir müslümanın kendisinin başka bir babaya veya anaya veya başka bir aileye ait olduğunu iddia etmesi şer'an câiz değildir. Bazı insanlar maddi kazanç elde etmek için kendilerinin başka aileden olduklarını iddia etmektedirler. Bâzıları da kendilerini küçük yaşta terk eden babalarına kızarak kendilerinin bu babadan olmadıklarını iddia etmektedirler. Bu yapılanların hepsi –sebebler ne olursa olsun- haramdır. Zîrâ bu iddiaların sonucu olarak aile, nikâh, nesep, mîrâs konularında büyük fitneler meydana gelmektedir. Buhârî'nin Sahihi'nde geçen Sâd ve Ebu Bekre'nin (Allah onlardan râzı olsun) Peygamber efendimize isnat ederek rivâyet ettikleri hadiste şöyle buyurulur:

((مَنِ ادَّعَى إِلَى غَيْرِ أَبِيهِ وَهُوَ يَعْلَمُ فَالْجَنَّةُ عَلَيْهِ حَرَامٌ))

" Her kim bilerek, yalan söylemek kaydıyla kendisinin başka bir babaya ait olduğunu iddia ederse ona cennet haram olmuştur."[65]

İslam dini nesep üzerinde oynanan bütün oyunları haram kılmıştır. Bazı erkekler hanımlarına kızar da bu kızgınlıkları onları fâcirliğe itecek olursa, sırf hanımlarına düşmanlık yapabilmek için, ortada herhangi bir delil olmamasına rağmen hanımlarının fahişelik yaparak gayri meşrû bir çocuk doğurduğu iddiasında bulunurlar. Mâlesef bazı kadınlar da başkalarından hamile kaldıkları halde kocalarından hamile kaldıklarını iddia ederler. İşte Allahu Teâlâ böyle kimselere çok azap edeceğini haber etmektedir. Ebu Hureyre (Allah ondan razı olsun) lânetleşmek âyeti indiği zaman peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in şöyle dediğini rivâyet ediyor:

((أَيُّمَا امْرَأَة أَدْخَلَتْ عَلَى قَوْمٍ مَنْ لَيْسَ مِنْهُمْ فَلَيْسَ مِنَ اللهِ فِي شَيْءٍ وَلَنْ يُدْخِلَهَا اللهُ جَنَّتَهُ، وَأَيُّمَا رَجُلٍ جَحَدَ وَلَدَهُ وَهُوَ يَنْظُرُ إِلَيْهِ احْتَجَبَ اللهُ مِنْهُ وَفَضَّحَهُ عَلَى رُؤُوسِ الأَوَّلِينَ وَالآخِرِينَ))

"Herhangi bir kadın yalan söyleyerek çocuğunun gerçekte ait olmadığı bir aileye ait olduğunu iddia ederse o kadın Allah indinde bir hiçtir. Allah onu cennetine girdirmeyecektir. Yine herhangi bir adam da kendisine bakan (benzeyen), kendisinden olan çocuğunun başkalarına ait olduğunu iddia ederse Allah ondan uzaklaşır. Onu gelmiş geçmiş bütün beşerin önünde rezil eder."[66]

---

[65]Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bâri'ye bak. 8/45.

[66]Ebu Dâvud rivâyet etmiştir.2/695. Mişkâtü'l-Mesâbih'e bkz. 3316.

FAİZ MALI YEMEK

Allahu Teâlâ kitabında faiz ehli haricinde, başkaları ile harp etme izni vermemiştir. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ، فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللهِ وَرَسُولِهِ ﴾

"Ey iman edenler! Allah'tan korkun. Eğer gerçekten inanıyorsanız mevcut faiz alacaklarınızı terkedin. Şâyet (faiz hakkında söylenenleri) yapmazsanız Allah ve Resûlü tarafından (faizcilere karşı) açılan savaştan haberiniz olsun" (Bakara:278-279).

Bu âyet bu cürümün Allah indinde ne kadar çirkin olduğunu ortaya koymaktadır. Faizin insanlarda, toplumlarda ve devletlerde yapmış olduğu tahribatı bir düşünün! Ne insanlar faiz sebebi ile iflas etmiş, ne toplumlar ve devletler iktisâdî, ekonomik ve ahlâki olarak tamâmen veya kısmen çökmüştür. Toplumlarda faiz sebebi ile borçlar ödenemez olmuş, aşırı pahalılıklar ve ardı kesilmeyen zamlar meydana gelmiştir. Yine faiz sebebi ile bir çok şirket ve holding sahibi kişi ve kurumlar iflas etmiş veya sadece faiz borçlarını ödeyebilmek için zararına mesaî yapmışlar veya bu borçlarını ürettikleri mallara zam yapmak kaydı ile millete ödetmişlerdir. Böylece faiz alanlar iktisadî olarak yükselirken faiz ödemek veya ödettirilmek durumunda olanlar kısmen ya da tamâmen çökmüşlerdir. Dolayısı ile toplumda sayıları az olmakla beraber aşırı zenginler oluşmuş buna mukâbil olarak da aşırı fakirler meydana gelmiş ve mâlesef fakirler toplumun ayaklar altında ezilen büyük bir kısmını oluşturur hale gelmiştir. Faizin sebeb olduğu toplumsal sorunlar saymakla bitmez. Allah ve Resûlü'nün faiz ehline savaş açmasının hikmeti bu noktada yatmaktadır. Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve sellem) faizi alana, verene,

yazana, vesile olana ve faize yardımcı olan herkese lânet etmiştir. Câbir (Allah ondan râzı olsun) şöyle dedi:

((لَعَنَ رَسُولُ اللهِ ﷺ آكِلَ الرِّبَا وَمُؤَكِّلَهُ وَكَاتِبَهُ وَشَاهِدَيْهِ)) وَقَالَ ((هُمْ سَوَاءٌ))

"Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) fâizi yiyene de, yedirene de yazana da, şâhitlerine de lânet etmiştir" ve şöyle eklemiştir: "Onların hepsi eşittir."[67]

Bu hadisten şu anlaşılıyor: Fâizi yazmak, teslim almak, teslim etmek, bankaya yatırmak ve bekçiliğini yapmak kesinlikle haramdır.

Abdullah İbn-i Mes'ûd'un Peygamberimize isnat ederek rivâyet etmiş olduğu şu hadiste bu olayın ne kadar çirkin bir iş olduğu şöyle tasvir edilmektedir:

((الرِّبَا ثَلاَثَةٌ وَسَبْعُونَ بَابًا أَيْسَرُهَا مِثْلُ أَنْ يَنْكِحَ الرَّجُلُ أُمَّهُ، وَإِنَّ أَرْبَى الرِّبَا عِرْضُ الرَّجُلِ الْمُسْلِمِ))

"Faiz yetmiş üç bölümdür. En hafifi bir kişinin annesini nikahlaması (onunla zinâ etmesi) gibidir. En büyüğü ise kişinin müslüman bir adamın ırzına daima leke getirmeye çalışmasıdır."[68]

Yine peygamberimiz Abdullah İbn-i Hanzala'nın Peygamberimize isnat ederek rivâyet etmiş olduğu şu hadiste şöyle buyurulur:

((دِرْهَمُ رِبَا يَأْكُلُهُ الرَّجُلُ وَهُوَ يَعْلَمُ أَشَدُّ مِنْ سِتَّةٍ وَثَلاَثِينَ زَنْيَةً))

---

[67]Müslim rivâyet etmiştir. 3/1219.

[68]Hâkim Müstedrik'te rivâyet etmiştir. 2/37. Sahihu'l-Câmî'de: 3533 .

"Kişinin bilerek bir dirhem faiz yemesi otuz altı zinadan daha kötüdür."[69]

Faizin haramlığı geneldir ve toplumun her kesimi için her hâlükârda geçerlidir. Bazı insanlar, faiz alma konusunda fakir ile zengin arasında fark olduğu görüşündedirler ki bu çok yanlış bir görüştür.

Her toplumda fâiz sebebi ile iflas eden bir çok zengin görmek mümkündür. Fâiz, rakamsal olarak bir malın değerini artırsada, malın bereketini götürerek gerçekte o malı azaltmış olmaktadır. Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmaktadır:

((الرِّبَا وَإِنْ كَثُرَ فَإِنَّ عَاقِبَتَهُ تَصِيرُ إِلَى قُلٍّ))

"Fâiz malı çoğaltıyor gibi görünsede sonunda onu azaltmaya doğru götürecektir."[70]

Alınan faiz oranı ne kadar az olursa olsun bu faizin hükmünü değiştirmez. Faiz yiyen kişiler kıyâmet günü, kabirlerinden kendilerini şeytan çarpmış kişilerin cinnet nöbetinden kalktıkları gibi kalkarlar.

Bu cürümün çok büyük olmasına rağmen Allahu Teâlâ bu cürümün tevbesinin mümkün olduğunu ve bunun keyfiyetini faizcilere şöyle beyan ediyor:

﴿وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ﴾

"Şâyet tevbe ederseniz ana sermayeniz sizindir, böylece ne zulüm etmiş ne de zulme uğramış olursunuz." (Bakara:279).

Bu durumda mü'min bir kişi bu günahın ne kadar büyük olduğunu düşünüp bu yaptığından pişman olup tevbe etmesi gerekir. Mallarının kaybolmasından

---

[69]**İmam Ahmed rivâyet etmiştir. 5/225 . Sahihu'l-Câmî:3375**

[70]**Hâkim rivâyet etmiştir.2/37 . Sahihu'l-Câmî:3542 .**

korkarak bu mallarını fâizli bankalara koyanlar da zor durumda kaldıkları için bu işe bulaştıklarının bilinci içinde bu işten tevbe ederek altarnatif çözümler üretmeleri gerekir. Zîra fâiz yiyenler sanki ölü eti yemiş gibidirler. Bankaya para yatıran bir kişinin fâiz istemesi câiz değildir, şâyet kendisi istemediği halde bu fâiz hesabına yatırılmış ise bir yolunu bulup bu faizden kurtulmalıdır. Fâiz malının herhangi bir kişiye veya bir hayır kurumuna verilmesi câiz değildir, şâyet fâiz bir kişiye veya kuruma bu paranın fâiz parası olduğu haber verilmeden gizlice verilmiş ise bu para sadaka yerine kesinlikle geçmez. Çünkü Allahu Teâlâ temiz ve iyidir, temiz ve iyi olandan başkasını kabul etmez. Bir insanın, faizden herhangi bir şekilde faydalanması câiz değildir. Bir insan fâiz ile malını yiyemez, içemez, giyemez, bir binek veya bir ev satın alamaz, çoluğuna çocuğuna harcayamaz, kendisinden bir zulmü def etmekte kullanamaz. Fâiz malından Allah'tan korkularak bir şekilde kurtulunmalıdır.

SATILAN BİR MALIN AYIPLARINI SAKLAMAK

Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) (bir gün bir satıcının önünden) geçerken satıcının önünde duran ve içinde yenilen bir gıda maddesi bulunan bir kasaya elini soktu ve parmakları bir ıslaklık hissetti ve satıcıya şöyle dedi :

((مَا هَذَا يَا صَاحِبَ الطَّعَامِ؟ قَالَ أَصَابَتْهُ السَّمَاءُ يَا رَسُولَ اللهِ قَالَ: أَفَلاَ جَعَلْتَهُ فَوْقَ الطَّعَامِ كَيْ يَرَاهُ النَّاسُ؟ مَنْ غَشَّ فَلَيْسَ مِنَّا))

-Ey bu yiyeceğin sahibi, bu nedir!?
Yiyeceğin sahibi şöyle cevap verdi:
-Ona gök (yağmur) isâbet etti Ey Allah'ın Resûlü.
(Peygamberimiz) şöyle dedi:

-Bu rutûbetli yiyecekleri insanların görmesi için neden kasanın üstüne koymadın!? Bizi aldatan bizden değildir." [71]

Günümüzde Allah'tan tam olarak korkmayan bir çok satıcı sattıkları eşyaların ayıplarını çeşitli oyunlarla saklamaya çalışıyorlar. Bu kişilerden bâzıları eşyadaki ayıp üzerine bir etiket yapıştırıyor, bâzıları çürük malları kasanın altına saklıyor, bazıları sattıkları motorlu taşıtların arızalarını saklamak için çeşitli oyunlar yapıyor, bazıları bozuk eşyaları sağlam göstermek için bazı kimyevî maddeler kullanıyor, bazıları eşyaların son kullanış tarihini değiştiriyor ve bazılarıda sattıkları malları kontrol etmeye izin vermiyorlar. Bütün bu sayılanlar hiledir ve kesinlikle haramdır. Peygamberimiz şöyle buyurmaktadır:

((الْمُسْلِمُ أخُو الْمُسْلِمِ وَلاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ بَاعَ مِنْ أخِيهِ بَيْعًا فِيهِ عَيْبٌ إلاَّ بَيَّنَهُ لَهُ))

"Müslüman müslümanın kardeşidir, bir müslüman başka bir müslümana sattığı malın ayıplarını söylemezse o satış ona helal olmaz." [72]

Bazı insanlar arabalarını satarken "Bir demir yığını satıyorum... bir demir yığını...!" diye bağırarak mesuliyetten kurtulacaklarını sanırlar. Böyle bir satışın bereketi olmaz. Çünkü Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmaktadır:

((الْبَيِّعَانِ بِالْخِيَارِ مَالَمْ يَتَفَرَّقَا فَإنْ صَدَقَا وَبَيَّنَا بُورِكَ لَهُمَا فِي بَيْعِهِمَا وَإنْ كَذَبَا وَكَتَمَا مُحِقَتْ بَرَكَةُ بَيْعِهِمَا))

---

[71]**Müslim rivâyet etmiştir. 1/99.**

[72]**İbn-i Mâce rivâyet etmiştir.2/754 . Sahihu'l- Câmî: 6705**

"Satıcı veya müşteri birbirlerinden ayrılmadıkça alım-satım konusunda seçme hakkına sahiptirler. Şâyet ikisi de doğruluk yapıp mallarının ayıplarını açıklarsalar Allah onların alış-verişlerini bereketli kılar. Şâyet yalan söyleyip mallarının ayıplarını gizlerseler Allah o alış-verişin bereketini giderir."[73]

NECEŞ ALIŞ-VERİŞİ

Neceş, bir mala gerçekte müşteri olmayan birinin mal sahibi ile anlaşarak, müşterilerin karşısında yalandan o mala fazla para vermek suretiyle diğer müşterilerin, o mala daha fazla para vermelerini sağlamaktır. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((لاَ تَنَاجَشُوا))

"(Alış-verişinizde) neceş yapmayınız."[74]

Neceş, hiç şüphesiz bir çeşit kandırmadır, alıcıyı tuzağa düşürmedir. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((الْمَكْرُ وَالْخَدِيعَةُ فِي النَّارِ))

"İnsanları kandırıp tuzağa düşürenler ateştedir."[75]

Günümüzde açık artırma ile satış yapılan yerlerde, araba pazarlarında v.s. yerlerde çalışan bir çok tellâlin kazancına haram karışmaktadır. Zîrâ bu insanlar bir çok haramı birlikte işlemektedirler. Neceş yapma, oldu bittiye getirme, satıcıyı boğuşa getirme gibi fiiller tellâlların işlemiş oldukları haram fiiller arasındadır. Alış-verişle

---

[73] **Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bâri'ye bzk: 4/328 .**

[74] **Buhârî rivâyet etmiştir.**

[75] **Es-Silsileti'l-Ehâdisis-Sahiha'ya bkz. 1057 .**

uğraşan bazı kişiler satıcının malını ucuza kapmak için kötülemekle bitiremezler, iki metre ilerde aynı malı satmaya kalksalar onu övmekle bitiremezler.. Satmış oldukları malda olmayan özellikleri söyleyerek mallarını kıymete bindirirler.

CUMA GÜNÜ, İKİNCİ EZANDAN SONRA ALIŞ-VERİŞ YAPMAK

Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾

"Ey imân edenler! Cuma günü namaza çağrıldığı (ezan okunduğu) zaman hemen Allahı anmaya koşun ve alış-verişi bırakın. Eğer bilmiş olsanız elbette bu sizin için daha hayırlıdır." (Cuma:9).

Bazı satıcılar cuma günü ikinci ezandan sonra dükkânlarında veya câmi önlerinde alış-veriş yapmaya devam etmektedirler. Bu satıcılardan o vakitte bir misfak dahi almak haramdır. Tercih edilen görüşe göre de bu alış-veriş bâtıl bir alış-veriştir. Bazı lokantacılar ve fırıncılar işçilerini cuma saatinde çalışmaya zorlamaktadırlar. Bu insanlar görüntüde bir şeyler kazansalarda gerçekte zarara uğramışlardır. Böyle durumlarda işçilere düşen Peygamberimizin şu hadisinde buyurduğu emir mucibince hareket etmektir:

((لاَ طَاعَةَ لِبَشَرٍ فِي مَعْصِيَةِ اللهِ))

"Allah'a isyanda kula iteât yoktur."[76]

KUMAR VE İÇKİ

Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿ إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالأَنْصَابُ وَالأَزْلاَمُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾

"Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar, (putlar) fal ve şans okları birer şeytan işi pisliklerdir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz." (Mâide:90).

Cahiliyye devrinde insanların oynadığı en meşhur kumar şu idi: On kişi bir deveyi aralarında eşit paralar ödeyerek alırlar sonra aralarından üç kişiyi saf dışı edebilmek için fincanla kura çekerler daha sonra da geri kalan yedi kişiye farklı ölçülerde olmak üzere bu deveyi paylaştırırlardı.

Zamanımızda oynanan kumarlar çok çeşitlidir:

•Piyango: Bu çeşit bir kumarda kişiler üzerlerinde seri numaralı kâğıtlar (biletler) satın alırlar. Daha sonra kura yoluyla bazı numaralar tayin edilerek bu numaralara çeşitli miktarlarda paralar verilir. Bu işlem tamamen kumara girmektedir ve dolayısı ile haramdır. Şu da kumarın başka bir çeşidir:

Bu tür bir kumarda kişi bir eşya satın alır. Bu eşyanın içinde o kişinin bilmediği bir eşya daha vardır. (Bu eşya kıymetli veya kıymetsiz olabilir, fakat bu eşyanın varlığı o kişiyi o malı almaya iter.)* Bazende müşteriye satılan mal

---

[76]İmam Ahmed rivâyet etmiştir.1/129 . Ahmed Şâkir bu hadisin isnâdının sahih olduğunu söylemiştir. No:1065 . Bu hadisin aslı Buhârî ve Müslim'dedir.(z.).

ile birlikte bir numara verilir sonra çekiliş yapılarak kazanan numara belli olur.

•Hayat, binek, iş yeri v.s. şeyleri sigorta ettirmek te bir çeşit kumardır. Bu çeşit kumarlar günümüzde o kadar artmıştır ki bazı müzisyenler seslerini dahi sigortalamaktadırlar.[77] Bütün kumar çeşitleri meysire girer. Asrımızda sadece kumar amaçlı bir çok kahveler, kulüpler ve değişik merkezler kurulmuştur. Futbol maçlarının sonuçlarını tahmin etmeyle ilgili, spor loto, spor toto gibi oyunlar da bir tür kumar oyunlarındandır.

Musâbakalar ve yarışmalara gelince; bunlar üç türlüdür:

1-Maksadı şer'î olan yarışmalar: Bunlar câiz olan yarışmalardır. Deve, at ve ok atma yarışları bunlara örnektir. Kur'an-ı Kerimi ezberlemedeki yarış ta tercih edilen görüşe göre bu sınıfa girmektedir.

2-Aslen mübah olan yarışmalar: Futbol oynamak ve koşu yarışları gibi. Tabîki yarışların avret yerlerini açmadan yapılması, namazların geçmesine sebeb olmaması gerekir.

3-Aslen haram olan yarışmalar: Güzellik yarışmaları, yüze vurulduğu için boks, horoz döğüşü yarışmaları, koç tokuşturma yarışları bu sınıftan sayılabilecek yarışmalardır. **

---

[77]Sigorta ve alternatif çözümler konusunda, İlmî Araştırmalar İdâresi Genel Başkanlığı tarafından neşredilen "İslamî Araştırmalar" dergisinin 17 , 18 ve 20. sayılarına bakınız.

***Mütercim.**

****Şeyh Abdulmuhsin Ez-Zâmil ile yapılan konuşmanın özetidir.**

HIRSIZLIK

Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿ السَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهِمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالاً مِنَ اللهِ وَاللهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴾

"Hırsızlık eden erkek ve kadının yaptıklarına karşılık bir cezâ ve Allah'tan bir ibret olmak üzere ellerini kesin. Allah izzet ve hikmet sahibidir." (Mâide: 38).

Hırsızlığın en kötüsü Kâbe'de umreci veya hacıların para, mal ve eşyalarını çalmaktır. Yeryüzünün en değerli yeri Kâbe'de yapılan bu hırsızlığın cezâsı gerçekten çok büyüktür. Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) kusûf namazı kıssasında şöyle buyurur:

((لَقَدْ جِيءَ بِالنَّارِ وَذَلِكُمْ حِينَ رَأَيْتُمُونِي تَأَخَّرْتُ مَخَافَةَ أَنْ يُصِيبَنِي مِنْ لَفْحِهَا، وَحَتَّى رَأَيْتُ فِيهَا صَاحِبَ الْمِحْجَنِ يَجُرُّ قُصْبَهُ (أَمْعَاءَهُ) فِي النَّارِ، كَانَ يَسْرِقُ الْحَاجَّ بِمِحْجَنِهِ، فَإِنْ فُطِنَ لَهُ قَالَ: إِنَّمَا تَعَلَّقَ بِمِحْجَنِي، وَإِنْ غُفِلَ عَنْهُ ذَهَبَ بِهِ))

"Ateş getirilip alevinden korktuğum için geri çekildiğimi gördüğünüz zaman, ben tâki eğri deyneği (bastonu) ile hacıların mallarını çalan eğri deynek sahibinin bağırsaklarının ateşin üzerinde sürüklendiğini görürüm.[78] *O kimse ki, eşyasını çaldığı kişi durumu anladığında o kişiye "eşyanız eğri deyneğime takılmış" derdi ve şâyet durum anlaşılmazsa eşyayı alıp götürürdü."*[79]

---

[78] **Bir ucu geri bükülmüş deynek.**

[79] **Müslim rivâyetetmiştir. No: 904 .**

En kötü hırsızlık çeşitlerinden biri de halkın geneline ait olan mallardan çalmaktır. Bazı insanlar "Herkesin çaldığı gibi bizde çalıyoruz" diyerek yaptıkları işin normal olduğunu ifâde etmeye çalışırlar. Hiç bilmezler ki, yapmış oldukları bu fiille, bütün halkın mallarını çalmış oluyorlar. Başkalarının bu cürümü işlemiş olması diğer insanlara bu cürümü işleme ruhsatı vermez. Bazı insanlar da kâfirlerin mallarını çalmayı kendisine mübah görür. Halbuki bu yaptıkları kesinlikle yanlıştır. Mallarının alınması câiz olan kâfirler müslümanlara karşı savaşan kâfirlerdir.

Bazı hırsızlar gizli olarak başkalarının ceplerine el atmak sûretiyle, bazıları ziyaretçi olarak girdikleri evlerden, bazıları misafirlerinin çantalarından, bazılarıda dükkân veya marketlerden elbiselerine gizlemek kaydıyla hırsızlık yaparlar. Bazı insanlar ufak veya değersiz eşyaları çalmayı hırsızlıktan saymazlar. Ama Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((لَعَنَ اللهُ السَّارِقَ يَسْرِقُ الْبَيْضَةَ فَتُقْطَعُ يَدُهُ وَيَسْرِقُ الْحَبْلَ فَتُقْطَعُ يَدُهُ))

"Allah hırsıza lânet etsin, (zîrâ) bir yumurta çalar da eli kesilir, bir ip çalar da eli kesilir."*[80]

Şâyet biri bir mal çalmış ise o malı Allah'a tevbe ederek sahibine geri vermelidir. Bu geri verme işlemi açık veya gizli, şahsen veya bir başkası aracılığı ile yapılabilir. Çaldığı malı iâde etmek isteyen biri şâyet o malın sahibini

---

***Burada geçen ve tercümede de yumurta olarak mana verilen بيضة (beyda) kelimesinin askerlerin kafalarına geçirdikleri miğfer (tasma) manasına da gelebileceğini söyleyen muhaddisler de vardır. (Müt.)**

80 Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bârî'ye bak.12/81 .

bütün çabalarına rağmen bulamamış ise o malı sahibinin adına tasadduk etmelidir.

RÜŞVET ALIP VERMEK

Bâtılı yürütebilmek ve hakkı engelleyebilmek için devlet başkanlarına, idârecilere, hâkimlere v.s. rüşvet vermek şüphesiz çok büyük bir zulümdür ve bu durum toplumlarda büyük bozulmalara ,fitnelere ve kokuşmalara sebeb olacaktır. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ وَلاَ تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾

"Mallarınızı aranızda haksız sebeblerle yemeyin. Kendiniz bilip dururken, insanların mallarından bir kısmını haram yollardan yemeniz için o malları devlet başkanlarına, idârecilere ve mahkeme hâkimlerine vermeyin." (Bakara:188).

Ebu Hureyre'nin merfû olarak rivâyet ettiği şu hadiste Peygamberimiz şöyle buyurur:

((لَعَنَ اللهُ الرَّاشِي وَالْمُرْتَشِي فِي الْحُكْمِ))

"Allah hakimlikte (devlet başkanlığı ve idareciliğinde, mahkeme hakimliğinde) rüşvet alıp verene lanet etmiştir."[81]

Fakat hadiste yer alan bu tehdide hakkın yerini bulması için veya zulümü def etmek için verilen para veya diğer kıymetler girmez.

Günümüzde rüşvet olayı o kadar yaygınlaştı ki bazı memurların aldıkları maaş, almış oldukları rüşvet yanında

---

[81] İmam Ahmed rivâyet etmiştir. 2/387 Sahihu'l-Câmî'de :5069 .

devede kulak olmaya başlamıştır. Günümüzde bir çok şirket rüşvet harcamaları için özel bütçe hazırlamaktadır. Bir çok iş rüşvetle başlayıp rüşvetle sona ermektedir. Bu söz konusu durumlardan fakirler oldukça fazla zarar görmektedir. Böylece toplumdaki güven ve emânet duyguları tamamen sarsılarak yıkılmaktadır. Rüşvet, işçilerin bozulmasına, iş sahiplerinin zarar görmesine sebeb olmaktadır. Bir çok dairede rüşvet vermeyenlerin işi yapılmamakta veya geciktirilmekte veyahut tecil edilmektedir. Genelde, rüşvet vermeyenler kötü muamele görmektedirler. Rüşvet verenler işlerini hemen yaptırıp giderken vermeyenler uzun uzun sıralarda beklemek zorunda kalmaktadırlar. İş sahibinin cebine girmesi gereken paralar rüşvet sebebi ile müdürlerin, memurların, görevlilerin veya pazarlamacıların ceplerine akmaktadır. Bu konu ile ilgili örnekleri çoğaltmak mümkündür. Rüşvetin sebeb olduğu fitneler saymakla bitmez. Böylece Bu şekilde Peygamberimizin rüşvet alana da verene de lânet etmesinin hikmetini ve Allahu Teâlâ'nın bu kişileri rahmetinden uzaklaştırmasının hikmetini biraz olsun anlamış oluyoruz. Abdullah Bin Amr'ın (Allah ondan razı olsun) rivâyet ettiği hadiste Peygamberimiz şöyle buyurur:

((لَعْنَةُ الله عَلَى الرَّاشِي وَالْمُرْتَشِي))

"Rüşvet alana da verene de Allah lânet etsin."[82]

ARAZİ GASBI

Bir insanın kalbinden Allah korkusu kaybolursa, o insanın kuvveti ve açıkgözlülüğü kendisi için bir fitne olur. Bu tür insanlar, yeteneklerini insanların mallarını

---

[82]İbn-i Mâce rivâyet etmiştir. 2313 Sahihu'l-Câmî: 5114

ellerinden almak, arazilerini gasp etmek için kullanırlar. Abdullah bin Ömer'ın Peygamberimize atfederek rivâyet ettiği hadis şöyledir:

((مَنْ أَخَذَ مِنَ الأَرْضِ شَيْئًا بِغَيْرِ حَقِّهِ خُسِفَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَى سَبْعِ أَرَضِينَ))

"Kim ki hakkı olmayan bir araziyi alırsa kıyâmet günü o gasbettiği arâzi ile beraber yedi kat yerin dibine batar."[83]

Yâle Bin Merre (Allah ondan râzı olsun) Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'den şöyle rivâyet ediyor:

((أَيُّمَا رَجُلٍ ظَلَمَ شِبْرًا مِنَ الأَرْضِ كَلَّفَهُ اللهُ أَنْ يَحْفِرَهُ (فِي الطَّبَرَانِي: «يُحْضِرَهُ») حَتَّى آخِرَ سَبْعِ أَرَضِينَ ثُمَّ يُطَوِّقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يَقْضِيَ اللهُ بَيْنَ النَّاسِ))

"Herhangi bir adam herhangi bir kişinin -bir karış dahi olsa- toprağını hakkı olmadığı halde gasp etmek suretiyle o kişiye zulüm ederse Allah onu yedi kat yerin, yedinci katının sonuna kadar kazmakla (Tabarânide:«Hazır etmekle») mükellef kılar. Sonra o kişinin aldığı o yeri (toprakğı) onun boynuna dolar, tâki Allah insanların arasında hüküm verinceye kadar (o kişi boynundaki o ağır yükle bekler.)"[84]

Bu zulüme sınır değiştirerek komşunun tarlasına tecâvüz etmekte girmektedir. Peygamberimizin şu hadisi buna delildir:

((لَعَنَ اللهُ مَنْ غَيَّرَ مَنَارَ الأَرْضِ))

---

[83]Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bârîye bak. 5/103 .
[84]Tabarânî El-Kebir'de rivâyet etmiştir.

"Allah yerlerin (arazilerin) sınırlarını değiştirenlere lânet etmiştir."[85]

TEZKİYE ETME SEBEBİ İLE HEDİYE KABULETMEK

Hatırı sayılır olmak, insanlar içinde belli bir makama sahip olmak Allah'ın nimetlerinden biridir ve insanların bu nimete şükretmeleri gerekir. Bu nimetin şükrü bu nimeti insanların faydasına kullanmakla olur. Bu durum Peygamberimizin şu hadiste beyan ettiği mesele içine girmektedir:

((مَن استَطَاعَ مِنْكُمْ أنْ يَنْفعَ أخَاهُ فَلْيَفْعَلْ))

"Kim ki din kardeşine yardımcı olabilirse bunu yapsın."[86]

Her kim ki toplumdaki yüksek makâmı ve hatırı sebebi ile –niyeti Allah rızası olmak şartı ile- insanlara faydalı olur, onlardan herhangi bir zulmü veya zararı def ederse Allah o kişinin yapmış olduğu bu amelin karşılığını verecektir, fakat bu yardımın günah olan bir fiil veya başkalarının haklarına tecâvüz için olmaması lâzımdır. Peygamberimizin şu hadisi bu konuya delildir:

((اشْفَعُوا تُؤْجَرُوا))

"Şefaat edin ki ecir alasınız."[87]

---

[85]**Müslim rivâyet etmiştir. 13/141 .**

[86]**Müslim rivâyet etmiştir: 4/1726 .**

[87]**Ebu Dâvud rivâyet etmiştir.5132 Hadis Buhârî ve Müslim'de de geçmektedir. Fethu'l-Bârî:10/450, Edep kitabı, Müslümanların kendi aralarında yardımlaşmaları babı.**

Yapılan bir şefaat (tezkiye)den dolayı karşılık almak câiz değildir. Buna delil ise Ebu Ümâme'nin Peygamberimize isnatla rivâyet ettiği şu hadistir:

((مَنْ شَفَعَ لأَحَدٍ شَفَاعَةً، فَأَهْدَى لَهُ هَدِيَّةً (عَلَيْهَا) فَقَبِلَهَا (مِنْهُ) فَقَدْ أَتَى بَابًا عَظِيمًا مِنْ أَبْوَابِ الرِّبَا))

"Her kim birine şefaat eder de buna karşılık olarak hediye kabul ederse fâiz çeşitlerinden büyük bir çeşidini işlemiş olur."[88]

Bâzı kişiler, kendi makamlarını veya insanlar indindeki hatırını para karşılığı başkalarına iş bulmada, memur tâyininde veya hasta tedâvi ettirmede kullanırlar. Bu durum Ebu Ümâme'nin hadisinde zikredildiği gibi haram bir fiildir. Bir kişi yardım edeceği kişiye para şartı koşmadan yardım eder de iş bittikten sonra para alırsa bu da haramdır. Aynı hadis bu durumun haramlığını da kapsamaktadır.[89] Bu tür hayır işleri yapanlar, yaptıkları bu işin karşılığını âhirette almayı ummalıdırlar. Adamın biri Hasan ibn-i Sehl'e gelerek bir konuda şefaatini ister ve istediği yerine gelince adam Hasan ibn-i Sehl'e dönerek ona teşekkür eder. Bunun üzerine Hasan ibn-i Sehl o adama şöyle der: Neden teşekkür ediyorsun ki!? Bizim inancımıza göre nasıl malın zekâtı varsa, insanların nezdindeki hatırın da zekâtı vardır."[90]

Burada şunu da belirtmemizde fayda vardır: Bilinmelidir ki; bir işi takip ettirmek veya yaptırmak için herhangi bir kişinin ücret karşılığı görevlendirilmesi ile

---

[88] **İmam Ahmed rivâyet etmiştir. 5/261. Sahihu'l-Câmî: 6292**

[89] **Abdulaziz İbn-i Baz'ın sözlü açıklaması.**

[90] **El-Adabu'ş-Şeria, İbn-i Müflih 2176.**

herhangi bir kişinin yapmış olduğu bir şefaat karşılığı para alması birbirinden farklı şeylerdir.

İŞÇİYİ ÇALIŞTIRIP ÜCRETİNİ VERMEMEK

Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) işçinin hakkını işçinin alın teri kurumadan vermeye dâvet etmiştir. Peygamberimiz şöyle buyurur:

((أَعْطُوا الأَجِيرَ أَجْرَهُ قَبْلَ أَنْ يَجِفَّ عَرَقُهُ))

"İşçiye ücretini onun alın teri kurumadan veriniz."[91]

İslam toplumlarında olmaması gerektiği halde var olan başka bir zulüm çeşidi de işçiye ücretini, memura hakkını vermemektir. Bu zulüm çeşitli şekillerde ortaya çıkmaktadır. Bunlardan dördünü belirtelim:

1-Çalıştıranın, çalışanın hakkını tamamen inkâr etmesi, buna karşılık çalışanın söz konusu bu işi yaptığına dâir elinde bir delil olmaması: Bu durumda hak sahibi dünyada hakkını almasa da âhirette mutlaka alacaktır. Allah indinde o kişinin hakkı asla kaybolmaz. Kıyâmet günü mazlumun hakkını yiyen zâlimin sevaplarından yediği mallara denk olan miktarı o mazluma verilecektir. Şâyet zâlim kişinin sevapları yeterli olmaz ise mazlumun günahlarından eşit miktarda günah alınıp zâlimin sırtına yüklenecektir ve zâlim kişi bu şekilde cehenneme atılacaktır.

2-Çalıştıranın, çalışanın hakkından haksız yere kesip, ödemeyi tam yapmaması durumu: Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

---

[91]**İbn-j Mâce rivâyet etmiştir. 2/817.Sahihu'l-Câmî:1493. Bu hadis zayıflık belirten lafızlarla rivâyet edilmesi daha uygundur. Zîrâ bu hadiste zayıflık vardır. (z.).**

﴿وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ. وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ﴾

"İnsanlardan alırken ölçüp tarttıklarını tam, onlara vermek için ölçüp tarttıklarında noksan yapan hilekârlara yazıklar olsun." (Mutaffifîn:1-2-3).

Bazı kişiler yurt dışından işçi getirirken, işçinin ülkesinde yapılan anlaşmayı işçi geldikten sonra geçersiz sayayarak işçiyi daha düşük ücret ile çalışmak zorunda bırakıyorlar. Mâlesef bu işçiler haklarını da ispat etmekten yoksun kalıyorlar. Yapılan haksızlığı Allah'a şikâyet etmekten başka bir şey yapamıyorlar. İşçiler kâfir dahi olsalar yapılan bu iş zulümdür, iş veren bu sebebten dolayı azap görmeyi hak eder.

3-İşverenin işçiye bir takım izâfî işler yaptırdığı veya fazla mesai yaptırdığı halde sadece normal parayı ödeyip mesâînin veya fazla işlerin karşılığını vermemesi.

4-İşverenin ödemesi gereken parayı ödemede gevşek davranması ve işçinin kendi hakkını çok büyük uğraşılarla, yalvarmalarla, yorucu bir takiple, mahkemelerle alabilmesi. Bâzen işverenin böyle davranmasındaki gâyesi işçiyi bıktırıp hakkını istemekten vaz geçirmektir. Bâzen de hedef işçilerin parasını çalıştırmak veya fâize vermek olmaktadır. İşveren bu heveslerle işçilerin haklarını vermezken belki de işçi ve çoluk-çocuğu yiyecek yemek dâhi bulamamaktadırlar. Bâzen çocuklarını muhanete (ele) muhtaç etmemek için uzak gurbetlere çıkmakta ve böyle durumlarla karşılaştığı için çocuklarına para gönderememektedir. Kıyâmet günü çok büyük bir azaba düçar olacak bu zâlimlere yazıklar olsun! Ebu Hureyre Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in şöyle buyurduğunu rivâyet ediyor:

((قَالَ اللهُ تَعَالَى: ثَلاثَةٌ أَنَا خَصْمُهُمْ يَوْمَ القِيَامَةِ رَجُلٌ أَعْطَى بِي ثُمَّ غَدَرَ، وَرَجُلٌ بَاعَ حُرًّا وأَكَلَ ثَمَنَهُ، وَرَجُلٌ اسْتَأْجَرَ أجيرًا فَاسْتَوْفَى مِنْهُ وَلَمْ يُعْطِهِ أَجْرَهُ))

"Allahu Teâlâ şöyle buyurdu: "*Üç çeşit insan vardır ki ben kıyâmet günü onların hasmıyımdır; Vermiş olduğu bir vaadi (sözü) yerine getireceğine dâir bana yemin edip sonra bu vaadinde durmayan kişi, hür bir insanı alıp parasını yiyen adam, işçiye işi istenilen şekliyle yaptırdıktan sonra işçiye ücretini vermeyen kişi.*"[92]

YARDIM EDERKEN EVLATLAR ARASINDA EŞİT DAVRANMAMAK

Bâzı kişiler evlatlarına yapmış oldukları yardımlarda, bilerek eşit davranmazlar. Bu durum şer'i bir sebeb yok ise tercih edilen görüşe göre haramdır. Şer'î sebeblere örnek verecek olursak; evlatlar içinden birinin zor durumda olup yardıma ihtiyacı olması, evlatlardan birinin hasta olup âcil paraya ihtiyaç duyması, evlatlardan birinin Kur'an-ı Kerimi ezberlemek gibi hayırlı bir iş yapıp kendisinin özel bir şekilde mükâfatlandırılmak istenmesi, evlatlardan birinin iş bulamamış olması veya çok kalabalık bir aileye sahip olması veya evlatlardan birinin ilim talebi ile meşgul olup bu işlere yeterince vakit ayıramaması v.b. sebebler bu sebeblerden bâzılarıdır.[93] Bu ve benzeri durumlarda bir baba koşullar oluştuğun da,

---

[92]**Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bâri:4/447**

[93]**Bu gibi durumlarda babanın çocuklarına imkânı el verdiği kadar yardımda bulunması mübahtır.(z.)**

her evladına aynı şekilde davranma niyetinde olmalıdır. Bu söylenenlere genel delil ise şu ayet-i kerimedir:

﴿ اعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَاتَّقُوا اللهَ ﴾

"Adâletli olun, adâletli olmak takvâya daha yakındır, Allah'tan korkun."

Konu ile ilgili özel delil ise Nûman İbn-i Beşir'in (Allah ondan râzı olsun) şu rivâyetidir:

«عنْ النُعْمَان بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ الله عَنْهُماَ أنَّ أبَاهُ أتَى بِهِ إلى رَسُول الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَال: إنِّي نَحَلْتُ ابْنِي هَذا غُلاَمًا، فَقَالَ رَسُولُ الله صَلَّى عَلَيْهِ وَسلَّمَ: أَكُلُّ وَلَدَكَ نَحَلْتَهُ مِثْلَهُ؟ فقَالَ: لاَ، فَقَالَ: رَسُولُ الله صَلَّى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأَرْجِعْهُ»، وَفِي رِوَايَةٍ: فَقَالَ رَسُولُ الله صَلَّى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:«فَاتَّقُوا الله وَاعْدِلُوا فِي أَوْلاَدِكُمْ» قَالَ: فَرَجَعَ فَرَدَّ عَطِيَّتَهُ وَفِي رِوَايَةٍ: «فَلاَ تشْهِدْنِي إذَنْ فَإنِّي لاَ أشْهَدُ عَلَى جَوْرٍ»

"Nûman ibn-i Beşirin babası kendisini Allah'ın Resulü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in yanına götürerek Allah'ın Resûlüne şöyle dedi: Ben bu oğluma kölemi hediye ettim.[94] *Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle dedi: Bütün çocuklarına aynı hediyeyi verdin mi? Dedi ki: Hayır. Allah'ın Resûlü dedi ki: O (hediyeyi) geri al."* [95] *(Başka bir rivâyette Allah'ın Resûlü'nün: "Allah'tan korkun, evlatlarınız arasında adâletli olun" dediği rivayet edilir.) Sonra (babam) eve döndü ve hediyesini geri aldı.*[96] *Başka bir rivayette Allah'ın Resûlünün: "Öyle ise beni*

---

[94]**Yani yanımdaki bir köleyi ona hediye ettim.**
[95]**Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bârî:5/211.**
[96]**Fethu'l-Bârî 5/211 .**

şahit koşma, zîrâ ben zulme şahitlik etmem."[97] Dediği rivâyet edilir. İmam Ahmed yardımlar konusunda erkeğe verilecek olan yardımın kıza verilecek olanın -miras hukukunda olduğu gibi- iki misli olmasının uygun olacağını ifâde eder.[98]

Toplumumuzda bazı babaların yardımlar konusunda evlatlar arasında adâletli olmadıkları görülmektedir. Bu vesile ile çocuklar arasına fitne, fesat, kin, nefret ve düşmanlık girmektedir. Bazı babalar çok anormal sebeblerden dolayı bu adaletsizliği yapmaktadırlar. Örneğin bazı babalar, şâyet çocuğu amcalarına benzerse ona daha çok yardım etmekte ve şâyet dayılarına benzerse ona daha az yardım etmektedirler. Diğer bâzıları da –şâyet birden fazla hanımla evli ise- birinci hanımından olma çocuklarına yardım ederken ikinci hanımından olma çocuklara yardım etmemekte veya birinci hanımından olma çocukları özel okullarda okuturken ikinci hanımından olanlara aynı imkânı tanımamaktadırlar. Babalarından bu şekilde ayırım gören bu çocuklar gelecekte babalarına gerekli saygıyı göstermeyebilmektedirler. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bu konuda çocukları arasında ayırım yapanlar için şöyle demektedir:

((أَلَيْس يَسُرُّكَ أنْ يَكُونُوا إلَيْكَ فِي الْبِرِّ سَوَاءً))

---

[97]Sahihi Müslim 3/1243 .

[98]Mesail'i-İmam Ahmed li Ebi Dâvud 204 . İmam İbni'l-Kayyim Ebu Dâvud'un hâşiyesinde bu meseleyi tahkik etmiştir.

"Onların hepsinin, sana saygı ve sevgide, iteatte eşit olmaları seni memnun etmez mi?" [99]

İHTİYACI OLMAYANLARIN YARDIM İSTEMELERİ (DİLENCİLİK)

Sehl Bin Hanzaliye (Allah ondan râzı olsun) Peygamberimizden şöyle rivâyet eder:

((مَنْ سَأَلَ وَعِنْدَهُ مَايُغْنِيْهِ فَإِنَّمَا يَسْتَكْثِرُ مِنْ جَمرِ جَهَنَّمَ، قَالُوْا وَمَا الغِنَــــى الَّذِي لاَ تَنْبَغِي مَعَهُ الْمَسْأَلَةُ؟ قَالَ قَدْرَ مَايُغدِّيهِ وَيُعَشِّيهِ))

"Kim ki ihtiyacı olmadığı halde dilencilik yaparsa o kişi ateşten korlar toplamaktan başka bir şey yapmaz. Dediler ki: Dilenmemeyi gerektiren zenginlik miktarı nedir Ey Allah'ın Resûlü? Şöyle dedi: Kişinin öğlen ve akşam yemeğine sahip olmasıdır." [100]

İbn-i Mes'ûd (Allah ondan râzı olsun) Peygamberimizin şöyle dediğini rivâyet eder:

((مَنْ سَأَلَ وَلَهُ مَا يُغْنِيْهِ جَاءَتْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ خَدُوْشًا أَوْ كَدُوشًا فِي وَجْهِهِ))

"Kim ki ihtiyacı olmadan dilenirse kıyâmet günü dilenip aldığı şeyler onun yüzüne kazınmış bir eser veya bir yara olarak gelecektir." [101]

---

[99] **İmam Ahmed rivâyet etmiştir. 4/269. Sahih-i Müslim: 1623 .**

[100] **Ebu Dâvud rivâyet etmiştir.2/281.Sahihu'l-Câmî: 6280**

[101] **İmam Ahmed rivâyet etmiştir.1/388. Sahihi'l-Câmî: 6255 . Sahih-i Müslim'de yer alan, Ebu Hureyre'nin merfû olarak rivâyet ettiği başka bir hadis ise şöyledir: Kim ki kendi malını çoğaltmak için insanların**

BİR KİŞİNİN GERİ VERMEYİ DÜŞÜNMEDİĞİ HALDE BAŞKA BİRİSİNDEN BORÇ ALMASI

Bir kulun, başka bir kul üzerinde hakkı kalmışsa, bu durum Allah indinde çok büyük öneme hâizdir. Şüphesiz ki Allahu Teâlâ kulu üzerindeki haklarını, şâyet kulu tevbe ederse af eder, fakat bir kulunun başka bir kulu üzerindeki haklarını af etmez. Bu sebeble helalleşmenin mal, mülk veya para ile olmadığı o gün gelip çatmadan önce insanlar helalleşmelidirler. Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿إِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا﴾

"Allah size emânetleri sahiplerine vermenizi emrediyor." *(Nisâ:58)*

Toplumumuzda yaygın olan bir hastalık da borçları zamanında ödeme konusunda gösterilen gevşekliktir. Bâzı insanlar aslî ihtiyaçlardan dolayı değilde başkaları ile binekler ve mobilyalar konusunda yarışmak için borç almaktadırlar. Halbuki yarışılan ve uğrunda borçların altında ezilmelere sebeb olan bu şeylerin çoğu boş ve fânî şeylerdir. Bu tür insanları, çoğunlukla işlerine haramlar ve şüpheler karışan, taksitli alış-veriş yapan merkezlere girerken görürsünüz.

Borç alırken gösterilen vurdumduymazlık, borcu ödemede kişiyi gevşekliğe sürüklemekte ve böylece borç verenlerin malları kaybolup telef olmaktadır. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) böyle kişileri şu şekilde uyarmaktadır:

---

mallarından dilenirse ateşten kor dileniyordur, ister çok dilensin isterse az."(z.)

«مَنْ أَخَذَ أَمْوَالَ النَّاسِ يُرِيدُ أَدَاءَهَا أَدَّى اللهُ عَنْهُ،وَمَنْ أَخَذَ يُرِيدُ اتْلاَفَهَا أَتْلَفَهُ اللهُ»

"Her kim birinin malını geri ödeme niyeti ile birlikte (borç olarak) alırsa Allah o kişinin borcunu öder, her kimde (bu malı) telef etmek (geri vermemek) niyetiyle alırsa Allah o kişinin borç olarak aldığı o malı telef eder.[102]

Mâlesef insanlardan bir çoğu borçları konusunda gevşeklik göstermektedirler. Halbuki borcun Allah katındaki önemi çok büyüktür. Allah yolunda şehit olmuş bir kişi dâhi borçlu ise borcu ödenmeden cennete giremez. Peygamberimiz şöyle buyurmuştur:

((سُبْحَانَ اللهِ مَاذَا أَنْزَلَ اللهُ مِنَ التَّشْدِيْدِ فِي الدَّيْنِ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ أَنَّ رَجُلاً قُتِلَ فِي سَبِيْلِ اللهِ، ثُمَّ أُحْيِيَ ثُمَّ قُتِلَ، ثُمَّ أُحْيِيَ ثُمَّ قُتِلَ وَعَلَيْهِ دَيْنٌ مَا دَخَلَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَقْضِيَ عَنْهُ دَيْنَهُ))

"Subhânallah! Allah borcun ne kadar önemli olduğu konusunda ne indirdi bilir misiniz?! Nefsimi elinde tutan Allah'a yemin olsun ki bir kişi Allah yolunda öldürülse, sonra canlandırılıp tekrar öldürülse, sonra canlandırılıp tekrar öldürülse şâyet (borcu olupta) borcunu ödemeden ölmüşse borcu ödenmedikçe cennete asla giremez."[103]

Bütün bunları duyduktan sonra acaba borçlular bu konuda hala gevşeklik gösterecekler midir?!

---

[102] **Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bârî'ye bak.5/54.**

[103] **Nesaî rivâyet etmiştir. Müctebâya bak.7/314 . Sahihi'l-Câmî: 3594 .**

HARAM YEMEK

Allah'tan korkmayan kişi malını nereden kazanacağını ve nereye harcayacağını hiç düşünmez, bütün düşüncesi pis ve haram kazançlarla da olsa cebini doldurmaktır. Bu tür insanlar para kazanabilmek için, hırsızlık, rüşvet alıp vermek, gasp, dolandırıcılık, haram şeyler satmak, fâiz yemek yetim hakkı yemek, haram işlerde çalışmak, fahişelik, insanları eğlendirmek için çalgı çalmak, devletin hazinesinden çalmak, milletin ortak mallarından çalmak, insanlara şantaj yaparak onlardan para koparmak, ihtiyaç yok iken dilenmek v.s. haram yolları denemekten kaçınmazlar ve bu kazançlarından yerler içerler böylece karınlarına haram lokma sokmuş olurlar. Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve sellem) şöyle buyurur:

((كُلُّ لَحْمٍ نَبَتَ مِنْ سُحْتٍ فَالنَّارُ أَوْلَى بِهِ))

"Bir vucudun hangi eti (bölümü) haram kazançla gelişmiş (gıdalanmışsa) ateş ona haktır."[104]

Bu kişiler kıyâmet günü, mallarını nereden kazandıklarından ve nerelere harcadıklarından sorulduklari zaman hüsrâna uğrayıp helak olduklarını anlayacaklardır. Kimin elinde haram bir kazanç var ise vakit geçirmeden bundan kurtulmalı ve kimin elinde başkalarının hakları var ise yine vakit geçirmeden bunları sahiplerine iâde etmeli ve helalleşmenin dirhem veya dinarla değil günahlar ve sevaplar ile olduğu o gün gelmeden hak sahipleri ile helalleşmelidir.

---

[104]Tabarânî El-Kebir'de rivâyet etmiştir.19/136 . Sahihu'l-Câmî: 4495 .

BİR DAMLA DA OLSA İÇKİ İÇMEK

Allahu Teâlâ şöyle buyuruyor:

﴿ إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالأَنْصَابُ وَالأَزْلاَمُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾

"Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliklerdir. Bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz." (Mâide:90).

Allahu Teâlâ burada içkiden uzak durmayı emretmiştir, bu da içkinin haram olduğuna en büyük delildir. Bu ayette içki, dikili putlarla bir arada zikredilerek içkinin ne kadar büyük bir haram olduğu vurgulanmıştır. Bâzı insanlar şöyle derler: "Allahu Teâlâ, burada içki haramdır demiyor, bilakis ondan uzak durun diyor" bu çok bâtıl ve dayanaksız bir sözdür. Zîrâ bu âyette bu kişilerin görüşlerini destekleyici herhangi bir delil yoktur. Bu kişilerin iddiaları tamamen bâtıldır.

Peygamberimizden bize ulaşan hadislerde içki içenlere büyük azap tehditleri vardır. Câbir (r.a.)'ın peygamberimizden rivâyet etmiş olduğu şu hadiste Peygamberimiz şöyle buyurmaktadır:

((... إِنَّ عَلَى اللهِ عَزَّ وَجَلَّ عَهْدًا لِمَنْ يَشْرَبُ الْمُسْكِرَ أَنْ يَسْقِيَهُ مِنْ طِينَةِ الْخَبَالِ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ وَمَا طِينَةُ الْخَبَالِ؟ قَالَ: "عِرْقُ أَهْلِ النَّارِ أَوْعُصَارَةُ أَهْلِ النَّارِ"))

"Allah içki içenleri yara irinleri ile sulamaya söz vermiştir. Dediler ki: Ey Allah'ın Resûlü, yara irininden kasıt nedir? Dedi ki: Cehennem ehlinden çıkan ter veya onlardan çıkan kan ve irinlerdir."[105]

---

[105] **Müslim rivâyet etmiştir: 3/2587.**

İbn-i Abbastan merfû olarak rivâyet edilen bir başka hadis te şöyledir:

((مَنْ مَاتَ مُدْمِنُ خَمْرٍ لَقِيَ الله وَهُوَ كَعَابِدِ وَثَنٍ))

"Kim ki içki tiryakisi (mübtelası) olarak ölürse Allah'ın hzurunda puta tapıcı olarak gelir." [106]

Asrımızda içkilerin çeşitleri ve adları çoğalmıştır. Bira, votka, şampanya bu çeşitlerden sadece başlıcalarıdır. Peygamberimizin haber vermiş olduğu şu sınıf, bu asırlarda ortaya çıkmıştır. Peygamberimiz şöyle buyurmaktadır:

((لَيَشْرَبَنَّ نَاسٌ مِنْ أُمَّتِي الْخَمْرَ يُسَمُّونَهَا بِغَيْرِ اسْمِهَا))

"Ümmettimden bir gurup insan (içkiyi) ona başka isimler takarak içeceklerdir." [107]

Bu insanlar içkiye; kafa içeceği, ruhî içecek v.s. isimler vererek insanları kandırıyorlar. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ يُخَادِعُونَ الله وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلاَّ أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴾

"Onlar (güya) Allah'ı ve îman edenleri kandırıyorlar, halbuki onlar kendilerinden başkalarını kandırmıyorlar, fakat onlar bunun farkında değiller." (Bakara:9).

İslam şeriatı bu konuda çok önemli ve açık bir kanun koymuş oynananmak istenen çeşitli oyunları bozmuştur. Bu kanun Peygamberimizin şu hadisinde belirtilen şu kanundur:

((كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ، وَكُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ))

---

[106]Tabarânî rivâyet etmiştir.12/45 . Sahihu'l-Câmî:6525 .

[107]İmam Ahmed rivâyet etmiştir. 5/342. Sahihu'l-Câmî: 5453.

"Bütün sarhoşluk verici şeyler içkidir (alkoldür) ve bütün sarhoşluk verici içkiler de haramdır."[108]

Aklı giderici, sarhoş edici herşeyin çoğu da azı da haramdır.[109] İsimler değişse de madde aynıdır buna paralel olarak hüküm de aynıdır.

Son olarak Allah'ın Resûlü'nün içki içenlere olan şu nasihatini zikredelim. Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ وَسَكِرَ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاَةٌ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا، وَإِنْ مَاتَ دَخَلَ النَّارَ، فَإِنْ تَابَ تَابَ اللهُ عَلَيْهِ، وَإِنْ عَادَ فَشَرِبَ فَسَكِرَ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاَةٌ أَرْبَعِيْنَ صَبَاحًا، فَإِنْ مَاتَ دَخَلَ النَّارَ، فَإِنْ تَابَ تَابَ اللهُ عَلَيْهِ، وَإِنْ عَادَ فَشَرِبَ فَسَكِرَ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلاَةٌ أَرْبَعِيْنَ صَبَاحًا، فَإِنْ مَاتَ دَخَلَ النَّارَ، فَإِنْ تَابَ تَابَ اللهُ عَلَيْهِ، وَإِنْ عَادَ كَانَ حَقًّا عَلَى اللهِ أَنْ يَسْقِيَهُ مِنْ رِدْغَةِ الْخَبَالِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ، وَ مَا رِدْغَةُ الْخَبَالِ؟ قَالَ: عُصَارَةُ أَهْلِ النَّارِ))

"Kim ki içki içer de sarhoş olursa o kişinin kırk sabah kıldığı namaz kabul olmaz. O kişi bu hal üzerine ölürse ateşe girer, şâyet (ölmeden) tevbe ederse Allah tevbesini kabul eder. Tevbesini bozup tekrar içerse kırk sabah kıldığı namaz kabul edilmez. Bu hal üzerine ölürse ateşe girer. Şâyet tevbe ederse Allah tevbesini kabul eder. Tekrar tevbesini bozup içki içmeye başlarsa Allah'ın üzerine, kıyâmet günü onu radğatil hıbaldan sulamak hak

---

[108]**Müslim rivâyet etmiştir:3/1087.**

[109]**Delil: Çoğu sarhoş eden bir maddenin azı da haramdır. (Hadis). Bu hadisi Ebu Dâvud rivâyet etmiştir:3681. Sahih'i-Ebi Dâvud:3128 .**

olur. Dediler ki: Ey Allah'ın Resûlü radğatil hıbal nedir? Şöyle cevap verdi: Cehennem ehlinden çıkan kan ve irinler-dir."[110]

Şâyet sadece içki içenlerin cezası bu ise içkiden daha kötü uyuşturucuları kullananların âhiretteki halleri ne olacaktır?!

YEME-İÇMEDE ALTIN VEYA GÜMÜŞ KAP KULLANMAK

Zamanımızda mutfak eşyası satan bir çok yer altın ve gümüş kaplar veya altın ve gümüş kaplamalı kaplar satmaktadırlar. Bazı zenginlerin evlerinde ve bazı lüks otellerde, yemekler ve içecekler altın ve gümüş kaplarla sunulmaktadır. Altın kaplar artık zenginlerin birbirlerine vermiş olduğu hediyeler arasına girmiştir. Bâzı insanlar da, belki bu tür kapları evlerinde kullanmıyorlar ama dâvete gittikleri yerlerde bu kaplardan yeyip içiyorlar. Bütün bu yapılanlar islam şeriatında haram olan işlerdir. Bu haramı işleyenlerin cezâsının ne kadar büyük olduğunu Peygamberimiz, Ümmü Seleme'nin merfû olarak rivâyet ettiği hadiste şöyle belirtiyor:

((إِنَّ الَّذِي يَأْكُلُ أَوْيَشْرَبُ فِي آنِيَةِ الْفِضَّةِ وَالذَّهَبِ إِنَّمَا يُجَرْجِرُ فِي بَطْنِهِ نَارَ جَهَنَّمَ))

"Altın veya gümüş kaptan içenler aslında karınlarında cehennem ateşi dolaştırıyorlar."[111]

---

[110]İbni Mâce rivâyet etmiştir.No:3377. Sahihi'l-Câmî: 6313.

[111]Müslim rivâyet etmiştir.3/1634 .

Bu hüküm mutfakta kullanılan kapları, sinileri, kaşık, bıçak ve çatalları ve bütün mutfak eşyalarını kapsamaktadır. Bazı insanlar bu kaplarla sadece vitrinlerini süslediklerini söylüyorlar fakat budurum da harama yol açabileceği için câiz olan bir durum değildir.[112]

YALANCI ŞAHİTLİK

Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ﴾

"O halde, pislikten ve putlardan sakının; Kendisine ortak koşmaksızın Allah'ın hanifleri Onun birliğini tanıyan hanifler olun.)" *(Hac:30-31).*

Abdurrahman Bin Ebu Bekre (Allah her ikisinden de râzı olsun) babasından rivâyet ettiği bir hadiste Peygamberimizin şöyle dediğini nakleder:

((ألاَ أُنَبِّئُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ (ثَلاَثًا): الإِشْرَاكُ بِاللهِ وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ -وَجَلَسَ وَكَانَ مُتَّكِئًا- فَقَالَ: أَلاَ وَقَوْلُ الزُّورِ. قَالَ فَمَازَالَ يُكَرِّرُهَا حَتَّى قُلْنَا: لَيْتَهُ سَكَتَ))

"Allah'ın Resûlü'nün yanındaydık, şöyle dedi: Size büyük günahların en büyüğünü haber vereyim mi? dedi. Bunu üç defa tekrarladı, (ardından şöyle dedi): Allah'a şirk koşmak, ana-babaya iteatsizlik ,-çömelmiş bir şekilde duruyordu, oturdu- ve şöyle dedi: Dikkat edin! Sakın olaki

---

[112] **Bu ifâdeler Şeyh Abdulaziz Bin Bâz (r.a.)'a aittir.**

yalancı şahitlik etmeyin! Bu sözü o kadar tekrar etti ki keşke artık susuverse dedik."[113]

Peygamberimizin, yalancı şahitlikten sakındırmak için bu şekilde ibâreyi tekrar etmesinin sebebi, insanların kolayca bu hatâya düşmeye meyilli olmalarından ve bu hâtayı işlemeye sevkeden sebeblerin çokluğundan dolayıdır. Özellikle düşmanlık ve haset duyguları insanları bu cürümü işlemeye sürüklemektedir. Yine bu ibâreyi önemle tekrarlamasının başka bir sebebi ise bu cürümün çok büyük fitnelere sebeb olabilecek bir cürüm olmasındandır.

Yalancı şahitlik yüzünden ne çok insan hakları yenmiş, ne çok temiz insan bu sebeble zulme uğramıştır. Yine bir çok insan bu sebeble hakları olmadığı halde başkalarının mallarını ellerinden almışlardır.

İnsanların bu konuyu önemsemediklerini gösteren bir örneği şöylece aktaralım. Mahkeme koridorlarında şahitliğe ihtiyaç duyanların herhangi birine gelip "Benim lehime şahitlik ederseniz bende sizin lehinizde şâhitlik ederim" diye tekliflerde bulunduklarına rastlarsınız. Kendisine teklif götürülen kişi teklifi getireni hiç tanımamasına ve onunla sadece koridorda karşılaşmasına rağmen o kişinin lehinde şâhitlik etmeyi kabul eder ve yalan söyleyerek şahitlik ettiği adamı haklı çıkarmak için gayrette bulunur. Bu dolandırıcılıktan başka bir şey değildir. Şâhitlik Allah'ın Kur'an-ı Kerimde beyan ettiği gibi olmalıdır. Kuran'da şöyle beyan buyurulur:

﴿ وَمَا شَهِدْنَا إِلاَّ بِمَا عَلِمْنَا ﴾

"Biz ancak bildiklerimize şâhitlik ettik." (Yunus:81).

SÖZLÜ MÜZİK VE ÇALGI DİNLEMEK

---

[113]**Buhâri rivâyet etmiştir. Feth'e bak:5/261.**

Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللهِ ﴾

"İnsanlardan bir kısmı Allah'ın yolundan sapmak için boş sözleri satın alırlar."

İbn-i Mes'ûd yemin ederek boş sözlerden kastın "çalgı ve sözlü müzik olduğunu söylemiştir. [114] Ebu Âmir ve Ebu Mâlik El-Eş'ari (Allah her ikisinden de râzı olsun) Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'den rivâyet ettikleri hadiste şöyle buyurulur:

((لَيَكُونَنَّ مِنْ أُمَّتِي أَقْوَامٌ يَسْتَحِلُّونَ الْحِرَ وَالْحَرِيرَ وَالْخَمْرَ وَالْمَعَازِفَ...))

"Ümmetimden öyle kavimler çıkacak ki bunlar zinâyı, ipeği, içkiyi ve çalgıyı helallaştıracaklardır." [115]

Enes'ten (Allah ondan râzı olsun) merfû olarak rivâyet edilen hadiste Peygamber efendimiz şöyle buyurmaktadır:

((لَيَكُونَنَّ فِي هَذِهِ الأُمَّةِ خَسْفٌ وَقَذْفٌ وَمَسْخٌ وَذَلِكَ إِذَا شَرِبُوا الْخَمْرَ وَاتَّخَذُوا الْقَيْنَاتِ وَضَرَبُوا بِالْمَعَازِفِ))

"Bu ümmetin fertleri içki içtikleri, oynaşlar edindikleri, çalgı aletleri kullandıkları zaman başlarına öyle azaplar gelecektir ki ; yere batacaklar, başlarına üstlerinden azaplar yağacak ve şekilleri değiştirilicek (başka sûretlere gireceklerdir.)" [116]

---

[114] **İbn-i Kesir'in tefsiri :6/333 .**

[115] **Buhârî rivâyet etmiştir.Feth'e bkz: 10/51 .**

[116] **Silsiletü's-Sahiha'ya bak. No:2203 . Eserin müellifi bu hadisi, ibn-i Ebi'd-Dünya'nın El-Melahî adlı eserinde**

Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) darbuka kullanmayı ve dinlemeyi yasaklamıştır ve çalgı sesini fâcir ve bir ahmak kişinin sesine benzetmiştir. İmam Ahmet gibi eski alimler müzik dinlemenin ve aletlerini kullanmanın haram olduğunu söylemişlerdir. Ud, tanbur, saz v.s. eski aletlerin haram olduğu gibi yeni çıkan müzik aletleri de haramdır. Yeni çıkan müzik aletleri hareket ses ve tesir bakımından hadislerde haramlığı beyan edilen aletlerden daha etkilidir. İbn-i Kayyim gibi bâzı alimler müziğin tesiri ve vermiş olduğu sarhoşluğun alkollü içeceklerin vermiş olduğu sarhoşluktan daha büyük olduğunu söylemişlerdir. Hiç şüphe yok ki; çalgının yanına fahişelerin sesleri gibi sesler çıkartan şarkıcıların sözleri de eklenirse işin haramlığı ve günahı o denli büyür. Şâyet müziğin sözleri aşk, sevgi ile ilgili ise, veya bir kadının güzelliklerini vasfediyorsa oluşturduğu fitne de o denli çok olacaktır. Âlimler çalgı eşliğinde sözlü müziğin zinânın postası olduğunu ve kalbe nifak soktuğunu ifâde etmişlerdir. Şunu ifâde etmeliyiz ki bu gün müzik ümmetin düştüğü en büyük fitnedir.

Asrımızda müziğin saatlere, zillere, çocuk oyuncaklarına, kombütürlere, telefonlara v.s. konması bu fitnenin hacmini büyütmüştür. Durum öyle bir hal almıştırki artık bu belâdan korunmak için olağanüstü bir gayret ve azme ihtiyaç vardır. Allah yardımcımız olsun!

GIYBET

Müslümanların gıybetini etmek, onların ırz ve namusları aleyhinde konuşmak günümüz meclislerinin yenen meyvesi haline gelmiştir. Halbuki Allah gıybeti

---

zikrettiğini söylemiştir. Bu hadis aynı zamanda Tirmizî'de de rivâyet edilmiştir.No:2212.

yasaklamış ve kullarından bu fiilden kaçınmalarını istemiştir. Allahu Teâlâ gıybeti nefislerin nefret edeceği bir duruma benzetmiştir. Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿وَلَا يَغْتَب بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ﴾

"Birbirinizin gıybetini etmeyin. Sizden biriniz ölü kardeşinin etini yemek ister mi! Nefret ettiniz değil mi?" (Hucûrât: 12)

Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) gıybetin mânâsını şöyle dile getirmiştir:

((أَتَدْرُونَ مَا الْغِيبَةُ؟ قَالُوا اللهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قَالَ: ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ قِيلَ: أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي أَخِي مَا أَقُولُ؟ قَالَ: إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدِ اغْتَبْتَهُ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ فَقَدْ بَهَتَّهُ))

"Gıybetin ne olduğunu bilir misiniz? Dediler ki Allah ve Resûlü daha iyi bilir. Dedi ki kardeşinin arkasından onun hoşlanmayacağı şekilde konuşmandır. Denildi ki (bize haber ver), şâyet söylediğim gerçekten kardeşimde varsa (durum nedir)? Dedi ki: Şâyet söylediğin onda varsa gıybet etmişsin demektir ve şâyet yoksa iftirâ etmişsin demektir."[117]

Gıybet, bir kişinin müslüman kardeşi aleyhinde, onun arkasından hoşlanmayacağı bir şekilde konuşmasıdır. Konu arkasından konuşulan kişinin dini, dünyası, bedeni, ruhsal durumu, karakteri v.s. olabilir, bunların hepsi gıybettir. Gıybetin çok değişik şekilleri vardır. Müslüman kardeşinin ayıplarını sayman, onun herhangi bir hareketini alaycı bir şekilde dile getirmen gıybet

---

[117]**Müslim rivâyet etmiştir.4/2001 .**

şekillerine bir örnektir. Gıybet Allah katında çok kötü ve pis bir iş olmasına rağmen insanlardan bir çoğu bu konuda vurdumduymazlık içindedirler. Gıybetin ne kadar kötü bir iş olduğunu Peygamberimiz şöyle dile getiriyor:

((الرِّبَا اثْنَانِ وَسَبْعُونَ بَابًا أَدْنَاهَا مِثْلُ إِتْيَانِ الرَّجُلِ أُمَّهُ، وَإِنَّ أَرْبَى الرِّبَا اسْتِطَالَةُ الرَّجُلِ فِي عِرْضِ أَخِيهِ))

"Fâiz yetmiş iki kısımdır, fâizin en azı kişinin annesiyle zinâ etmesi gibidir, fâizin en çoğu ise kişinin (müslüman) kardeşinin ırzına dil uzatmasıdır."[118]

Şâyet bir mecliste gıybet yapılıyorsa o mecliste oturan her müslümanın gıybet yapanları uyarması, gıybeti yapılan o müslümanın namusunu koruması, bu kötü işten onları alıkoymaya çalışması görevidir. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) her müslümanı bu görevi yapmaya çağırmıştır. Peygamberimiz şöyle buyurmaktadır:

«مَنْ رَدَّ عَنْ عِرْضِ أَخِيهِ رَدَّ اللهُ عَنْ وَجْهِهِ النَّارَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

"Kim ki müslüman kardeşinin ırzına, namusuna, şerefine değen bir şüpheyi geri çevirirse Allah kıyâmet günü onun yüzünden ateşi def eder."[119]

NEMİME

Laf taşıma olayı, insanları birbirine düşüren, aralarındaki alakayı kesip birbirlerine kin ve düşmanlık beslemesine sebeb olan en büyük hastalıktır. Allah nemime yapanları Kur'anda şöyle kötülemiştir:

---

[118]**Es-Silsietü's-Sahiha: 1871.**

[119]**Ahmed rivâyet etmiştir. 6/450 . Sahihu'l-Câmî:6238.**

﴿ وَلاَ تُطِعْ كُلَّ حَلاَّفٍ مَهِينٍ. هَمَّازٍ مَشَّاءٍ بِنَمِيمٍ ﴾

"(Resûlüm) alabildiğine yemin eden, aşağılık, daima kusur arayıp kınayan, durmadan laf götürüp laf getirenlere sakın boyun eğme." (Kalem:10-11).

Hz.Huzeyfe'nin Peygamberimizden merfû olarak rivâyet ettiği bir hadis şöyledir:

((لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَتَّاتٌ))

"Gizlice insanları dinleyip bu dinlediklerini başkalarına taşımak suretiyle nemime yapanlar cennete giremez."[120]

İbni Abbas şöyle rivâyet ediyor: Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Medine'in bahçelerinden bir bahçeye[121] uğradı ve orada kabrinde azap gören iki insanın seslerini duydu. Sonra Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

((يُعَذَّبَانِ، وَمَا يُعَذَّبَانِ فِي كَبِيرٍ -ثُمَّ قَالَ- بَلَى (وَفِي رِوَايَةٍ: وَإِنَّهُ لَكَبِيرٌ) كَانَ أَحَدُهُمَا لاَ يَسْتَتِرُ مِنْ بَوْلِهِ وَكَانَ الآخَرُ يَمْشِي بِالنَّمِيمَةِ..))

"Azap görüyorlar fakat büyük bir günah sebebi ile değil -sonra dedi ki- hayır, (bilakis büyük günah sebebi ile).((Başka bir rivâyette şöyle geçer: Günahları ne büyüktür.)) Bu azap görenlerden biri (hayatta iken idrarından sakınmıyordu, diğeri ise nemime ile yürüyordu."[122]

Nemime yaparak karı-kocanın, işçi ile iş verenin, memur ile âmirinin arasını açmak en kötü nemime örneklerindendir. Bazı memurların, diğer memurlar

---

[120]**Buhârî rivâyet etmiştir. Feth'e bkz:10/472 .**

[121]**İçinde mezar bulunan bir bahçe.**

[122]**Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bâri'ye bak. 1/317 . En-Nihâye. İbn-i Kesir. 4/11 .**

aleyhinde müdüre laf götürmesi ve dolayısıyla memurlar ve müdür arasında bir sürtüşme meydana getirmesi mâlesef çokça meydana gelen bir durumdur. Bu yapılan nemimedir ve kesinlikle yapılması câiz değildir. Zîrâ bu gibi durumlar fitne ve fesada sebeb olmaktadır.

İZİN ALMADAN BİR EVİN İÇİNE BAKMAK

Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لاَ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ﴾

"Ey iman edenler, eviniz haricindeki evlere izin alıp ehline selam vermeden girmeyin." (Nur:27).

Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) izin alma gerekliliğinin sebebini, evlerin içersindeki bakılması câiz olmayan yer ve durumların görülebileceği endişesi olduğunu şöyle açıklıyor:

«إِنَّمَا جُعِلَ الاِسْتِئْذَانُ مِنْ أَجْلِ الْبَصَرِ»

"İzin alma (gerekliliği) gözün bakması sebebiyledir."[123]

Günümüzde binaların birbirine bitişik olması, pencerelerin birbirine bakması komşuların birbirlerini görme olasılığını artırmıştır. İnsanların çoğu mâlesef gözlerine sahip çıkamaz durumdadır. Bilakis bazı insanlar evlerin içine gizlice bakmaktadırlar. Yüksek binalarda oturan bazı insanlar bilerek alçak binalarda oturan insanların pencerelerine bakmaktadırlar. Bu iş komşuya yapılan bir ihânet ve onun ırzına yapılmış bir düşmanlıktır. Bu durum insanı daha büyük haramları işlemeye sevkedecektir. Yine bu durum toplumda birçok

---

[123] **Bir önceki kaynak.11/24 .**

fitneye ve bozulmalara sebeb olacaktır. İslam şeriatının hak sahibine casusun, (gizlice evin içine bakanın) gözlerini heder etme izni vermesi bu işin ne kadar kötü ve tehlikeli bir iş olduğuna en iyi delildir. Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmaktadır:

((مَنِ اطَّلَعَ فِي بَيْتِ قَوْمٍ بِغَيْرِ إِذْنِهِمْ فَقَدْ حَلَّ لَهُمْ أَنْ يُفَقِّؤُوا عَيْنَهُ))

"Her kim bir kavmin evinin içerisine gizlice bakarsa, o kavme o bakanın gözünü çıkarması helal olur."[124]

Bir başka rivâyette:

((...فَفَقَؤُوا عَيْنَهُ فَلاَ دِيَةَ لَهُ وَلاَ قِصَاصَ))

"Onun gözünü dışarıya çıkartın , o gözün ne diyeti ne de kısası vardır."[125]

ÜÇÜNCÜ KİŞİNİNDE OLDUĞU BİR YERDE İKİ KİŞİNİN GİZLİ KONUŞMALARI

Bu durum meclislerin âfetidir. Bu durum insanların arasını açmak, aralarına kin ve nefret sokmak için şeytanın attığı en kötü adımlardandır. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bu işin hükmünü ve bu hükmün hikmetini şöyle beyan ediyor:

((إِذَا كُنْتُمْ ثَلاَثَةً فَلاَ يَتَنَاجَى رَجُلاَنِ دُونَ الآخَرِ حَتَّى تَخْتَلِطُوا بِالنَّاسِ أَجْلَ أَنَّ ذَلِكَ يُحْزِنُهُ))

"Şâyet üç kişi iseniz, iki kişi üçüncü kişiden ayrı bir şekilde gizlice konuşmasın, tâki yanınızda bir insan

---

[124]Müslim rivâyet etmiştir.3/1699 .

[125]İmam Ahmed rivâyet etmiştir.2/385 . Sahihu'l- Câmî: 6022 .

kalabalığı olana kadar. Çünkü [126] *(üç kişinin olduğu bir yerde) iki kişinin gizlice konuşması üçüncü kişiyi üzer."* [127]

Bu duruma dört kişinin olduğu bir yerde üç kişinin gizli konuşması da girer. Aynı zamanda üç kişinin olduğu bir yerde iki kişinin, üçüncü kişinin dilini bildikleri halde, onun anlamadığı bir dilde sesli olarak ta olsa konuşmaları gizli konuşrnaya girer. Hiç şüphe yok ki böyle durumlarda gizlice konuşmak üçüncü kişileri daima tedirgin edecektir. Aynı zamanda bu durum karşı tarafta küçümsenmek, hor görülmek düşüncesini doğurabilir. Yine üçüncü kişi, gizli konuşan iki kişinin kendi aleyhinde konuştukları duygusuna da kapılabilir.

İSBÂL (ELBİSENİN UZUN OLMASI)

Bu konu da insanların hafife aldıkları fakat Allah katında çok ağır olan bir konudur. İslâm fıkhında bu konunun adı "isbâl" olarak geçer. İsbâl; erkeklerin giydiği elbisenin iki ayak bileğindeki şişkin iki kemikten aşağı sarkmasıdır. Erkeklerden bazılarının giydiği kıyâfetler yerleri süpürmektedir veya yere çok yakındır. Bu durum ise câiz olmayan bir durumdur.

H.z. Ebu Zer'in Peygamberimizden merfû olarak rivâyet ettiği hadis şöyledir:

((ثَلاَثَةٌ لاَ يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلاَ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ وَلاَ يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ: الْمُسْبِلُ (وَفِي رِوَايَةٍ: إِزَارَهُ) وَالْمَنَّانُ (وَفِي رِوَايَةٍ: الَّذِي لاَ يُعْطِي شَيْئًا إِلاَّ مَنَّهُ) وَالْمُنَفِّقُ سِلْعَتَهُ بِالْحَلْفِ الْكَاذِبِ))

---

[126]Bazı rivâyetlerde من أجل (Bu sebeble) ibâresi geçmektedir.

[127]Buhârî rivâyet etmiştir.Fethu'l-Bârî'ye bkz:11/83 .

"Üç sınıf insan vardır ki Allah onlarla kıyâmet günü ne konuşur, ne onların yüzüne bakar, ne de onları tezkiye eder. Onlar için can yakıcı bir azap vardır. Elbisesi uzun olan kişi, (bir rivâyette :İzârı uzun olan kişi) ,kendisine minnet duyulmasını isteyen kişi, (başka bir rivâyette: Kendisine minnet duyulmadan bir şey vermeyen kişi) ve yalan yere yemin ederek malını satan kişi."[128]

Elbisesini veya pantolonunu uzun tutan kişi "Ben bunu kibir için yapmıyorum" diyerek kendisini savunsa da bu savunma makbul değildir. Bu iş kibir kastıyla olsa da olmasa da hüküm ve cezâ aynıdır. Peygamberimizin şu hadisi buna delildir:

((مَا تَحْتَ الْكَعْبَيْنِ مِنَ الإِزَارِ فَفِي النَّارِ))

"İzârın ka'beynden (iki ayak bileğindeki şişkin iki kemikten) aşağı olanı ateştedir,"[129]

Şâyet izâr (şalvar, pantolon v.s.) kibir için uzatılırsa cezâ daha da şiddetlidir. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((مَنْ جَرَّ ثَوْبَهُ خُيَلاَءَ لَمْ يَنْظُرُ اللهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ))

"Kim ki elbisesini uzatarak kibir için yerde sürün-dürürse kıyâmet günü Allah onun yüzüne bakmaz."[130]

Çünkü kibir olsun diye elbisesini uzatanlar iki haramı birden işlemektedirler. İbn-i Ömer'in (Allah her ikisinden de râzı olsun) merfû olarak rivâyet ettiği hadis şöyledir:

---

[128] Müslim rivâyet etmiştir.1/102 .

[129] İmam Ahmed rivâyet etmiştir. 6/254. Sahihu'l-Câmî: 5571 .

[130] Buhârî rivâyet etmiştir. NO: 3465. Baskı:El-Bağa.

((الإسْبَالُ فِي الإزَارِ وَالْقَمِيصِ وَالْعِمَامَةِ، مَنْ جَرَّ ثَوْبَهُ مِنْهَا شَيْئًا خُيَلاءَ لَمْ يَنْظُرِ اللهُ إلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ))

"İsbâl izâr, gömlek ve sarıkta olur. Kim ki kibir için bu şeyleri uzatır yerde süründürürse kıyâmet günü Allah o kişinin yüzüne bakmaz."[131]

Kadınların elbiselerini yerde süründürmelerine bir karış veya bir dirsek boyu olmamak kaydıyla izin verilmiştir. Zirâ kadının rüzgar v.b. sebeblerden dolayı ayak veya baldırlarının açılması ihtimali vardır. Elbiselerin uzunluğunda kadınlar için yukarıdaki ölçüyü aşmak câiz değildir. Aşırı uzunlukları olan ve dolayısı ile ellerde taşınmak durumunda olunan elbiseleri veya gelinlikleri giymek câiz değildir.

BİR ERKEĞİN HANGİ ŞEKİL VEYA SURETLE OLURSA OLSUN ALTIN TAKINMASI

Ebu Musa El-Eş'ari'nin (Allah ondan râzı olsun) Peygamberimizden merfû olarak rivâyet ettiği hadiste şöyle buyurulur:

((أُحِلَّ لإنَاثِ أُمَّتِي الْحَرِيرُ وَالذَّهَبُ وَحُرِّمَ عَلَى ذُكُورِهَا))

"Ümmetimin kadınlarına ipek ve altın helal kılınıp erkeklerine haram kılınmıştır."[132]

Günümüzde bazı çarşılarda erkekler için çeşitli ayarlarda altından veya altın kaplanmış saatler, gözlükler, düğmeler, kalemler, zincirler, kolyeler satılmaktadır. Bazı

---

[131]Ebu Dâvud rivâyet etmiştir. 4/353 . Sahihu'l-Câmî: 2770.

[132]İmam Ahmed rivâyet etmitir. 4/393 . Sahhihu'l- Câmî: 207 .

yarışmalarda erkek yarışmacılara bu tip altın veya altın kaplamalı hediyeler dağıtılmaktadır. Tabîki bütün bu işler olmaması gereken yanlış işlerdir.

İbn-i Abbas (Allah her ikisinden de râzı olsun) şöyle rivâyet eder:

Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bir gün adamın birinin elinde altın yüzük görür ve o yüzüğü o adamın elinden alarak yere çarpar ve şöyle der:

((يَعْمَدُ أَحَدُكُمْ إِلَى جَمْرَةٍ مِنْ نَارٍ فَيَجْعَلُهَا فِي يَدِهِ؟ فَقِيلَ لِلرَّجُلِ بَعْدَمَا ذَهَبَ رَسُولُ اللهِ ﷺ، خُذْ خَاتَمَكَ انْتَفِعْ بِهِ، قَالَ: لاَ، وَاللهِ لاَ آخُذُهُ أَبَداً وَقَدْ طَرَحَهُ رَسُولُ اللهِ ﷺ))

"Nasıl olur da içinizden biri bilerek ateşten bir koru alırda avucunun içine koyar mı?! Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve sellem) oradan gidince o adama dendi ki: Yüzüğünü alda ondan faydalan. Dedi ki: Hayır, Allah'a yemin olsun ki onu asla almayacağım, zîrâ onu Allah'ın Resulü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) yere çalmıştır."[133]

KADINLARIN KISA, DAR, ŞEFFAF GİYSİLER GİYİNMELERİ

Zamanımızda düşmanlarımızın bize yönelik açmış oldukları harp çeşitlerinden biri de modadır. İslâm düşmanları modayı belirliyor müslümanlarda öylece kabul ediyorlar. Moda diye yutturulan giysiler nedense hep çıplak veya yarı çıplak figürler oluyor. Bu giysiler genellikle avret-i ğaliza yerlerini dâhi örtmüyor. Ya da çok şeffaf veya dar olup vucut azalarını belli ediyor. Bu

---

[133]Müslim rivayet etmiştir. 3/1655 .

giysilerin çoğunun -kadın kadına da olsa kadınların mahremleri yanında da olsa- giyilmesi câiz değildir. Ebu Hureyre'nin merfû olarak rivâyet ettiği bir hadiste Allah'ın Resulü, ahır zaman kadınlarının bu tür elbiseler giyeceklerini haber vermektedir:

((صِنْفَانِ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا: قَوْمٌ مَعَهُمْ سِيَاطٌ كَأَذْنَابِ الْبَقَرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ، وَنِسَاءٌ كَاسِيَاتٌ عَارِيَاتٌ مُمِيلاَتٌ مَائِلاَتٌ رُؤُوسِهِنَّ كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْمَائِلِ، لاَ يَدْخُلْنَ الْجَنَّةَ وَلاَ يَجِدْنَ رِيحَهَا وَإِنَّ رِيحَهَا لَيُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ كَذَا وَكَذَا))

"Cehennem ehlinden iki sınıf vardır ki ben onları göremedim: Ellerindeki inek boynuzlarına benzeyen kamçılarla insanlara vuran kavim ve giyinik oldukları halde açık kalan, kırıtarak yürüyen, başları,(sırtı eğri deve hörgücü gibi olan kadınlar. Onlar cennete giremeyecekler hatta kokusunu dâhi almayacaklardır. Halbuki cennetin kokusu şu ve şu mesafelerden duyulur." [134]

Bu hadiste anlatılan elbise türlerine öncelikle yırtmaçlı etekler veya fistanlar, çeşitli yerlerinden delinmiş olan veya oturulduğu zaman kadının avret yerlerini belli eden elbiseler de girmektedir. Aynı zamanda burada kâfirlere benzemek, onların uydurdukları utanç verici modalara uymak suretiyle onları taklit etmek gibi tehlikeli durumlar ortaya çıkmaktadır. Allah'tan bizleri böyle sapıklıklardan korumasını niyaz ederiz! Yine tehlikeli bir durum da; bâzı elbiselerin üzerine bazı müzisyenlerin, müzik guruplarının, bâzı insan ve hayvan resimlerinin, içki gibi haram olan bir takım şeylerin reklamlarının, haç

---

[134] **Müslim rivâyet etmiştir.3/1680 . Kitabın orjinalindeki بخت (buht) kelimesi uzun boyunlu deve manasına gelir.**

işâretlerinin, kötü birtakım işler peşinde olan cemiyet ve kulüplerin amblemlerinin konulması, şeref ve haysiyete yakışmayan birtakım ibârelerin yazılmasıdır. Çoğu yabancı diller ile yazılan bu yazıların ne mânâya geldiğini halkın çoğu bilmemektedir.

PERUK TAKMAK

Esma Bint-i Ebî Bekir'den şöyle rivâyet edilir:

((جَاءَتْ امْرَأَةٌ إِلَى النَّبِي صَلَّى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَتْ: يَا رَسُـــولَ الله إِنَّ لِي ابْنَةً عَرِيسًا أَصَابَتْهَا حصبة فَتَمَرَّقَ (أيْ تَسَـــاقَطَ) شَـــعْرُهَا أَفَأَصِلُــهُ؟ فَقَالَ:«لَعَنَ الله الوَاصِلَةَ وَالمتوصلة»))

"Bir kadın Peygamber efendimizin yanına gelerek şöyle dedi: Ey Allah'ın Resûlü, benim gelinlik bir kızım var, ona bir hastalık isabet etti ve saçlarının dökülmesine sebeb oldu. Onun saçına ek saç (peruk) takabilir miyim? Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu: Allah, saçına ek saç takana da, bu işlemi yapana da lânet etmiştir." [135]

Câbir Bin Abdullah şöyle dedi:

((زَجَرَ النَّبِيُّ ﷺ أَنْ تَصِلَ الْمَرْأَةُ بِرَأْسِهَا شَيْئًا))

"Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) kadının başına bir şey eklemesini yasaklamıştır." [136]

Zamanımızda bu işlem peruk takma işi olarak tatbik ediliyor. Bu işlemin yapıldığı kuaförler haram işlerle dolup taşmaktadır.

---

[135] Müslim rivâyet etmiştir.3/1686 .
[136] Müslim rivâyet etmiştir: 3/1679.

ELBİSE TÜRÜ, KONUŞMA VE GÖRÜNÜŞTE ERKEKLERİN KADINLARA, KADINLARIN DA ERKEKLERE BENZEMEYE ÇALIŞMALARI

Erkeğin, Allah'ın kendisi için yarattığı erkeklik karakteri, Kadının da Allah'ın kendisi için yaratmış olduğu kadınlık karakteri üzerine hayat sürmesi her iki cinsin yaratılışında var olan bir fıtri özelliktir. Bu özelliğe riâyet etmeden toplumsal yaşamın sağlam bir şekilde devam etmesi mümkün değildir. Erkeğin kadına, kadının da erkeğe benzemeye çalışması fıtrata aykırı bir durumdur. Bu durum tolumsal bozulmalara, bir çok şer kapılarının açılmasına sebeb olabilecek bir durumdur ve dolayısıyla islam şeriatı kesinlikle bunu haram kılmıştır. Şâyet herhangi bir âyet veya hadiste, herhangi fiilin sahibi (işleyeni) lânetleniyorsa bu durum o fiilin haram olup büyük günahlardan olduğuna işâret eder. İbn-i Abbas'tan (Allah her ikisinden de râzı olsun) merfû olarak şöyle bir rivâyet gelmiştir:

((لَعَنَ رَسُولُ اللهِ الْمُتَشَبِّهِينَ مِنَ الرِّجَالِ بِالنِّسَاءِ وَالْمُتَشَبِّهَاتِ مِنَ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ))

"Allah'ın Resûlü kadınlara benzemeye çalışan erkeklere ve erkeklere benzemeye çalışan kadınlara lânet etmiştir." [137]

Yine İbn-i Abbas'ın merfû olarak rivâyet ettiği başka bir hadiste ise şöyle buyurulur:

((لَعَنَ رَسُولُ اللهِ الْمُخَنَّثِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالْمُتَرَجِّلاَتِ مِنَ النِّسَاءِ))

---

[137] **Buhârî rivâyet etmiştir. Feth'e bak:10/332.**

"Allah'ın Resûlü kadınlaşan erkeklere ve erkekleşen kadınlara lânet etmiştir."[138]

Benzemeye çalışma olayı oturuşta, kalkışta, yürüyüşte, ses tonu veya konuşma tarzında, giyim kuşam v.b. işlerde olabilir. Bu durum daha çok giysilerde olmaktadır. Bazı erkekler zincir, bilezik, halhal, küpe v.b. zinet eşyaları takınmaktadırlar. Bu durum kadınlara benzemektir ve kesinlikle câiz değildir. Bu hastalıklar genellikle müzisyenler ve hippiler sınıfında görülmektedir.

Bir erkeğin kadınlara has olan bir elbise türünü giymesi câiz olmadığı gibi bir kadınında erkeklere has olan bir elbise türünü giymesi câiz değildir. Kadının giymiş olduğu elbise modelleri erkeğinkinden, erkeğin giymiş olduğu modeller de kadınınkinden tamamen farklı olmalıdır. Buna delil ise Ebu Hureyre'nin merfû olarak rivâyet ettiği şu hadistir:

((لَعَنَ اللهُ الرَّجُلَ يَلْبَسُ لُبْسَةَ الْمَرْأَةِ، وَالْمَرْأَةَ تَلْبَسُ لُبْسَةَ الرَّجُلِ))

"Allah, kadın elbisesi giyen erkeğe ve erkek elbisesi giyen kadına lânet etmiştir."[139]

SAÇI SİYAHA BOYAMAK

Bu konudaki doğru hüküm bu işin haram olduğu yönünde olan hükümdür. Zirâ Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bu işi yapanların cezâ çekeceklerini haber vermektedir. Her cezâ gerektiren şey haram olduğuna göre bu işlem de haramdır. Peygamberimizin bu söz konusu hadisi şudur:

---

[138] Buhârî rivâyet etmiştir.Feth'e bak:10/333.

[139] Ebu Dâvud rivâyet etmiştir. 4/355 . Sahihu'l- Câmî:5071

((يَكُونُ قَوْمٌ يَخْضِبُونَ فِي آخِرِ الزَّمَانِ بِالسَّوَادِ كَحَوَاصِلِ الْحَمَامِ لَا يُرِيحُونَ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ))

"Âhir zamanda, saçlarını güvercin kursağı (boynunun altı) gibi siyaha boyayan bir kavim gelir, onlar cennetin kokusunu dahi koklayamazlar." [140]

Zamanımızda saçları beyazlayan bir çok kişi saçlarını siyaha boyamaktadır. Bu durum toplumda birçok bozulmalara sebeb olmaktadır. Saçlarını siyaha boyayan bu insanlar bu durumları ile insanları kandırabilmektedirler. Bu durmun kişinin ahlakına da kötü tesirleri olabilmektedir. Örneğin böyle bir kişi gurura kapılabilmektedir. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in beyaz saç ve sakallarını sarıya, kırmızıya ve kahve rengine çalan renklere boyadığı ve kına çaldığı varittir. Fetih günü* Ebu Kuhâfe saçları ve sakalları segâme ağacı gibi ** bembayaz bir halde Allah'ın Resûlü'nün yanına getirilir. Allah'ın Resulü şöyle der:

((غَيِّرُوا هَذَا بِشَيْءٍ وَاجْتَنِبُوا السَّوَادَ))

"Bunu (başka) bir şey [141] *(renk) ile değiştirin, siyahla değiştirmekten sakının."* [142]

---

[140] Ebu Dâvud rivâyet etmiştir. 4/419 Sahihu'l- Câmî: 8153. Nesâî'de sahih bir isnatla rivâyet edilmiştir.

*** Mekke'in feth edildiği gün. (Müt.)**

**** Segâme ağacı: Meyvesi ve çiçekleri beyaz olan bir ağaç türüdür. Bu ağaca dağların zirvelerinde rastlanır. Kuruyunca beyazlığı hepten artar. (Müt.)**

[141] Doğrusu: Bu beyaz saçı (başka bir renk ile) değiştirindir. (z.)

[142] Müslim rivâyet etmiştir. 3/1663 .

Doğru olan görüşe göre bu konuda kadın da erkek gibidir. Yani bir kadının saçının beyaz kısımlarını siyah ile boyaması câiz değildir.

ELBİSE, DUVAR VEYA KAĞIT ÜZERİNE CANLI RESMİ YAPMAK

Abdullah ibn-i Mes'ûd'un (Allah ondan râzı olsun) merfû olarak rivâyet ettiği bir hadiste şöyle buyurulur:

((إنَّ أشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا عِنْدَ الله يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْمُصَوِّرُونَ))

"Kıyâmet günü insanların, Allah katında en şiddetli bir şekilde azap görecek olanları resim yapanlardır." [143]

Ebu Hureyre'den rivâyet edilen başka bir hadiste de şöyle buyurulur:

((قَالَ الله تَعَالَى:وَمَنْ أظْلَمُ مِمَّنْ ذَهَبَ يَخْلُقُ كَخَلْقِي فَلْيَخْلِقُوا حَبَّةً وَلْيَخْلِقُوْا ذَرَّةً..))

"Allah Şöyle der: Benin yarattıklarım gibi yaratmaya çalışanlardan daha zâlim kim olabilir!? (Eğer güçleri yetiyorsa) bir (tahıl) tanesi veya bir zerre yaratsınlar ya!.." [144]

İbn-i Abbas'tan (Allah her ikisinden de râzı olsun) merfû olarak rivâyet edilen bir hadiste Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((كُلُّ مُصَوِّرٍ فِي النَّارِ، يُجْعَلُ لَهُ بِكُلِّ صُورَةٍ صَوَّرَهَا نَفْسًا فَتُعَذِّبُ فِي جَهَنَّمَ))

"Bütün (canlı) resimi yapanlar ateştedir, resim yapanın cismi, yaptığı resimler adedince çoğaltılarak

---

[143] **Buhârî rivâyet etmiştir. Feth'e bkz.:10/382 .**

[144] **Buhârî rivâyet etmiştir. Feth'e bkz.:10/385 .**

cehennemde azap görür." İbn-i Abbas şöyle der: Şâyet illâki de (resim yapacaksan) ağaç veya ruh sahibi olmayan şeylerin resmini yap."[145]

Bu hadisler can sahibi olan her şeyin (insan veya hayvanların) -gölgeleri olsun olmasın- resmini yapmayı haram kılmaktadır. Resimler çizimle, oyma işlemi ile, nakışla, yontma işlemi ile, kalıplar aracılığı ile v.s. ile yapılmaktadır. Bu yollarla yapılan resimlerin hepsi haramdır ve hüküm olarak birbirinden farkı yoktur. Zîrâ konu ile ilgili gelen hadisler bütün bu yollarla yapılan resimlerin hepsini kapsamaktadır.

Müslümana düşen bu konudaki delilleri olduğu gibi kabul edip "Ben bu resimlere ibâdet etmiyorum ki" v.b. laflarla özür uydurmaktan kaçınmaktır. Akıl sahibi bir insan gerçek bir bakışla ve düşünceyle resmin sebeb olduğu fitnelerden sadece birini incelemiş olsa resmin neden haram kılındığının hikmetini anlayacaktır. Resimler sebebi ile bir çok insanın cinsi duyguları törpülenmek suretiyle, bu insanlar fuhuş ve zinâya sürüklenmişlerdir.

Müslümana düşen, evinde canlı varlıklardan hiçbirinin resmini barındırmamaktır ki evine melekler girebilsin. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((لاَ تَدْخُلُ الْمَلاَئِكَةُ بَيْتًا فِيهِ كَلْبٌ وَلاَ تَصَاوِيرُ))

"Melekler içinde köpek ve resim bulunan eve girmezler."[146]

Müslümanlardan bazılarının evinde bazı heykeller bulunmaktadır, bu heykellerden bazıları kâfirlerin taptıkları putlardır. Bu putlar antika eser veya sanatsal

---

[145]**Müslim rivâyet etmiştir. 3/1671 .**

[146]**Buhârî rivâyet etmiştir. Feth'e bkz.:10/380 .**

değeri olan eserler diye isimlendirilerek evlerin başköşelerine konmaktadır. Aslı put olan bu heykelleri eve koymak daha tehlikeli ve daha haramdır. Yine duvarlara asılı olan resimlerin haramlığı asılı olmayanlardan daha şiddetlidir. Resimler bir çok insanı gereğinden fazla büyütmeye, bir çok üzüntü ve hüznün yenilenmesine, kibir ve büyüklenmelere sebeb olmaktadır. Resimler hatıra olsun diye saklanıyor lafı da geçersizdir, zirâ asıl hatırlama kalplerde olur. Gerçek hatırlamak ahirete göç edenleri rahmetle anmakla, onlar için Allah'tan af ve merhamet dilemekle olur.

Resimler kitap sayfalarının içinde veya gıda maddesi ambalajlarında v.s. izâle edilmesi zor durum ve şekillerde olursa, bu resimlerin kalmasında bir mahsur yoktur. Bununla beraber bu resimlerin de elden geldiği kadar örtülmesi, sakıncalı olanlarına karşı dikkatli olunması gereklidir. Kimlik, pasaport, ruhsat v.s. resmi işlemler için gerekli olacak vesikalık resimlerin bu gâye ile evde saklanmasında bir mahsur yoktur. Bazı ilim ehli kişiler yerlerde üzerlerine basılan resimlerde bir beis görmemişlerdir. Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ فَاتَّقُوا اللهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ ﴾

"Allah'tan gücünüzün yettiği ölçüde korkun." (Teğabün:16).

RÜYA UYDURMAK

Bazı insanlar kendilerini başkalarına iyi tanıtmak, maddî bir menfaat elde etmek veya düşmanını korkutmak için rüya uydururlar. Halkın çoğu rüyalara inanmakta ve kendilerine göre herhangi bir şekilde rüyalarını tabir edip ona göre işlerine veya hayatlarına yön vermektedirler. Durum böyle olunca birçok kişi bu durumdan istifâde

ederek rüya uydurup menfaat peşine düşmektedirler. Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) rüya uyduranları şöyle nitelemektedir:

((إنَّ مِنْ أعْظَمِ الفِرَى أنْ يَدَّعِيَ الرَّجُلُ إلى غَيْرِ أبيهِ، أوْ يُرِى عَيْنَهُ مَا لَمْ تَرَ وَيَقُولُ عَلَى رَسُولِ اللهِ ﷺ ما لَم يَقُلْ))

"Bir kişinin, asıl babasına değilde başka birine nisbet edilmesi, kişinin başkalarına aslen görmediği bir rüyayı sanki görmüş gibi anlatması, Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in demediği bir sözü sanki demiş gibi rivâyet etmesi en büyük iftiralardandır."[147]

Yine Peygamberimiz başka bir rivâyette şöyle buyurur:

((مَنْ تَحَلَّمَ بِحِلْمٍ لَمْ يَرَهُ كُلِّفَ أنْ يَعْقِدَ بَيْنَ شَعِيرَتَيْنِ وَلَنْ يَفْعَلَ...))

"Kim ki görmediği bir rüyayı görmüş gibi anlatırsa kendisinden iki arpa tanesini birbirine bağlaması istenir, fakat o bunu ebediyyen yapamaz..."[148]

İki arpa tanesini birbirine bağlamak aslen mümkün olmayan bir şeydir. Görülmemiş bir rüyayı görülmüş gibi anlatan kişiye, yapılması mümkün olmayan bu işi yapması ceza olarak verilmiştir. Zîra her cezâ yapılan amel cinsinden gelir.

KABİRLERE OTURMAK, KABRİSTANDA DEF-İ HÂCET YAPMAK

Ebu Hureyre Peygamberimizin şöyle buyurduğunu rivâyet eder:

---

[147] Buhari rivayet etmiştir. Feth'e bkz. 6/540.
[148] Buhârî rivâyet etmiştir. Feth'e bkz. 12/427.

«لأنْ يَجْلِسَ أحَدُكُمْ عَلَى جَمْرَةٍ فَتحرِقَ ثِيَابَهُ فَتَخْلِصَ إلَى جِلْدِهِ خَيْرٌ لَـهُ مِنْ أنْ يَجْلِسَ عَلَى قَبْرٍ»

"Sizden birinizin ateşten bir kor üzerine oturup elbisesinin yanması, ateşin cildine kadar ulaşması, kabir üzerine oturmasından daha hayırlıdır." [149]

Mâlesef insanlardan bir kısmı kabirlere basma konusunda vurdum duymazlık gösterirler. Bâzı insanlar herhangi bir cenazeyi defnederken etraftaki kabirlerin üstlerine basmak suretiyle, orada yatan ölülere ihtiram etmezler. Yapılan bu hatanın ne kadar büyük bir günah olduğunu Peygamberimiz şöyle ifade etmektedir:

«لأنْ أمْشِيَ عَلَى جَمْرَةٍ أوْ سَيْفٍ أوْ أخصِفُ نَعْلِي بِرِجْلِي أحَبُّ إلَيَّ مِـنْ أنْ أمْشِيَ عَلَى قَبْرِ مُسْلِمٍ...»

"Benim için ateşten korlar veya kılıç üzerinde yürümem veya ayakkabımı bacağıma (ayağıma) dikmem bir müslümanın kabrine basarak yürümemden bana daha sevgilidir." [150]

Kabirlerin üzerinde yürümek bu kadar tehlikeli ise kabristanları istila edip oralara binalar ve ticarethâneler yapanların durumu nicedir?! Bâzı ahlaksız kişilerde kabristanda def-i hacet yaparak bu yaptıklarının pisliği ve kokusu ile ölülere ezâ vermektedirler. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

«وَمَا أُبَالِي أوْسَطَ القَبْرِ قَضَيْتُ حَاجَتِي أوْ وَسَطِ السُّوقِ»

---

[149]Müslim rivâyet etmiştir. 2/667.

[150]İbn-i Mâce rivâyet etmiştir. 1/499 . Sahihu'l-Câmî: 5038.

"Ha kabirlerin ortasında ihtiyacımı giderdim ha çarşının ortasında,(hiç farketmez)."[151] Yâni insanın avret yerlerini açıp kabristanda def-i hâcet yapmasının kötülüğü çarşının ortasında, insanların önünde avret yerlerini açıp def-i hacet yapmasının kötülüğü ile aynıdır deniliyor. Kabristana çöp v.s. pislik atanların da bu konuda vaat edilen cezâlardan nasipleri vardır.

Kişinin kabristanda yürürken ayakkabısını çıkarması adaptandır.

İDRARDAN KORUNMAMAK

İslâmın güzelliklerinden biri de insanın salahiyetine (iyiliğine) olan her şeyi insanlara emretmiş olmasıdır. Bu emirlerden biride necâsetlerden sakınma emridir. Bu sebeble islâm istinca* ve isticmar** kurallarını koyarak bu yöntemlerle temizliğin nasıl olacağını da belirtmiştir. Bâzı insanlar tuvaletten sonra temizlenme konusuna yeterince önem vermeyip elbiselerine necâset bulaşmasına ve dolayısıyla namazlarının bâtıl olmasına sebeb olmaktadırlar. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bu durumun kabir azabına yol açan sebeblerden biri olduğunu haber vermiştir. İbn-i Abbas'tan şöyle rivâyet edilir: Dedi ki: Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Medine'nin etrafı surla çevrili bahçelerinden[152] birinin yanına uğradı ve kabirlerinde azap gören iki

---

[151]**İbn-i Mâce rivâyet etmiştir.**

***Su ile temizlenmek. (Müt.)**

****Taş v.b. kuru şeylerle temizlenmek.(Müt).**

[152]**Bahçelerinden (Kabristanlıklarından).**

insanın sesini duydu ve sonra Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

((يُعَذَّبَان، وَمَا يُعَذَّبَان فِي كَبِيرٍ -ثُمَّ قَال- بَلَى (وَفِي رِوَايَةٍ: وَإِنَّهُ لَكَبِـــيرٌ) كَانَ أَحَدُهُمَا لاَ يَسْتَتِرُ مِنْ بَوْلِهِ وَكَانَ الآخَرُ يَمْشِي بِالنَّمِيْمَةِ..))

"Azap görüyorlar, fakat büyük bir günah sebebi ile değil. Sonra dedi ki: Hayır, bilakis (büyük bir günah sebebiyle). Başka bir rivayette şöyle geçer: (Günahları ne büyüktür.) Bunlardan biri (hayatta iken) idrarından sakınmazdı, diğeri ise nemime ile yürürdü (nemime yapardı)." [153]

Yine Peygamberimiz kabir azabının çoğunun sidikten sakınmama olduğunu şu hadisinde de haber veriyor, O şöyle buyurdu:

((أَكْثَرُ عَذَابِ الْقَبْرِ فِي الْبَوْلِ))

"Kabir azabının çoğu idrar sebebiyledir." [154]

Bevlettikten sonra bevil kesilmeden kalkıp gitmek, bevli üzerine sıçratmak, istinca ve isticmârı tam yapmamak veya hiç yapmamak v.b. durumlar idrardan sakınmamaktır. Asrımızda kâfirlere benzeme olayı o kadar ilerledi ki; tuvalet adapları dâhi onlardan alınmaya başlandı. Meselâ bâzı yerlerde idrar dökünmek için duvarlara bazı asma klozetler (tuvalet taşları) takılmış, insanlar buralara yaklaşıp idrar etmektedirler. Bu taşların bazılarının etrafı açıktır. Bu taşlarda idrar yapmak büyük ihtimal ile idrarı insanın üstüne sıtratacaktır. İnsanlar, tuvalete girip çıkanların gözleri önünde hayâ etmeden küçük abdestlerini yapıp istinca dahi etmeden, damlayan

---

[153]Buhârî rivâyet etmiştir. Feth'e bkz. 1/318.

[154]İmam Ahmed rivâyet etmiştir.2/326 . Sahihu'l-Câmî: 1213.

necâsetle birlikte oradan ayrılmaktadırlar. Bu durumda bu insanlar iki haramı birlikte yapmış oluyorlar: Birincisi; Avret mahallerini insanların bakışından korumamak, ikincisi ise; İstincâ veya isticmâr etmeden yani idrardan temizlenmeden oradan ayrılmaktır.

DİNLENİLMEK İSTEMEYENLERİN KONUŞMALARINA KULAK VERMEK

Allahu Teâlâ şöyle buyurur:

﴿ وَلاَ تَجَسَّسُوا .... ﴾

"Birbirinizin kusurunu araştırmayın." (Hucurât:12).

İbn-i Abbas'ın (Allah her ikisinden de râzı olsun) merfû olarak rivâyet ettiği hadiste Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((مَنِ اسْتَمَعَ إِلَى حَدِيثِ قَوْمٍ وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ صُبَّ فِي أُذُنَيْهِ الآنُكُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ))

"Her kim bir kavmin konuşmalarını, o kavim istemediği halde dinlerse kıyâmet günü iki kulağına eritilmiş maden suyu dökülür." [155]

Şâyet dinleyen kişi , dinlediği insanların haberi olmadan o insanları dinleyip dinlediklerini onlara zarar vermek kastıyla başkalarına aktarırsa o kişinin günahına bir de casusluk günahı eklenir. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَتَّاتٌ))

---

[155] **Tabârâni El-Kebir'de rivâyet etmiştir. 11/248-249. Sahıhu'l-Câmî:6004 .(z.)**

"Casusluk yapanlar (gizlice insanları dinleyip te dinlediklerini başkalarına anlatanlar) cennete giremezler."[156]

KÖTÜ KOMŞULUK

Allahu Teâlâ kitabında komşularımızla iyi geçinmemizi istemektedir. O şöyle buyurur:

﴿ وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلاَ تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لاَ يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالاً فَخُورًا ﴾

"Allah'a ibâdet edin ve O'na hiç bir şeyi ortak koşmayın. Anaya, babaya, akrabaya, yetimlere yoksullara, yakın komşuya , uzak komşuya, yakın arkadaşa, yolcuya , elleriniz altında bulunanlara, (köle , câriye, hizmetçi ve benzerlerine iyi davranın; Allah kendini beğenen ve daima böbürlenip duran kimseyi sevmez." *(Nisâ:36).*

Komşuluk hakkı büyük olduğu için komşuya eziyet etmek, ona kötülük etmek haram kılınmıştır. Ebu Şureyh'in (Allah ondan râzı olsun) merfû olarak rivâyet ettiği hadiste şöyle buyurulur:

((وَاللهِ لاَ يُؤْمِنُ، وَاللهِ لاَ يُؤْمِنُ، وَاللهِ لاَ يُؤْمِنُ، قِيلَ وَمَنْ يَارَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: الَّذِي لاَيَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ))

---

[156] **Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bâri:20/472.**

"Allah'a yemin olsun ki iman etmiş olmaz! Allah'a yemin olsun ki iman etmiş olmaz! Allah'a yemin olsun ki iman etmiş olmaz! Dediler ki: Ey Allah'ın Resulü kim (iman etmiş olmaz)? Dedi ki: Şerrinden komşusunun emin olmadığı kişi."[157]

Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bir kişinin komşusunun onu methetmesinin, o kişinin iyi bir kişi olduğuna delil saymış, yine komşusunun o kişiyi kötülemesini de o kişinin kötü olduğuna delil saymıştır. İbn-i Mes'ûd (Allah ondan râzı olsun) şöyle der: Adamın biri şöyle dedi: Ey Allah'ın Resûlü hareketlerimin ve işlerimin iyi olup olmadığını nasıl anlayabilirim? Allah'ın Resûlü şöyle cevap verdi:

«إِذَا سَمِعْتَ جِيرَانَكَ يَقُولُونَ: قَدْ أَحْسَنْتَ، فَقَدْ أَحْسَنْتَ، وَإِذَا سَمِعْتَهُمْ يَقُولُونَ: قَدْ أَسَأْتَ فَقَدْ أَسَأْتَ»

"Şâyet komşularının senin için (iyi yaptın) dediklerini duyuyorsan iyi yapmışsındır ve şâyet "kötü yaptın" dediklerini duyuyorsan kötü yapmışsındır."[158]

Komşuya eziyet vermenin bir çok çeşitleri vardır: Komşuyla paylaşılan ortak duvarın ortak kullanılmasını engellemek, evi onun rızâsını almadan onun evinden daha yüksek yapıp onun güneşini havasını engellemek, komşunun evine bakan pencereler açmak ve buradan komşunun gizliliklerini görmek için onun evini izlemek, özellikle istirahat ve uyku saatlerinde gürültü çıkarmak, sağa sola vurarak, bağırarak komşuyu rahatsız etmek, komşunun çocuklarını dövmek, komşunun evinin önüne çöp veya pislik atmak v.s. Peygamberimizin şu hadisinde

---

[157] **Buhârî rivâyet etmiştir. Fethu'l-Bâri'ye bkz.10/443 .**

[158] **İmam Ahmed rivâyet etmiştir.1/402 . Sahihu'l- Câmî: 623 .**

beyan ettiği gibi komşu hakkında işlenen günahın cezası kat kat artmaktadır. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurur:

((لأَنْ يَزْنِيَ الرَّجُلُ بِعَشْرَةِ نِسْوَةٍ أَيْسَرُ عَلَيْهِ مِنْ أَنْ يَزْنِيَ بِامْرَأَةِ جَـــارِهِ ...

لأَنْ يَسْرِقَ الرَّجُلُ مِنْ عَشْرَةِ أَبْيَاتٍ أَيْسَرُ عَلَيْهِ ((مِنْ بَيْتِ جَارِهِ))

"Bir kişinin on kadınla zinâ etmesi komşusunun hanımı ile zina etmesinden daha hafiftir. Yine bir kişinin on evden çalması komşusunun evinden çalmasından daha hafiftir." [159]

Bazı hâinler, komşularının evde olmadığı zamanlardan istifâde ederek, onların namuslarını kirletmektedirler. Can yakıcı bir azâba çaptırılacak olan bu hâin kişilere yazıklar olsun.

VASİYET YOLUYLA VÂRİSLERE ZARAR VERMEK

İslâm şeriatının kaidelerinden biri de "Ne zarar görmek ne de zarar vermek vardır" kâidesidir. Bâzı insanlar varislerinin hepsini veya bir kısmını mirastan alıkoymak için çok değişik hileli yollara başvurmaktadırlar. Bu tür cürümler işleyenler Peygamberimizin şu hadisinin muhatabı olurlar:

((مَنْ ضَارَّ أَضَرَّ اللهُ بِهِ، وَمَنْ شَاقَّ شَقَّ اللهُ عَلَيْهِ))

"Kim zarar verirse Allah o kişiye zarar verir, Kim ki zorlaştırırsa Allah ona zorlaştırır." [160]

---

[159] **Buhârî, Edebi'l-Müfret babında rivâyet etmiştir. No:103. Silsiletü's-Sahiha:65.**

[160] **İmam Ahmed rivâyet etmiştir.3/453.Sahihu'l-Câmî 'ye bkz:6348 .**

Kişinin vasiyet yolu ile vârislerinin hepsini veya bazılarını mirastan mahrum bırakması, şeriatın izin vermediği bir şekilde vasiyet etmesi veya malının üçte birinden fazlasını vasiyet etmesi gibi durumlar vasiyet yolu ile verilen yanlış ve zararlı işlerdendir. İslâm şeriatının tatbik edilmediği yerlerde varislerin gerçek haklarını alabilmeleri oldukça zordur. Zirâ oralarda bulunan medeni mahkemeler islam şeriatının esasları dışında hüküm vermektedirler. Yanlış ve haram vasiyetler, beşer kanunları sayesinde tatbik edilmektedir. Onlara yapmış oldukları bu zararlı işlerden dolayı yazıklar olsun!

ZAR OYUNU

İnsanların arasında yaygın olan oyunlardan çoğu haram unsurlar içermektedir. Zar oyunu bu oyunlardan biridir. Zar, tavla v.b. bir çok oyunda kullanılan bir küredir. Peygamberimiz bizi kumarın başlangıcı olan bu oyunlardan sakındırmıştır. Peygamberimiz şöyle buyurur:

((مَنْ لَعِبَ بِالنَّرْدَشِيرِ فَكَأَنَّمَا صَبَغَ يَدَهُ فِي لَحِمِ خِنْزِيرِ وَدَمِهِ))

"Kim ki zar oyunu oynarsa elini domuz eti ve kanına batırmış gibidir."[161]

Ebu Musa'nın (Allah ondan râzı olsun) merfû olarak rivâyet ettiği hadis ise şöyledir:

«مَنْ لَعِبَ بِالنَّرْدِ فَقَدْ عَصَى اللهَ وَرَسُولَهُ»

"Kim ki zar ile oyun oynarsa Allah'a ve Resûlü'ne âsi olmuştur."[162]

---

[161]Müslim rivâyet etmiştir:4/453.

[162]İmam Ahmed rivâyet etmiştir:4/394. Sahihu'l-Câmî: 6505.

MÜ'MİN BİR KİŞİYİ LÂNETLEMEK VEYA HAK ETMEYEN BİRİNE LÂNET ETMEK

Mâlesef insanlardan bir çoğu kızdığı zaman, kendisini tutamayıp insanlara, hayvanlara, cansız varlıklara, güne, saate v.s. neye kızmışsa ona hemen lânet yağdırır. Hatta bâzı insanlar kendi çocuklarına dâhi lânet etmekten çekinmezler. Bâzen kişiler karşılıklı olarak birbirlerini lânetlerler. Halbuki bu iş çok tehlikeli ve sakındırılması gereken bir iştir. Ebu Zeyd Bin Sabit Dahhak'ın Peygamberimizden merfû olarak rivâyet ettiği hadiste şöyle buyurulur:

((... وَمَنْ لَعَنَ مُؤْمِنًا فَهُوَ كَقَتْلِهِ))

"Bir kimsenin mü'min bir kişiye lânet etmesi o kişiyi öldürmesi gibidir."[163]

Mâlesef lânet etme olayı kadınlarda daha fazla görülmektedir. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) kadınların fazlaca lânet etmelerinin, onların cehenneme girme sebeblerinden biri olarak gösterilmiştir. Lânet edenler kıyâmet günü şefaatten de mahrum kalırlar. Bundan da tehlikeli olanı birbirlerine haksız yere lânet eden insanlar aslında kendilerine lânet etmiş olurlar. Zirâ bu lânet sahibine dönecektir. Bu insanlar böylelikle kendi elleri ile kendilerini Allah'ın rahmetinden uzaklaştırmış olurlar.

AĞIT YAKMAK

Sakınılması gereken büyük hatalardan biri de özellikle bâzı kadınların ölüm hadiselerinde veya cenâzelerde yüzlerine, dizlerine ,göğüslerine vurarak, yaka-paçalarını

---

[163] **Buhârî. Feth'e bkz.: 10/465 .**

yırtmak suretiyle, yüksek sesle ağlayarak ağıt yakmaktadırlar. Zamanımızda bâzı erkekler de aynı şeyleri yapmaya başlamışlardır. Bu manzara Allah'ın kaderine râzı olunmadığını ve musibetler karşısında sabırlı olunmadığını göstermektedir. Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) böyle yapanlara lânet etmiştir. Ebu Umâme (Allah ondan râzı olsun) şöyle rivâyet etmiştir:

«أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَعَنَ الخَامِشَةَ وَجْهَهَا وَالشَّاقَّةَ جَيْبَهَا وَالدَّاعِيَةَ بِالوَيْلِ وَالثُّبُورِ»

"Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) yüzüne vuran (yüzüne vurmak suretiyle yüzünü yaralayan) yaka-paçasını yırtan, velvele kopararak helak olmayı veya kendine büyük bir belâ gelmesini dileyen kadına lânet etmiştir."*[164]

Abdullah ibn-i Mes'ud'un merfû olarak rivâyet ettiği hadis ise şöyledir:

((لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَطَمَ الْخُدُودَ وَشَقَّ الجُيُوبَ وَدَعَا بِدَعْوَى الجَاهِلِيَّةِ))

"Yüzlere vuran, yaka-paçasını yırtan, câhiliyye işlerine çağıran, cahiliyyedeki gibi ağıt yakmak suretiyle (helak olmayı, kendisine bir musîbet v.s. gelmesini isteyen) bizden değildir."[165]

Peygamberimiz başka bir hadisinde şöyle buyurur:

---

[164]İbni Mâce rivâyet etmiştir:1/505. Sahihu'l-Câmî: 5068.
(*)Erkek için de hüküm aynıdır. (Müt).
[165]Buhârî. Feth'e bak.3/163 .

((النَّائِحَةُ إِذَا لَمْ تَتُبْ قَبْلَ مَوْتِهَا تُقَامُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَيْهَا سِرْبَالٌ مِنْ قَطِرَانٍ وَدِرْعٌ مِنْ جَرَبٍ))

"Ağıt yakan kişi bu günahından tevbe etmeden ölürse kıyâmet günü üzerinde katrandan bir gömlek ve kaşıntıya sebeb olan bir kalkan giymiş olarak kalkar." [166]

YÜZE VURMAK VE YÜZÜ DAĞLAMAK

Câbir (Allah ondan râzı olsun) şöyle rivâyet eder:

((نَهَى رَسُولُ اللهِ ﷺ عَنِ الضَّرْبِ فِي الْوَجْهِ وَعَنِ الْوَسْمِ فِي الْوَجْهِ))

"Allah'ın Resûlü (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) yüze vurmayı ve yüze dağlama yapmayı yasaklamıştır." [167]

Bazı öğretmenler ve babalar çocukların yüzlerine el veya başka şeylerle vurmaktadırlar. Şüphesiz bu durum Allah'ın, kendisiyle insana kerem ettiği yüze ihânet etmektir. Yüze vurmak insana bazı önemli duyu organlarını da kaybettirebilir ve pişmanlık fayda vermez. Ayrıca böyle bir yanlış sonucu zarar gören tarafın kısas isteme hakkını da hatırda bulundurmak gerekir.

Hayvanların tanınabilmesi için yüzlerine yapılan dağlamalar da haramdır. Zirâ burada hayvana azap etme, onun yüzünü bozma ve değiştirme olayı vardır. Bâzı kabileler de aynı maksatlarla kendi soylarından olanların yüzlerine dağlama yoluyla işâretler koymaktadırlar. Bu yapılan da haram bir fiildir. Şâyet illaki, bu yapılacaksa yüz haricinde ki yerler seçilmelidir.

---

[166] **Müslim:934.**
[167] **Müslim.3/1673 .**

ŞER'Î BİR SEBEB OLMADAN BİR MÜSLÜMANIN BAŞKA BİR MÜSLÜMANLA ÜÇ GÜNDEN FAZLA DARGIN DURMASI

Şeytanın attığı adımlardan (çalışmalardan) biri de müslümanlar arasında dargınlık peydah etmektir. Bir çok insan şeytanın adımlarını takip ederek, şer'î olmayan sebeblerle müslüman kardeşi ile dargın durmaktadır. Dargınlık sebebleri bâzen maddî, bâzen manevî, bâzende incitici küçük bir yanlış hareket olabilmektedir. Bir yıl ve daha fazla süren dargınlıklar olabilmektedir. Bâzı insanlar , darıldıkları insanlara bir daha asla konuşmamaya veya birdaha asla o kişinin evine girmemeye yemin etmektedirler. Darılan kişi kendisine darılmış olduğu bir arkadaşını yolda görse ondan yüz çevirmekte, onu bir mecliste görse onunla tokalaşmamaktadır. Hiç şüphe yok ki bu v.b. durumlar islam toplumlarında olmaması gereken nahoş durumlardır. Yine hiç şüphe yok ki bu gibi durumlar toplumda kardeşlik bağlarını zayıflatmakta, toplumsal muhabbeti azaltmaktadır. Bu v.b. sebeblerden dolayı islamın bu konuda verdiği hüküm çok şiddetlidir ve cezâ da buna paralel olarak çok ağırdır. Ebu Hureyre'nin (Allah ondan râzı olsun) bu konuyla ilgili Peygamberimizden merfû olarak rivâyet ettiği hadis şöyledir:

((لاَ يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلاَث فَمَنْ هَجَرَ فَوْقَ ثَلاَث فَمَـــاتَ دَخَلَ النَّارَ))

"Bir müslümanın, müslüman kardeşi ile üç günden fazla dargın durması kendisine helal olmaz. Kim ki

müslüman kardeşi ile üç günden fazla dargın durur da bu durum üzerine ölürse ateşe girer."[168]

Ebu Harrâş el-Eslemî'nin (Allah ondan râzı olsun) merfû olarak rivâyet ettiği bir hadiste de şöyle buyurulur:

((مَنْ هَجَرَ أخَاهُ سَنَةً فَهُوَ بِسفْكِ دَمِهِ))

"Kim ki müslüman kardeşi ile bir sene dargın durursa onun kanını akıtmış[169]*gibidir.."*[170]

Dargınlığın sebeb olduğu kötülük olarak kişinin Allah'ın rahmetinden mahrum kalması yetmez mi? Ebu Hureyre'nin merfû olarak rivâyet ettiği hadis şöyledir:

((تُعْرَضُ أعْمَالُ النَّاسِ فِي كُلِّ جُمْعَةٍ مَرَّتَيْنِ، يَوْمِ الإثْنَيْنِ وَيَوْمِ الخَمِيسِ، فَيَغْفِرُ لِكُلِّ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ إلاَّ عَبْدًا بَيْنَهُ وَبَيْنَ أخِيهِ شَحْنَاء فَيُقَالُ: اتْرُكُوا أوْ أرْكُوا (يَعْنِي أخِّرُوا) هَذَيْنِ حَتَّى يَفِيئَا))

"İnsanların amelleri haftada iki kez Allah'a sunulur, bu iki gün; pazartesi ve perşembe günleridir. (Bu günlerde) her mü'min kulun günahı affedilir fakat aralarında dargınlık bulunanlar bundan hariçtir. (Onlar için şöyle) denir: Bu ikisini bırakın veya onları erteleyin taki (dargınlıklarından) dönene kadar."[171]

Aralarında dargınlık bulunan kişilerden birisi tevbe ederse gidip dargın bulunduğu şahsa selam vermeli, onunla konuşmalıdır. Şâyet karşısındaki kişi ona karşılık vermezse artık yükümlülük onun üzerinedir.

---

[168]Ebu Dâvûd 5/215. Sahihu'l- Câmî:7635.

[169]Orjinal metinde "ب" harfi cer'i "ك" edatı teşbihi mânâsındadır.(z.)

[170]Buhârî, edebi'l-Müfred No:406. Sahihu'l- Câmî: 7635.

[171]Müslim:4/1988

Ebu Eyyub'un merfû olarak rivâyet ettiği bir hadiste şöyle buyurulur:

((لاَ يَحِلُّ لِرَجُلٍ أنْ يَهْجُرَ أخَاهُ فَوْقَ ثَلاَث لَيَالٍ، يَلْتَقِيَانِ فَيُعْرِضُ هَذَا وَيُعْرِضُ هَذَا، وخَيْرُهُمَا الَّذِي يَبْدَأُ بِالسَّلاَمِ))

"Bir kişiye (müslüman) kardeşi ile üç günden fazla dargın durması helal olmaz. Karşılaşırlar da birbirlerinden yüz çevirirler. Bu durumda onların en hayırlı olanı selam vermeye diğerinden önce başlayanıdır."[172]

Şâyet bir kişiden uzak durmanın sebebi o kişinin namaz kılmaması ve ahlaksızca bir yaşam sürmesi ise bu durumda eğer o kişi ile alakayı kesmek, o kişinin bu yanlışlardan dönmesine, yaptığı günahları tekrar etmemesine sebeb olacaksa bu uzaklaşma câiz olur ve şâyet o kişi bu uzaklaşmadan ters yönde etkilenip daha da günah bataklığına batacaksa bu durumda o kişiden uzaklaşmayıp nasihat ve irşâda devam etmek doğru olacaktır.[173]

Son olarak diyorum ki, bu kitapta öncelikle göze çarpan yaygın haramları konu ettik.[174] Yüce Allah'tan kalbimize günahları ile kendi arasında engel olacak korkuyu vermesini, günahlarımızı af etmesini,

---

[172]Buhârî. Fethu'l-Bârî:10/492 .

[173]Örneğim Peygamberimiz maslahat gördüğü için Kâb Bin Mâlik ve iki arkadaşı ile belli bir zaman konuşmamış, onlardan uzak durmuştur. Aynı zamanda Abdullah ibni Ubey Bin Sellûl v.b. münâfıklarla alakasını kesmemiştir. Zîrâ onlarla alakayı kesmek o günün şartlarında faydalı olmayacaktır.(z.).

[174]Bu konu esasen çok uzundur. Kitap ve Sünnette vârit olan bazı yasaklarla ilgili ayrı bir kitap yazmayı uygun gördüm. İnşaallah bu risâle de yakında çıkacaktır.

hatalarımızı bağışlamasını, bizi helal ile rızıklandırıp harama muhtaç etmemesini, bize fazlından vererek, bizi başkalarına muhtaç etmemesini, tevbelerimizi kabul etmesini ve bizi günahlardan arındırmasını niyaz ederiz.! Muhakkak ki O, her şeyi duyan ve duaları kabul edendir!

Allah'ın salâtı ve selâmı ümmî olan peygamberin, onun âlinin ve ashabının üzerine olsun! Alemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun!

Yazan:Muhammed Salih El-Müneccid
Posta Kutusu:2999
EL-KOBER

محرمات

استهان بها الناس

-يجب الحذر منها-

(باللغة التركية)

التأليف:

محمد صالح المنجد

ترجمة:فكري شكري قونجو

تفضل بمراجعته والتعليق عليها العلامة الشيخ

عبد العزيز بن عبد الله بن باز

سلسلة مطبوعات المكتب بغير اللغة العربية رقم (٤٢)

محرمات

استهان بها الناس

- يجب الحذر منها -

(باللغة التركية)

تأليف :

محمد صالح المنجد

ترجمة : فكري شكري قونجو

تفضل بمراجعته والتعليق عليه العلامة الشيخ

عبد العزيز بن عبد الله بن باز

(رحمه الله)



المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات في الشفا - الرياض
هاتف ٤٢٠٠٦٢٠ - ٤٢٢٢٦٢٦ ص ب (٣١٧١٧) الرياض ١١٤١٨